

Executive summary *Wft Essentials*

Een verdiepend overzicht van de structuur, systematiek en samenhang van de Wet op het financieel toezicht (Wft).

De presentatie maakt inzichtelijk hoe de Wft is opgebouwd, welke financiële ondernemingen en activiteiten onder het toezicht vallen en hoe de verschillende onderdelen van het wettelijke stelsel met elkaar samenhangen. Daarbij wordt aandacht besteed aan:

- de achtergronden en doelstellingen van financieel toezicht
- de functionele opzet van de Wft en de taakverdeling tussen DNB en de AFM
- de toegang tot de financiële markten, waaronder vergunningverlening en Europees paspoort
- de prudentiële, organisatorische, integriteits- en gedragsrechtelijke eisen
- het doorlopende toezicht en de handhavingsbevoegdheden van de toezichthouders
- de verhouding tussen de Wft, onderliggende regelgeving en rechtstreeks toepasselijke Europese regelgeving.

Wft Essentials is bedoeld om niet alleen kennis van afzonderlijke regels over te dragen, maar vooral inzicht te bieden in de onderliggende structuur en systematiek. Daarmee helpt de presentatie professionals om hun weg te vinden in het omvangrijke en voortdurend veranderende Nederlandse regelgevingskader voor de financiële sector.

Wft Essentials

*Inzicht in de structuur, systematiek en samenhang van de Wet op het
financieel toezicht*

2026

Cees Rensen

Doel Wft Essentials: Wegwijs in het financieel toezichtrecht

- Hoe vind ik mijn weg in de Wft en (27) lagere regelingen? ± 1.140 pagina's tekst
 - Wat is de wetssystematiek & samenhang Wft-delen?
 - Hoe verhoudt de Wft zich met de Europese regelgeving? ± 18.500 pagina's tekst
 - Hoe hou ik mijn kennis van het financiële regelgeving en toezicht actueel?
-

Inhoud

1. Inleiding – hoe vind ik mijn weg?
2. Structuur Wft
3. (Samenhang) Wft Delen – Algemeen – Markttoegang – Prudentieel – Gedrag financiële ondernemingen Gedrag financiële markten – Stabiliteit van het financieel stelsel
4. Nieuwe Wft relevante Europese regelgeving
5. Wat kunnen we verwachten in de komende jaren: het vijfjarenplan van de Europese Commissie “Europees kompas voor concurrentievermogen (januari 2025)”

Met focus op banken en niet-bancaire aanbieders van krediet

1. Inleiding – hoe vind ik mijn weg?

De weg vinden in de Wft & lagere regelgeving, bijvoorbeeld als volgt:

Wet op het financieel toezicht

Te vinden via 'Google':

Wetten Overheid

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0020368>

Wet op het financieel toezicht - BWBR0020368 - Wetten.nl

Wet op het financieel toezicht

Wijziging(en) zonder datum inwerkingtreding aanwezig. Zie het [wijzigingenoverzicht](#).

Geraadpleegd op 25-09-2025.

Geldig van 24-07-2025 t/m heden

Wetstechnische informatie Wft: aanklikken

Aanklikken:

Algemeen

Wijzigingenoverzicht

- “Algemeen” (overzicht lagere regelgeving onder Wft, of
- “Wijzigingenoverzicht”(overzicht wijzigingen Wft

Zoeken per artikel(lid): via bij het desbetreffende artikel(lid)

De weg vinden in het financieel toezicht recht, bijvoorbeeld als volgt:

Overview financial services legislation

Advanced search EUR-Lex

Zoeken in geconsolideerde teksten – aanklikken:

1. Linksboven: Eur-Lex home
2. Onder “EU Law”: consolidated texts
3. En dan: search in consolidated texts

EBA Home page

Zoeken in EBA website, **Single Rulebook** – aanklikken:

1. Balk, linksboven: Activities
2. Single Rulebook

Zoeken in EBA website, **Overzicht Guidelines** – aanklikken:

1. Balk boven: Publications and media
2. Onder “publications”: Guidelines

ESMA Home page

Zoeken in ESMA website, **Single Rulebook** – aanklikken:

1. Balk boven onder “News & Publications”:
Interactive Single Rulebook

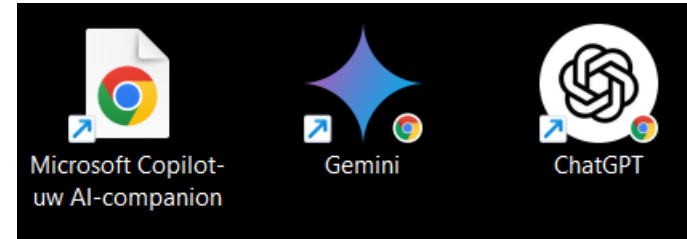
EIOPA Home page

Etc.

En tenslotte – de weg vinden via AI-Chatbots:

Maar pas op!

Op mijn vraag: “Is Tether een stable coin?”, antwoordt Gemini:

♦ Ja, **Tether (USDT)** is de grootste en meest bekende **stablecoin** ter wereld.

JA

Maar als ik vraag: “Is Tether in zin van de EU Verordening MiCA een stable coin?” dan antwoordt Gemini:

♦ In de strikte zin van de Europese **MiCA-verordening** (Markets in Crypto-Assets) is Tether (USDT) momenteel **geen vergunde of gereguleerde stablecoin** in de Europese Unie.

NEE

Vanuit onze (Europese) optiek is het dus essentieel dat de vraag juist gesteld wordt!

En overigens, MiCA – (EU) 2023/1114, die de uitgifte van crypto-assets reguleert en de crypto-asset service providers, rept niet over stable coins, maar wel over crypto-assets met een stabiele waarde (recital 41) en daarmee wordt bedoeld “asset-referenced tokens” en “e-money tokens. En dát zijn in Europees jargon dus “stable coins”. En daarvoor gelden strenge eisen – eisen waaraan Tether (USDT) niet aan voldoet, ook al is USDT ontworpen om de stabiele waarde van één US dollar te vertegenwoordigen – precies het kenmerk waarop de MiCA-definitie van een EMT aangrijpt.

Conclusie: het antwoord van Gemini controleren in MiCA is essentieel, maar niet voldoende - je moet eigenlijk het antwoord al kennen!

Post-financial crisis key developments:

Key developments:	1. Post-crisis stabilisation	2. Banking Union	3. Capital Markets Union	4. Transformation
Key legislation:	• ESAs & ESRB • CRD IV / CRR • CRAR • EMIR • ESM	• SSM, SRM, BRRD, DGSD • EDIS (pending?) • CRD VI / CRR2	• MiFID II / MiFIR • Prospectus Regulation • Securitisation Regulation • AIFMD (hedge funds & private equity) • EuVECA, EuSEF, ELTIF, MMF • (Review) Solvency II • IFD/IFR • PSD2 / PSD3/ FIDAR • Market Integration & Supervision Package	• Sustainable finance – CSRD, CSFD, ESG risk management (CRD) • Digitalisation of finance – DORA, MiCA, AI-Act • AML/CFT 2021 package • Retail Investor protection - PRIIPS, RIS • Open banking / instant payments / open finance • CBDC (pending) • Simplification Omnibus packages (sustainability) & VII (digital)
	Focus: financial stability and resilience	Focus: break the bank-sovereign link	Focus: deepen & integrate EU capital markets	Focus: Expansion of regulation beyond traditional finance

Three takeaways regarding these key developments - 1

1. The regulatory framework is evolving from Crisis Response to System Architecture

2. The regulatory landscape is evolving along three lines:

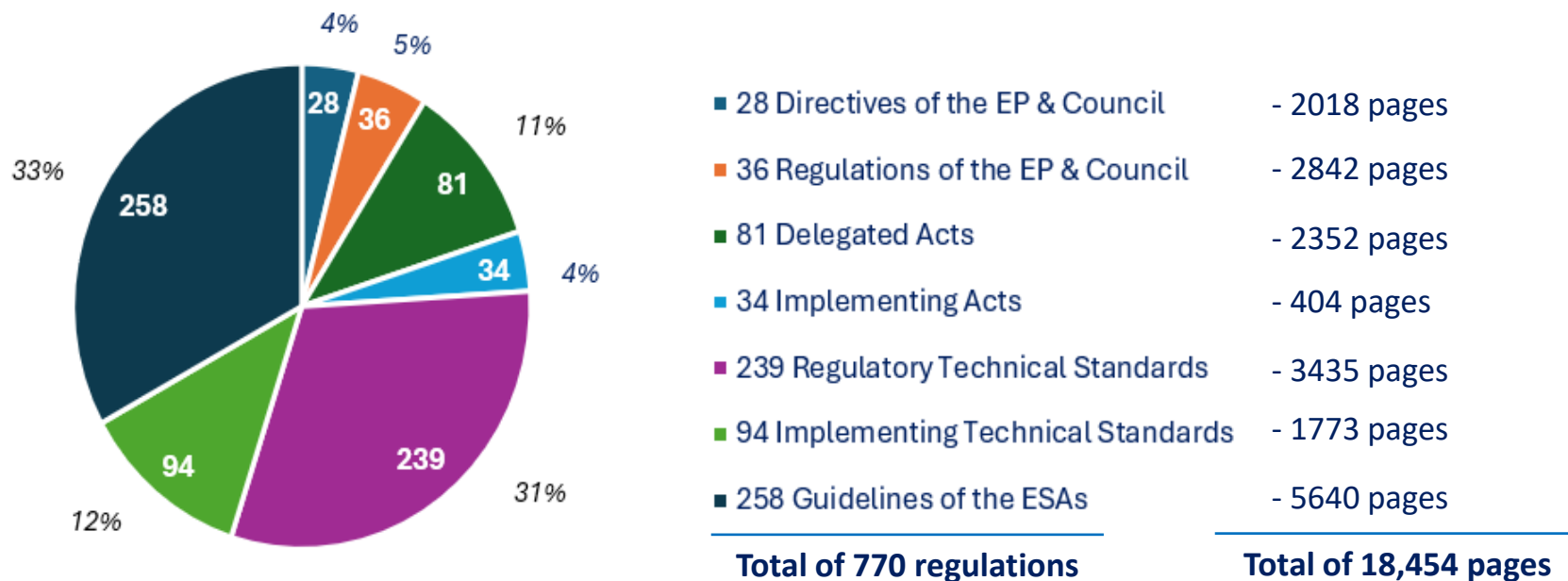
1. *Digitalization & data* → integration of AI, cyber, and data sharing into supervision
2. *Strengthening Stability* → capital, resolution, and market infrastructure
3. *Conduct & Integrity* → consumer protection and financial crime

Wft & Europees financieel toezichtrecht - één geïntegreerd kader

De Wft kan niet worden begrepen geïsoleerd van het Europees financieel toezichtrecht omdat:

- Een groot deel van de Europese regels bestaat uit **Verordeningen** met rechtstreekse werking en de daarin opgenomen regels voor de toepassing van de Wft gelden als Wft-regels (*art. 1:3a Wft*)
- De Wft veelvuldig gebruik maakt van **dynamische verwijzingen** naar EU-regels – bijvoorbeeld: de RvB van een bank voldoet aan het bepaalde ingevolge art. 91 CRD (*art. 3:8(3) Wft*)
- Het Wft raamwerk met zijn circa 1000 pagina's **principle based** van opzet is en **rule based** wordt ingevuld met het Europees financieel recht met zijn circa 18.500 pagina's
(*bijv. art. 3:57 en 3:63 Wft verlangen van o.a. banken dat zij beschikken over voldoende solvabiliteit en liquiditeit en in de Capital Requirements Regulation en gerelateerde technische standaarden en ESA-Guidelines wordt in 2324 pagina's regelgeving uitgewerkt wat dat betekent*)

But first: the scope of financial services legislation - 1¹

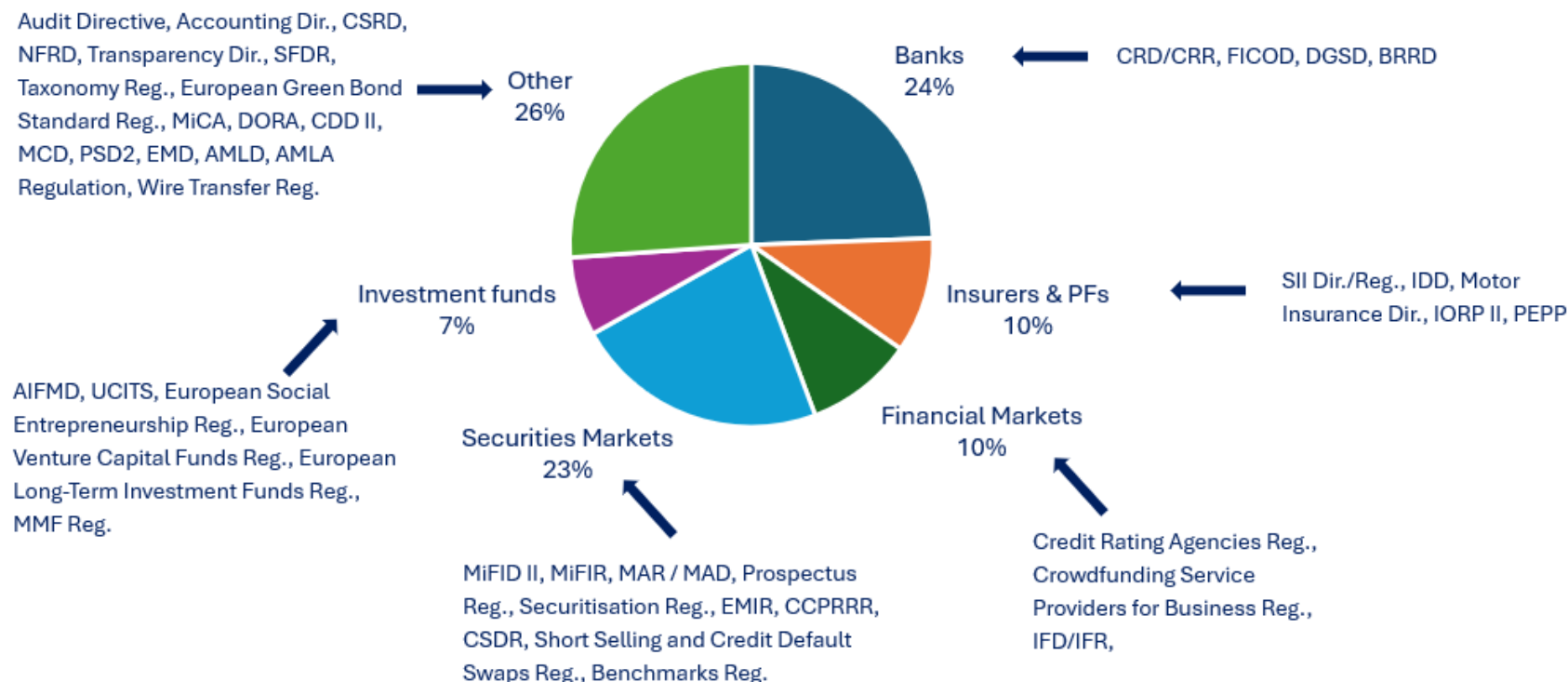
¹ The ESA-Guidelines are included because Article 16, paragraph 3, of the ESAs' founding regulations stipulates that "The competent authorities and financial institutions shall make every effort to comply with those guidelines and recommendations." Therefore, applying these guidelines is not optional.

But first: the scope of financial services legislation - 2

Conclusions:

1. The EU financial regulatory framework is characterized by a high degree of decentralisation, resulting in institutional fragmentation
2. The European Parliament and the Council jointly account for only **9%** of formal legislative output
3. The European Commission adopts the majority of regulatory measures, **58%** (via secondary legislation - DA, IA, RTS, ITS)
4. The European Supervisory Authorities (ESAs):
 - Formally account for **33%** of regulatory output through guidelines.
 - Exercise substantially greater de facto influence by drafting the Commission's Delegated and Implementing Acts
5. In practice, the ESAs prepare approximately **91%** of all financial-sector regulation

And as regards the sectoral allocation of regulations - 1:

From crisis response to system architecture

The six domains into which financial services legislation is structured are as follows:

1. Prudential & Financial Stability

- Basel III implementation (CRD6/CRR3)
- Review Solvency II & (Insurers) Recovery & Resolution Directive
- EMIR3, AIFMD & UCITS Directive
- EU banking competitiveness – integration, proportionality & simplification (2026)

2. Digital & Innovation

- DORA, MiCAR, PSD3/PSR, FIDA, EU IA Act, Instant Payments Regulation
- Data Act & Data Governance Act
- NIS 2 Directive

3. Conduct, Consumer & Markets

- Retail Investment Strategy (RIS)
- Consumer Credit Directive 2 (CDD2)
- Capital Markets Union (CMU) / Market Integration Package

4. Integrity, AML & Financial Crime

- Transfer of Funds Regulation
- Nieuwe inzichten DNB
Integriteitstoezicht

5. Sustainable Finance

- SFDR (review), EU Taxonomy, & CSRD

6. Cross-cutting Simplification

- Simplification Omnibus Packages

This domain is accelerating the shift towards integrated regulation

De verankering van de meer dan **36** vergunningstelsels - Nationaal (Wft) / EU

Financiële ondernemingen met een vergunning ingevolge de Wft:

1. Afwikkelonderneming (art. 2:3.0a)	1. Verzekeraar met beperkte risico-omvang (art. 2:48)	19. Icbe (art. 2:69b)
2. Betaaldienstverlener (art. 2:3a)	2. Entiteit voor risico-acceptatie (art. 2:54a)	20. Adviseur financiële producten (art. 2:75)
3. Bewaarder (art. 2:3g)	3. Premiepensioeninstelling (art. 2:54g)	21. Bemiddelaar (art. 2:80) (zie ook slide 53)
4. Clearinginstelling (art. 2:4)	4. Wisselinstelling (art. 2:54i)	22. Herverzekeringsbemiddelaar (art. 2:86)
5. Elektronischgeldinstelling (art. 2:10a)	5. Kredietunie (art. 2:54o)	23. (Onder)gevolmachtigde agent (art. 2:92)
6. Bank (art. 2:11)	6. Aanbieder van beleggingsobjecten (art. 2:55)	24. Beleggingsonderneming (art. 2:96)
7. Bank-beleggingsonderneming (2:13)	7. Aanbieder van krediet (2:60)	25. Financiële instelling (art. 3:110)
8. Herverzekeraar (art. 2:26a)	8. Kredietserver (art. 2:64a)	26. Crowdfunding aan niet-bedrijven (art. 4:3)
9. Leven- of schadeverzekeraar (art.2:26h)	18. Beleggingsinstelling (art. 2:65)	

Financiële ondernemingen met een vergunning ingevolge een EU Verordening (met rechtstreekse werking)

27. Centrale Tegenpartij	31. Centrale Effectenbewaarinstelling	35. Crowdfunding dienstverlener voor bedrijven
28. Transactieregister	32. (Beheerders van een) Europese Langetermijnbeleggingsinstelling	36. CASPs & aanbieders van ART's
29. (Beheerders een) durfkapitaalfonds	33. (Beheerders van een) geldmarktfonds	... en daarnaast vergunningen / registraties voor benchmarkbeheerders, rating bureaus, securitisatieregisters en aanbieders van datarapportagediensten
30. (Beheerders van een) Europees Sociaalondernemerschapsfonds	34. Aanbieders van een pan-Europees persoonlijk pensioenproduct	

Verankering van de Europese regelgeving in de Wft

Level 1: ¹	Richtlijnen van de Raad & EP (bijv. de CRD)	• Tenuitvoerlegging via Wft etc.	Indirecte werking
Level 1:	• Verordeningen van de Raad en EP (bijv. de CRR)	• art. 1:3a Wft: de regels ingevolge de Verordeningen als bedoeld in art. 1:24(3) worden voor de toepassing van de Wft gelijk gesteld aan regels ingevolge de Wft	Besluit EU Verordeningen (regelt ook boetebepalingen)
Level 2:	• DA, IA van de Europese Commissie	• art. 1:24(3,4) Wft: bij AMvB kan DNB worden belast met het toezicht op de naleving van regels ingevolge Europese verordeningen die zien op de soliditeit van financiële instellingen of de stabiliteit van het financiële stelsel en kan DNB aan regels worden onderworpen	Directe werking
		• art. 1:69(3) Wft: bij MR kunnen regels worden gesteld over samenwerking van DNB met andere toezichthouders ter uitvoering van Europees recht	Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft
Level 2,5:	• RTS, ITS		
Level 3	• ESA Guidelines	• Gericht op eenvormige toepassing van de Europese regels	Directe werking
Level 4	• Controle Europese Commissie	• Gericht op naleving van de Europese regelgeving	n.v.t.

¹ Zie voor definities slide 26

Definities van de niveaus EU financieel toezichtrecht:

- Level 1** De EC heeft het exclusieve recht om voorstellen te doen voor een Richtlijn of Verordening. Vaststelling ervan geschiedt door de Raad en het EP
- Level 2** De level 1 regelgeving kan, ter uitwerking van de level 1 regelgeving, het recht delegeren aan de EC om Delegated Acts (DA) of Implementing Acts (IA) op en vast te stellen
- Level 2,5** De level 1 regelgeving kan, wanneer technische expertise nodig is voor het opstellen van DA of IA, de ESA's opdragen technical standards op te stellen (Regulatory Technical Standards, RTS, Implementing Technical Standards, ITS) die de EC via een DA of een IA vaststelt
- Level 3** Voor het bereiken van convergentie van toezichtpraktijken en uniforme implementatie van Europese regelgeving, kunnen de ESA's Richtsnoeren en aanbevelingen publiceren, gericht tot de nationale toezichthouders
- Level 4** De EC ziet toe op de juiste tenuitvoerlegging van de Europese regelgeving

Mondiale context financiële toezicht: EU & mondiale beleidsmakers:

BASEL Committee on
Banking Supervision

Mondiale context financiële toezicht: sectorale toedeling:

Mondiaal

Algemeen

- Financial Stability Board (FSB)
- OECD – Financial Action Task Force (FATF)
- Joint Forum (BCBS, IOSCO, IAIS)

Banken / effecten

- Basel Committee on Banking Supervision (BCBS)
- International Organization of Securities Commissions (IOSCO)

Verzekeraars

- International Association of Insurance Supervisors (IAIS)

Pensioenfondsen

- International Organization of Pension Supervisors (IOPS)

Europees

Alg. & macroprudentieel

- European Commission
- European Systemic Risk Board (ESRB)

Banken

- European Banking Authority (EBA)

Verzekeraars en PF

- European Insurance and Occupational Pension Funds (EIOPA)

Effecten & Markten

- European Securities and Markets Authority (ESMA)

Nationaal

Wetgeving

- Wft
- Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme (WWFT)
- Burgerlijk Wetboek (BW)

- Wet Toezicht Trustkantoren (WTT)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Beleidsuitingen

- Beleidsregels etc.

Zelfregulering

- De Nederlandse Corporate Governance Code 2016

2. Structuur van de Wft

Hiërarchie van regelgeving Financiële Ondernemingen - Wft

1. Deel Algemeen

- **Doel en reikwijdte Wft**
- **Definities**
- **Taakverdeling toezicht**
- Samenwerking toezicht
- **Handhaving / Sanctie**
- Register vergunninghouders
- **Beloningsbeleid**

2. Deel Markttoegang FO

- **Vergunningplicht FO**
- **Uitzonderingen/vrijstellingen**
- **Toetredingseisen**
- **Europees paspoortregime**
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

3. Deel Prudentieel FO

- **Reikwijdte & vrijstellingen**
- **Geslacht, betrouwbaar & integer**
- **Structureren & inrichting**
- **Minimum eigen vermogen**
- **Solvabiliteit**
- **Kapitaalbuffers**
- **Liquiditeit**
- **Geconsolideerd toezicht**
- **Herstel & Resolutie banken en verzekeraars**

4. Deel Gedrag FO

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geslacht, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- **Informatieverstreking**
- Regels voor bewaarders
- **Grondslag provisie-regels & transparantie kosten**
- **Basisbetaalrekening**
- **Systematische interne afhandeling**
- **Exploiteren van een OTF & MTF**

5. Deel Gedrag Fin. Markten

- **Aanbieden van effecten**
- **Exploiteren van gereguleerde markten**
- **Melding zeggenschap & kapitaalbelang**
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

6. Deel Stabiliteit Fin. Stelsel

- **Bevoegdheden MvF in crisis situaties**
- **Rechtsbescherming & schadeloosstelling bij onteigening**

7. Deel Slotbepalingen

- Inwerkingtreding Wft

De vetgedrukte delen worden hierna beknopt toegelicht

Hiërarchie van regelgeving - lagere regelgeving Wft

De **raamwet** Wft die 1270 artikelen bevat en een omvang heeft van 524 pagina's (A4)

Met zo'n 27 (voor financiële ondernemingen relevante) **lagere regelingen**: Algemene Maatregelen van Bestuur, Ministeriële regelingen, toezichthouderregelingen en beleidsregels van AFM/DNB, daaronder:

Aandeel toezichthouders AFM & DNB in totstandkoming Wft regelgevingspakket

Beperkte rol AFM & DNB:

- Van de 27 Wft-regelingen zijn er slechts 7 van de toezichthouders zelf, daaronder de Regeling beheerst beloningsbeleid, de regeling liquiditeit kredietunies en de regeling specifieke bepalingen CRD en CRR

Reden:

- Het **legaliteitsbeginsel** (de juridisch vereiste grondslag), en
- de eis van **democratische legitimatie** van algemeen verbindende voorschriften (constitutionele wenselijkheid), en
- de beperkte rol van de toezichthouders, en is in lijn met de staatsrechtelijke rolverdeling zoals die besloten ligt in de leer van de **trias politica**, in het bijzonder de scheiding tussen normstelling en toezicht/handhaving.

Aandeel toezichthouders AFM & DNB in totstandkoming Wft regelgevingspakket

De rol van de ESA's in de EU:

- Het overgrote deel van de regels voor de financiële sector wordt opgesteld door de **technocratische ESA's**
- Hierdoor is er een discussie over het **“EU-democratisch-tekort”**
- Alhoewel de regels en bevoegdheden van de ESA's door de democratisch gekozen EU-wetgever zijn vastgesteld (**legaliteitsbeginself**) en de ESA's verantwoordingsplichtig zijn aan de Raad en het Europees Parlement (EP), waarbij het Europese Hof van Justitie kan toetsen aan de rechtmatigheid van EU-handelingen (**democratische legitimatie**), is sprake van een **technocratische normstelling** en een **existentiële politieke afstand** omdat de besturen van de ESA's bestaan uit leden van de nationale toezichthouders en experts
- De kritiek van het EU-democratisch-tekort focust op de **indirecte legitimatie** (controle niet door de burgers, nationale parlementen, maar door het EP), **beperkte invloed op technische mandaten** (het EP kan de ESA-mandaten niet eenvoudig zelf wijzigen) en **toegenomen reguleringsmacht zonder krachtige publieke verantwoording** (de ESA's hebben omvangrijke bevoegdheden terwijl de mechanismen voor publieke controle bescheiden zijn)

Hiërarchie van regelgeving - regelgevingsinstrumenten Wft

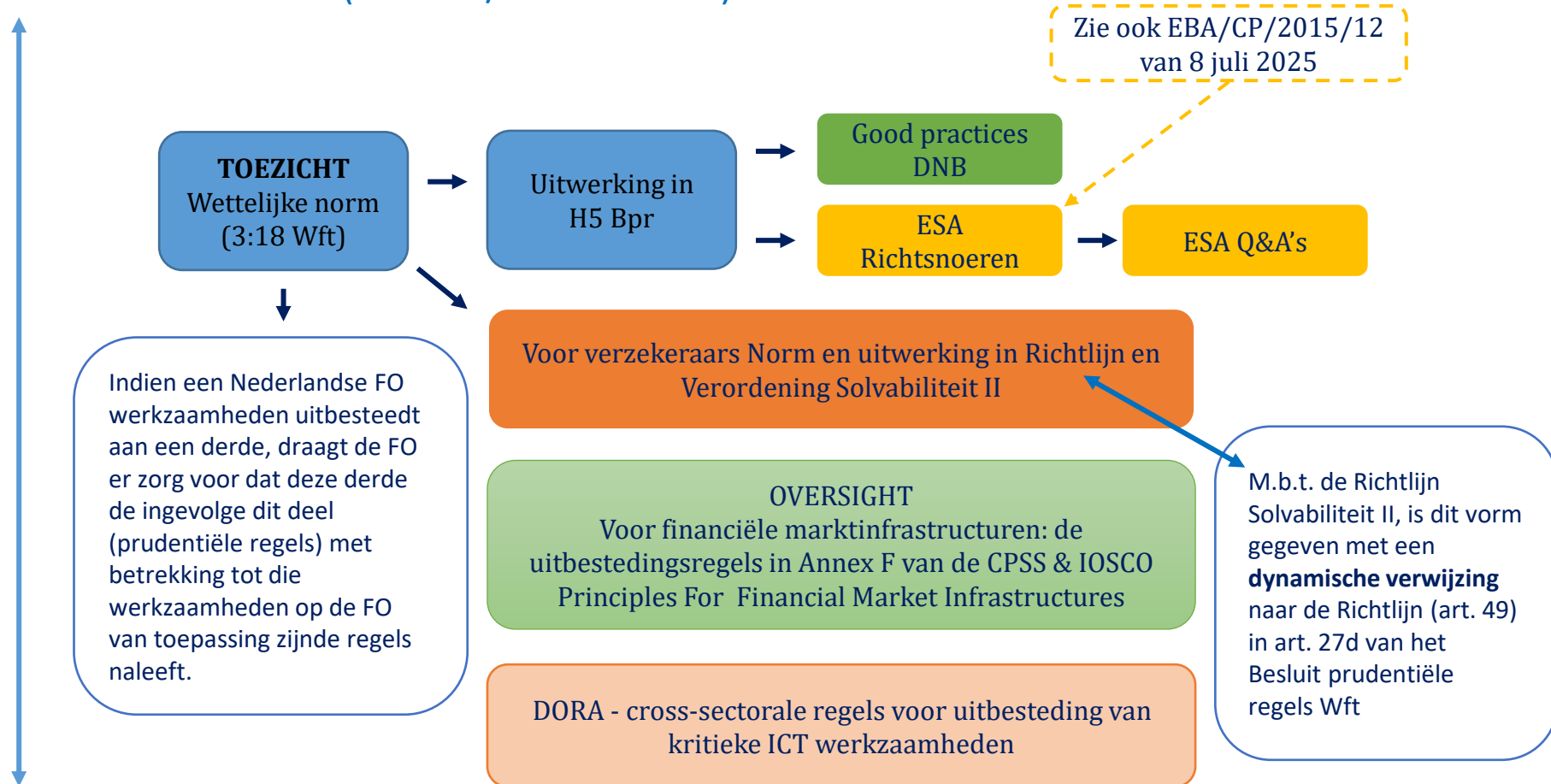
Type beleidsuiting	Kenmerken	Voorbeeld
Toezichthouderregel	• Algemeen verbindend; expliciete wettelijke grondslag	• Regeling beheerst beloningsbeleid Wft
Beleidsregel	• Algemeen afdwingbaar; nadere invulling van bestaande bevoegdheid ¹	• Beleidsregel geschiktheid 2012
Interpretatie (Q&A)	• Nadere uitleg (beleids)regel; grondslag in discretionaire bevoegdheid DNB	• Q&A's op Open Boek Toezicht
Good practice	• Aanbevelingen voor de uitvoeringspraktijk; grondslag in discretionaire bevoegdheid DNB ²	• De Integriteitsanalyse – meer waar dat moet, minder waar het kan
Mededeling	• Geen regels of beleid; geen algemene grondslag	• Een presentatie van DNB op een congres

¹ Grondslag is artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht

² Met een Good Practice draagt DNB haar opvattingen uit over de door haar geconstateerde of verwachte gedragingen in de beleidspraktijk die naar haar oordeel een goede toepassing inhouden van de regels waarop deze GP betrekking heeft.

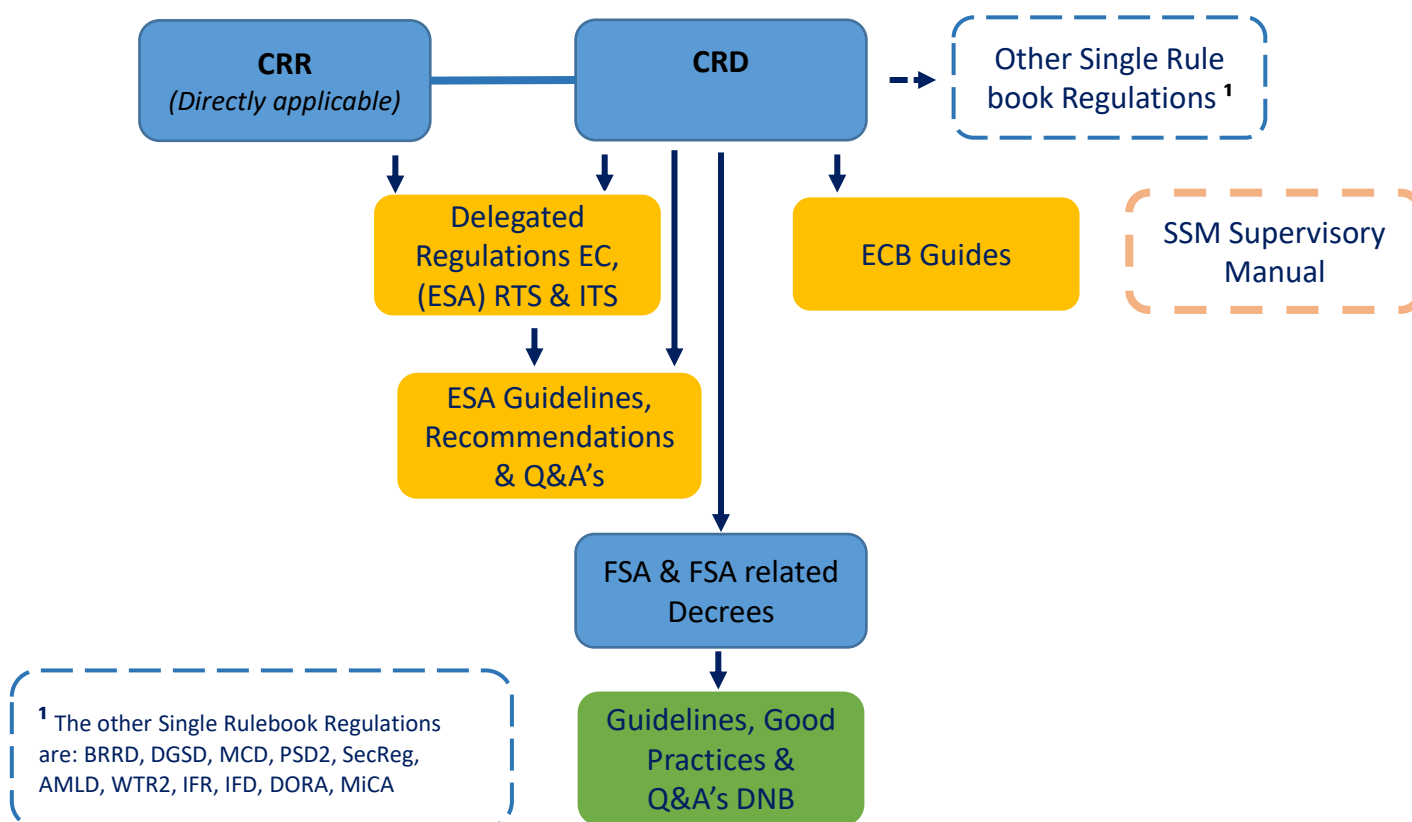
Hiërarchie van regelgeving FO - (inter)nationaal, bijv. “Uitbesteding”

Prudentieel domein (banken / verzekeraars): ¹

¹ Het gedragsdomein (o.a. **aanbieders van krediet**) loopt via art. 4:16 Wft en Hoofdstuk 6 Bgfo, met dynamische verwijzing naar verschillende sectorale Europese richtlijnen. Voor kredietaanbieders geldt art. 37 Bgfo: niet uitbesteden als dat een belemmering vormt voor adequaat toezicht.

Hiërarchie van regelgeving FO – nog een: het “CRD/CRR” raamwerk:

Wft - complex voorbeeld van 'dynamisch verwijzen':

- Artikel 1 Wft: “bank”: een kredietinstelling **als bedoeld in artikel 4** van de verordening kapitaalvereisten (CRR)
- Artikel 4, eerste lid, punt (1, onder a) CRR: “kredietinstelling”: een onderneming waarvan de werkzaamheden bestaan uit het bij het **publiek** aantrekken van deposito's of van andere terugbetaalbare gelden en het verlenen van kredieten voor eigen rekening

“Publiek”: buiten een **besloten kring** van anderen dan **professionele marktpartijen**

Besloten kring: een kring, bestaande uit personen of vennootschappen:

- a) Die nauwkeurig is omschreven,
- b) waarvan de toetredingscriteria vooraf zijn bepaald, toetsbaar zijn en niet resulteren in het op eenvoudige wijze toetreden van niet tot de kring behorende personen of vennootschappen, en
- c) waarbinnen degenen die er deel van uit maken in een [op het tijdstip van het verkrijgen van de opvorderbare gelden reeds bestaande] rechtsbetrekking staan tot de persoon die de gelden ter beschikking verkrijgt, op grond waarvan zij redelijkerwijs op de hoogte kunnen zijn van diens financiële toestand

Professionele marktpartijen: (Besluit definitiebepalingen) (a) gekwalificeerde beleggers (professionele beleggers en in aanmerking komende tegenpartijen), (b) dochterondernemingen van gekwalificeerde beleggers die wordt betrokken in het geconsolideerde op de gekwalificeerde beleggers, en (c) anderen die bij algemene maatregel van bestuur als professionele marktpartij zijn aangewezen

Deze interpretatie is vastgelegd in de Memorie van Toelichting van de Implementatiewet Richtlijn en Verordening kapitaalvereisten

3. De Wft Delen nader beschouwd

Hiërarchie van regelgeving Financiële Ondernemingen (FO) – Wft

1. Deel Algemeen • Doel en reikwijdte Wft • Definities • Taakverdeling toezicht • Samenwerking toezicht • Handhaving / Sanctie • Register vergunninghouders • Beloningsbeleid	2. Deel Markttoegang FO • Vergunningplicht FO • Uitzonderingen/vrijstellingen • Toetredingseisen • Europees paspoortregime • Registratie & meldplichten • Intrekking vergunning	3. Deel Prudentieel FO • Reikwijdte & vrijstellingen • Geslacht, betrouwbaar & integer • Structureren & inrichting • Minimum eigen vermogen • Solvabiliteit • Kapitaalbuffers • Liquiditeit • Geconsolideerd toezicht • Herstel & Resolutie banken en verzekeraars	4. Deel Gedrag FO • Reikwijdte / vrijstellingen • Geslacht, betrouwbaar & integer • Structureren & inrichting • Zorgvuldige dienstverlening • Informatieverstrekking • Regels voor bewaarders • Grondslag provisieregels & transparantie kosten • Basisbetaalrekening • Systematische interne afhandeling • Exploiteren van een OTF & MTF
5. Deel Gedrag Fin. Markten • Aanbieden van effecten • Exploiteren van gereguleerde markten • Melding zeggenschap & kapitaalbelang • Openbare biedingen effecten • Toelating tot betalingssystemen	6. Deel Stabiliteit Fin. Stelsel • Bevoegdheden MvF in crisis situaties • Rechtsbescherming & schadeloosstelling bij onteigening	7. Deel Slotbepalingen • Inwerkingtreding Wft	

3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Algemeen

Deel Algemeen

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

ACM

- **Wft** = financieel toezichtrecht = de rechtsregels gericht op het reguleren van de **financiële markten** en de **financiële ondernemingen** (definitie art. 1:1 Wft) die daarop actief zijn.
- **Regulatory task:**
 - **DNB: Prudential supervision**, aimed at the **soundness** of financial companies and the **stability** of the financial system. DNB is also a **resolution authority**
 - **AFM – Conduct supervision**, partly in the interest of the stability of the financial system, aimed at orderly and transparent financial market processes, clean relationships between market parties and careful treatment of clients.
 - **Other Wft supervisors:** Dutch Data Protection Authority (Article 3:17(7) Act on the Financial Supervision - *access payment service providers to personal data of payment service users*) and the Netherlands Authority for Consumers and Markets (Articles 5:88 and 5:88a Act on the Financial Supervision - *supervision of rules for access to payment system*)

Wft-Toezichttaak ECB

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

De ECB heeft een toezichttaak ingevolge de Wft voor zover de ECB bevoegd is toezicht uit te oefenen op grond van de artikelen 4 en 6 van de Verordening banktoezicht – (EU) 1024/2013, waarbij aan de ECB specifieke taken worden opgedragen betreffende het prudentiële toezicht.

Kerntaken ECB:

- Verantwoordelijk voor het toezicht op banken
- Verlenen & intrekken van bankvergunningen
- Direct toezicht op significante banken
- Uitvoering SSM
- Richtsnoeren voor uitvoering banktoezicht

Kerntaken NSA's:

- Toezicht op de niet-significante banken
- Assisteren ECB bij toezicht op significante banken

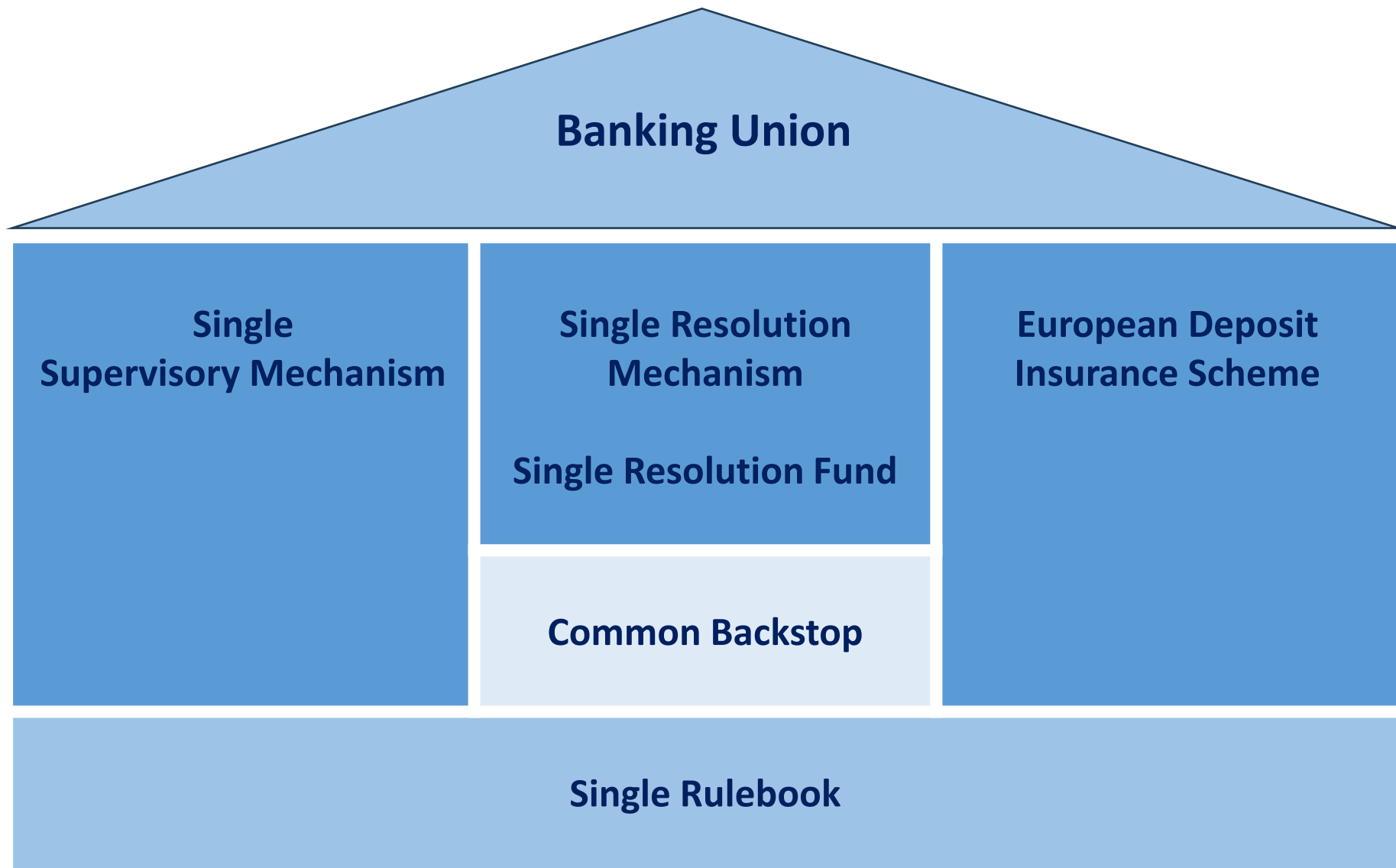
Rechtsbasis taaktoedeling:

- SSM Regulation van de Raad & EP, de Verordening Banktoezicht - (EU) Nr. 1024/2013) - draagt banktoezicht op aan de ECB
- SSM Framework Regulation van de ECB - (EU), Nr. 468/2014) - stelt een kader voor samenwerking ECB / NSA
- SSM Supervisory Manual van de ECB – richtsnoeren van ECB voor de inrichting van het toezicht door ECB / NSA

Deel Algemeen

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

SSM: één van de pijlers van de Bankenunie

Deel Algemeen

Wft

BW

AWB

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

De Wft staat centraal in het financieel toezichtrecht, maar niet geïsoleerd vanwege dwarsverbanden met onder andere:

- Het **Burgerlijk Wetboek** (107 verwijzingen), onder andere:
 - Een bank en verzekeraar hebben een RvC als bedoeld in art. 2:140 /2:250 BW
 - Een betaaldienstverlener houdt zich aan Titel 7B van Boek 7 BW
 - Art. 1:1 Definitie van “levensverzekeraar”: een levensverzekeraar als bedoeld in art. 7:975 BW
- De **Algemene wet bestuursrecht** (70 verwijzingen), onder andere:
 - Handhavingsbevoegdheden AFM/DNB: art. 1:73 Wft: art. 5:15 (betreden van plaatsen), art. 5:16 (vorderen van inlichtingen) en art. 5:17 (inzage zakelijke gegevens en bescheiden) is van overeenkomstige toepassing

Deel Algemeen

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

European
Commission

Algemene Bankvoorwaarden 2017

De Wft staat centraal in het financieel toezichtrecht, maar niet geïsoleerd vanwege dwarsverbanden met onder andere *vervolg van slide 36*:

- Art. 5:86 Wft eist dat institutionele beleggers (waaronder verzekeraars en banken) mededeling doen in de zin van “*comply of explain*” over de toepassing van de krachtens artikel 2:391a(2e), in art. 2a Van het Besluit Inhoud Bestuursverslag bedoelde **Nederlandse Corporate Governance Code 2025**
- De **Algemene bankvoorwaarden 2017**, die in art. 2 een nadere uitwerking geven van de ‘zorgplicht’ als bedoeld in art. **4:24a Wft** voor financiële dienstverleners (waaronder banken en aanbieders van krediet) en **4:90 Wft** voor beleggingsondernemingen
- En natuurlijk de vele dwarsverbanden met **EU Verordeningen en Richtlijnen** en **gerelateerde ESA-Richtsnoeren** binnen het Wft-domein

Deel Algemeen

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

- **Publiekrecht is ook vaak aanvullend op privaatrecht** – bijvoorbeeld de publiekrechtelijke regels in Deel 5 Wft, aanvullend op de regels in het BW voor (beurs)vennootschappen / financiële dienstverleners:

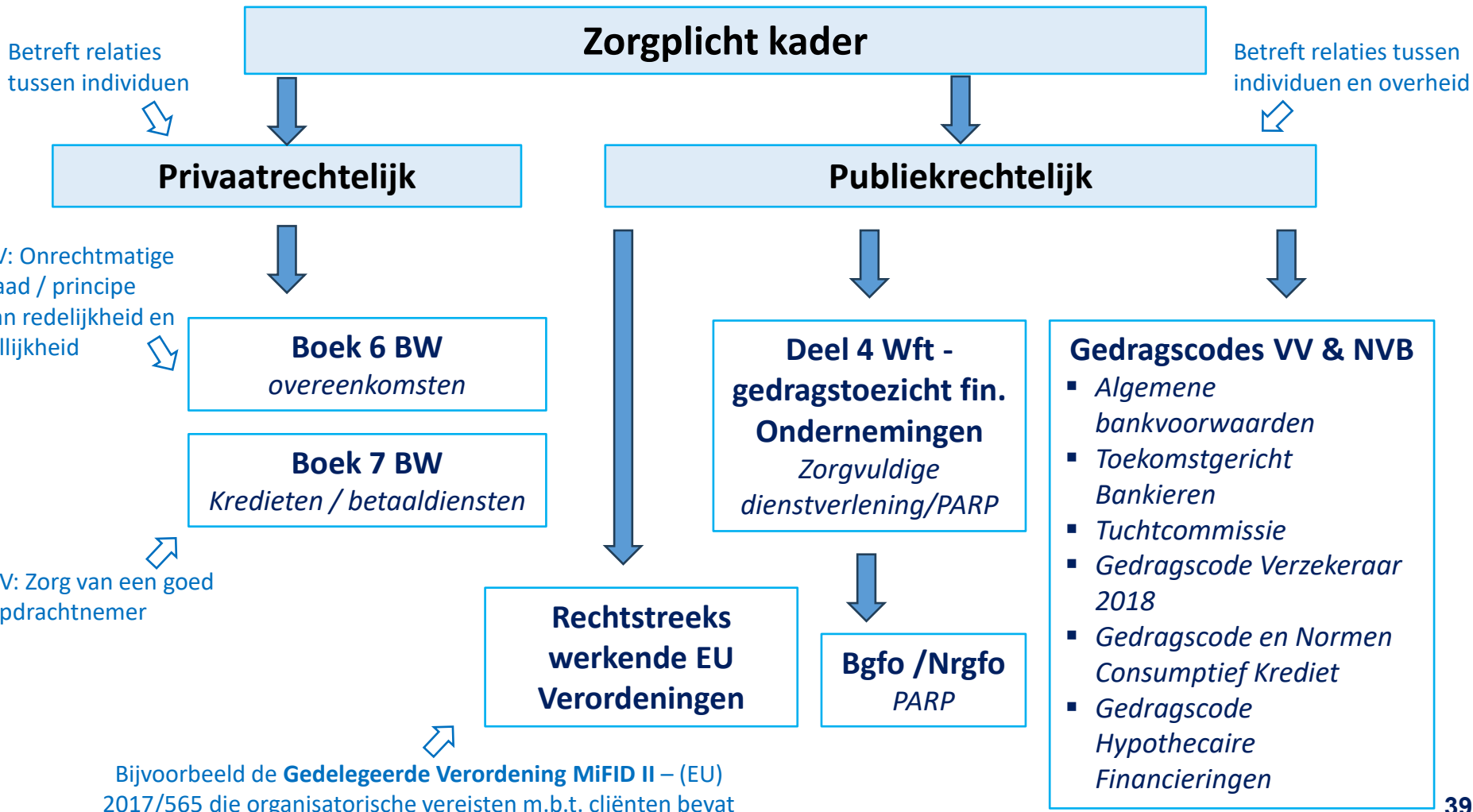
Onder andere:

- Voor rechtspersonen : oprichting, rechtsbevoegdheid, bestuur, aansprakelijkheid, ontbinding (Boek 2)
 - Onrechtmatige daad en het principe van redelijkheid & billijkheid (**Boek 6 BW**)
 - kapitaal, aandelen, winstaandeel, besluitvorming (**Deel 7A BW**)
 - Zorg van een goed opdrachtnemer (**Boek 7 BW**)
- **Reden:** publiek recht beschermt de consument en goedwillende marktpartijen met proactieve en preventief opererende toezichthouders, die beschikken over ruime handhavingsbevoegdheden, terwijl het civiele recht traag en repressief is en ook minder dwingend. *(zie ook slide 166 en 168)*

Deel Algemeen

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Registervergunninghouders
- Beloningsbeleid

Schematisch, publiekrecht aanvullend op privaatrecht:

Deel Algemeen

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Reikwijdte Wft:

- Doel is het reguleren van de **financiële markten** en van de **financiële ondernemingen** (definitie art. 1:1 Wft) die daarop actief zijn.
- Maar zie wat betreft reikwijdte ook:
 - de **uitzonderingen** in de Wft zelf – bijv. in Afdeling 1.1.2. m.b.t. financiële ondernemingen
 - de **categoriale uitzonderingen** van de vergunningplicht in het Deel Markttoegang
 - de **categoriale vrijstellingen** in de (ministeriële) Vrijstellingsregeling Wft
 - de **individuele ontheffingen** van vergunningplicht/doorlopend toezicht in de Vrijstellingsregeling Wft

Deel Algemeen

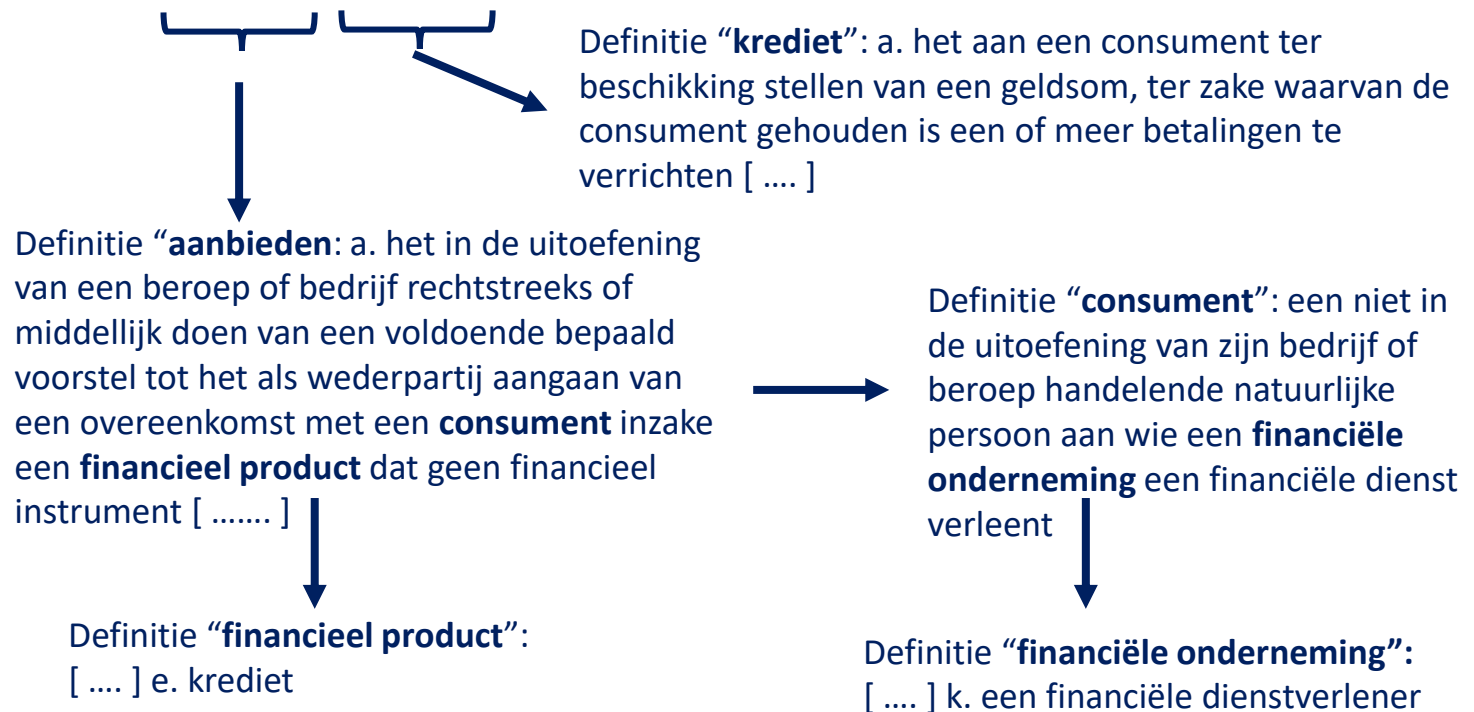
- Doel en reikwijdte Wft
- **Definities**
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

VB: “aanbieder van krediet”

Is een “**financiële dienstverlener**” - degene die een ander financieel product dan een financieel instrument aanbiedt [....]

- **Art. 1:1 Wft**, Bijvoorbeeld: “aanbieder van krediet” (vergunningplichtig o.g.v. art. 2:60 Wft)

- **Art. 1:1 Wft**, Bijvoorbeeld: “bank” (vergunningplichtig o.g.v. art. 2:11 / 2:13 Wft): zie slide 55

Definitie financiële onderneming / financiële dienstverlener (wordt hierná veel gebruikt):

Financiële onderneming

- a. afwikkelonderneming
- b. bank
- c. beheerder van een BI
- d. beheerder van een icbe
- e. beleggingsinstelling
- f. beleggingsonderneming
- g. betaaldienstverlener
- h. bewaarder
- i. clearinginstelling
- j. entiteit voor risico-acceptatie
- k. **financiële dienstverlener** ➔
- l. financiële instelling;
- m. icbe
- n. kredietunie
- o. kredietserver
- p. pensioenbewaarder
- q. premiepensioeninstelling
- r. [vervallen door verlettering]
- s. verzekeraar
- t. wisselinstelling.

Financiële dienstverlener

Degene die een ander financieel product dan een financieel instrument aanbiedt, die adviseert over een ander financieel product dan een financieel instrument of die bemiddelt, herverzekeringsbemiddelt, optreedt als gevolmachtigd agent of optreedt als ondergevolmachtigde agent

Financiële dienst

- a. Aanbieden (zie ook definitie van “aanbieden”)
- b. adviseren over andere financiële producten dan financiële instrumenten
- c. beheren van een beleggingsinstelling of beheren van een icbe
- d. bemiddelen
- e. herverzekeringsbemiddelen
- f. optreden als clearinginstelling
- g. optreden als gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent
- h. verlenen van een beleggingsdienst
- i. verrichten van een beleggingsactiviteit

Financieel product

- a. Beleggingsobject (zie ook definitie “beleggingsobject”)
- b. betaalrekening met inbegrip van de daaraan verbonden betaalfaciliteiten
- c. elektronisch geld
- d. financieel instrument
- e. krediet**
- f. spaarrekening met inbegrip van de daaraan verbonden spaarfaciliteiten
- g. verzekering die geen herverzekering is
- h. premiepensioenvordering
- i. bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen ander product (“Besluit reikwijdtebepalingen Wft’ voegt nu geen definities toe

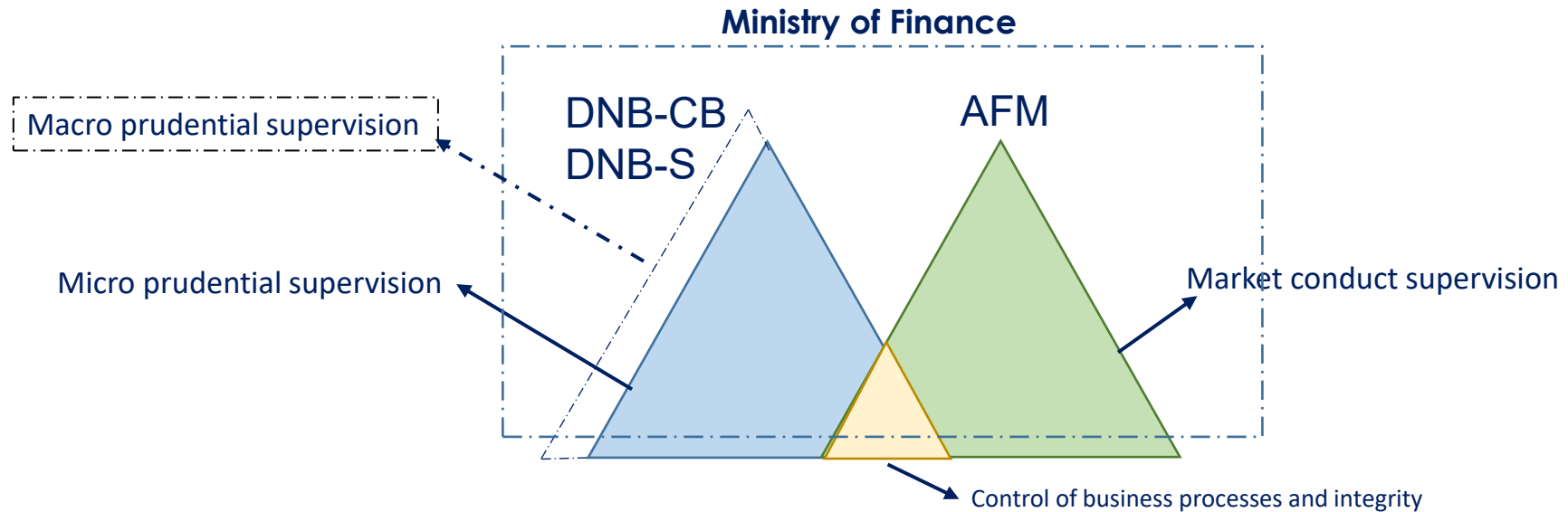
- Doel en reikwijdte Wft
- **Definities**
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Maar de Wft-definitie zijn niet alleen opgenomen in art. 1:1 Wft (definitiebepalingen), maar ook bijvoorbeeld:

- In de **andere Wft-Delen** – bijv. in art. 5:25a Deel Gedragstoezicht financiële markten “voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt, voor zover nodig in afwijking van art.1:1, verstaan onder”
- In het **Besluit definitiebepalingen Wft** – bijv. de definitie van “**professionele marktpartij**”
- In het **Besluit prudentiële regels Wft** – bijv. de definitie van “**integriteitsrisico**”
- In het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft – bijv. de definitie van “**complex product**”
- In de **38 Verordeningen, opgenomen in het Besluit EU-verordeningen Wft** – bijv. de in de Verordening MiCA (bijlage 36) opgenomen definitie van “**Crypto-asset service provider**” ¹

¹ De in deze 38 Verordeningen opgenomen regels worden (voor zover de AFM of DNB of de ACM in dit Besluit met de uitvoering of handhaving van die regels is belast voor de toepassing van de Wft gelijkgesteld met bij of krachtens de Wft gestelde regels

Dutch Twin Peaks model

Micro-prudential	Shared responsibilities: Control of business & integrity	Market conduct
- Financial solidity supervised entities – solvency & liquidity - Stability of the financial system (capital buffers)	- Control of business processes and business risks, including governance & good reputé & experience of board members; - Integrity: pursuit of business operations to manage integrity risk – the risk of damaging the reputation or threat to the capital or result of a financial undertaking as a result of insufficient compliance with laws and regulations, and generally accepted standards	(also, in the interest of the stability of the financial system): - Orderly and transparent financial market processes - Integrity between market parties - Due care in the provision of services to clients

Assessment basismodellen in 2002:

Supervisory model	Model- assessment criteria		
	(1) effectiveness	(2) market oriented	(3) efficiency
↓ Sectoral model	No - risk that one supervisory objective (prudential / market conduct) is considered more important than the other	No - the interweaving of financial markets imposes excessive demands on cross-sectoral coordination	No - (1) high costs because each sectoral supervisor must be equipped for both supervisory objectives, and (2) financial conglomerates would be faced with 2 supervisors in the same field
Functional model Twin Peaks	Yes - every supervisor can focus on one objective and one decision-making process	Yes – both objectives can be pursued on a cross-sector basis	Yes - market parties are approached by separate supervisors in separate areas, so no duplication in supervision
Concentration model	Yes & No – Yes (No) if risk doesn't (do) materializes that one supervisory objective (prudential / market conduct) is considered more important than the other	Yes - with this model the cross sectoral perspective can be properly highlighted	Yes & No - maximum synergy is possible (Yes), but it carries the risk of an amorphous organization and bureaucratic treatment of third parties (No)

Vraag: Wat zou diezelfde assessment opleveren in 2026?

Samenwerking AFM & DNB

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- **Samenwerking toezicht**
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

- AFM / DNB **werken samen** voor zover nodig voor hun doelmatig taakuitoefening (art. 1:46 Wft) én op basis van het **één-loket principe** – bijvoorbeeld bij vergunningverlening (art. 1:48)
- AFM / DNB **wisselen informatie uit** die de ander nodig heeft voor zijn toezichttaak (art. 1:47c Wft)
- AFM / DNB voeren een **wederzijdse toetsing** uit van beleidsbepalers bij banken en verzekeraars, in de zin dat AFM een bindend advies geeft aan DNB (art. 1:9 Wft)
- AFM / DNB leggen hun samenwerkingsafspraken vast in een **samenwerkingsconvenant** (art. 1:50 Wft)
- De Minister van Financiën oefent '**toezicht op toezicht**' uit

Samenwerking AFM & DNB / Toezicht MvF

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- **Samenwerking toezicht**
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Taken Minister van Financiën:

- **Systeemverantwoordelijk:** verantwoordelijk voor het goed functioneren van het financiële stelsel als geheel en de wettelijke kaders waaronder het toezicht plaatsvindt
- **Beleid & wetgeving:** de MvF stelt beleid en wetgeving op om een stabiele, integere en transparante financiële sector te bevorderen
- **Relatie tot toezichthouders:** de MvF:
 - is **verantwoordelijk voor de institutionele structuur** van het functionele (twin peaks) toezichtstelsel;
 - **keurt de toezichtsbegrotingen van AFM & DNB goed** (o.b.v. de Wet bekostiging financieel toezicht);
 - **benoemt de bestuurders van de AFM en draagt** (als vertegenwoordiger van de Staat als enig aandeelhouder van DNB) op voordracht van de RvC van DNB **kandidaat-directieleden voor aan de Koning** (waardoor de formele benoeming plaatsvindt bij koninklijk besluit);
 - **kan beleidsregels vaststellen over de toepassing van de Wft door toezichthouders;** en
 - houdt **toezicht op de toezichthouders** zelf maar niet waar het individuele beslissingen betreft

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- **Samenwerking toezicht**
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Taken Minister van Financiën: Zie wat betreft de relatie van de Minister van Financiën tot de toezichthouders ook:

“Toezicht op afstand actualisatie 2024”, de relatie tussen de minister van Financiën en de zelfstandige bestuursorganen De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), januari 2025: hoe de minister van Financiën *stelselmatig* uitoefent:

- De MvF is verantwoordelijk voor het goed functioneren van het toezichtstelsel maar stuurt niet op individuele toezichtbesluiten
- DNB en AFM werken onafhankelijk; de MvF draagt zorg voor goede wetgeving, duidelijke afspraken en een goed ingericht toezichtstelsel
- Duidelijke afspraken over informatie-uitwisseling, verantwoording en overleg tussen MvF en DNB en AFM
- Kortom: de MvF houdt afstand tot het toezicht zelf maar neemt wel verantwoordelijkheid voor het systeem

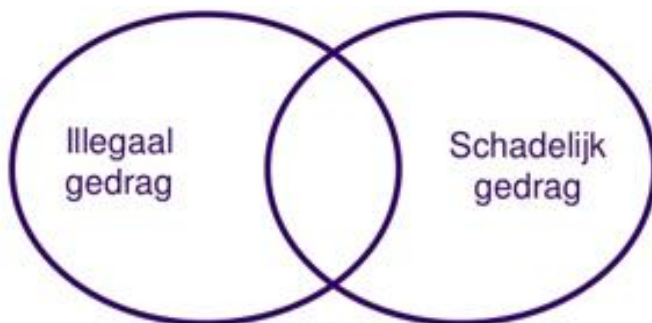
Deel Algemeen

- **Doel en reikwijdte Wft**
- Definities
- **Taakverdeling toezicht**
- **Samenwerking toezicht**
- Handhaving / Sanctie
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Focus in the tasks of DNB and AFM:

Idealistisch toezicht

Balance between illegal and harmful behaviour

Maatschappelijk verantwoord toezicht

DNB is committed to financial stability and thus contributes to sustainable prosperity in the Netherlands

See also: DNB MVO vision 2019 - 2025: DNB's MVO policy fits in seamlessly with the pursuit of financial stability and sustainable prosperity, and focuses on two themes:

1. Sustainable economic growth without harmful effects on the environment;
2. An inclusive financial and economic system

Deel Algemeen

Belangrijkste handhavingsbevoegdheden AFM / DNB:

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- **Handhaving / Sanctie**
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

Instrument	Doel	Kenmerk
1:75 - Aanwijzing	Herstel	Een bindende aanwijzing voor een te volgen gedragslijn
1:76 - Stille curator	Toezicht	De aanstelling van een persoon door de AFM / DNB zonder wiens instemming de organen van de instelling geen besluiten mogen nemen
1:79 - Last onder dwangsom	Herstel	Een financiële prikkel: de overtreder moet een bedrag betalen voor elke dag dat de overtreding voortduurt
1:80 - Bestuurlijke boete	Bestraffing	Een eenmalige geldelijke sanctie bedoeld om de overtreder te straffen voor een begane overtreding
1:87 - Beroepsverbod	Bestraffing	Het tijdelijk ontszeggen van de bevoegdheid om beleidsbepalende functies uit te oefenen bij een financiële onderneming (vaak voor max. 1-2 jaar).
1:94 - Openbare waarschuwing	Bescherming	Publicatie van een bericht om het publiek te waarschuwen voor een specifieke partij of praktijk
1:104 - Intrekking vergunning	Bestraffing	Volledige intrekking van de vergunning om het bedrijf / beroep uit te oefenen

Bevoegdheden ECB voor toezicht & handhaving:

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- **Handhaving / Sanctie**
- Register
- vergunninghouders
- Beloningsbeleid

- (Toezicht)bevoegdheden, naar hun aard overeenkomend met die in Titel 5.2 AWB voor DNB
- **Handhavingsinstrumenten ECB** ingevolge artikel 132 VWEU en art. 34(3) van de ESCB statuten:
Boetes of dwangsommen bij niet-naleving van haar verordeningen en besluiten
(De ECB kan geldboetes tot maximaal 2 maal het bedrag van de als gevolg van de inbreuk behaalde winsten of vermeden verliezen, of 10% van de totale jaaromzet)
- **Nationale handhavingsinstrumenten:** in andere gevallen kan de ECB van nationale autoriteiten verlangen dat zij een procedure inleiden om ervoor te zorgen dat passende sancties worden opgelegd

De ECB zou dus ingeval van een Nederlandse casus DNB kunnen verzoeken gebruik te maken van haar Wft-sanctiemiddelen op de wijze zoals door de ECB verlangd

- Doel en reikwijdte Wft
- Definities
- Taakverdeling toezicht
- Samenwerking toezicht
- Handhaving / Sanctie
- Register vergunninghouders
- **Beloningsbeleid**

Vereisten beloningsbeleid:

- 1. Beleidsdocument:** Het beloningsbeleid is schriftelijk vastgelegd en stelt risicobeheersing (prudentieel) en klantbelang (gedrag) centraal
- 2. Beloningsstructuur:** Variabele beloning max 20% vaste beloning; geen perverse beloningsprikkels
- 3. Prestatiecriteria:**
 - Combinatie van financiële en niet-financiële criteria; kwaliteit, compliance en klanttevredenheid meegewogen
 - Negatief gedrag kan leiden tot correctie van variabele beloningen: **vooraf, via een malusregeling** (correctie vóóordat de variabele beloning definitief is vastgesteld of uitgekeerd, of **achteraf, via een claw-back regeling** (een terugvorderingsregeling nádat de variabele beloning is uitgekeerd))
- 4. Governance:** RvB is verantwoordelijk voor het beloningsbeleid en de periodieke evaluatie ervan
- 5. Toepassing & uitvoering:** Het beloningsbeleid is verwerkt in HR- en beoordelingssystemen; medewerkers zijn geïnformeerd en getraind; interne controle op naleving van de BB-regels
- 6. Toezicht** Documentatie & onderbouwing van (de uitvoering van) het beloningsbeleid is beschikbaar voor AFM / DNB

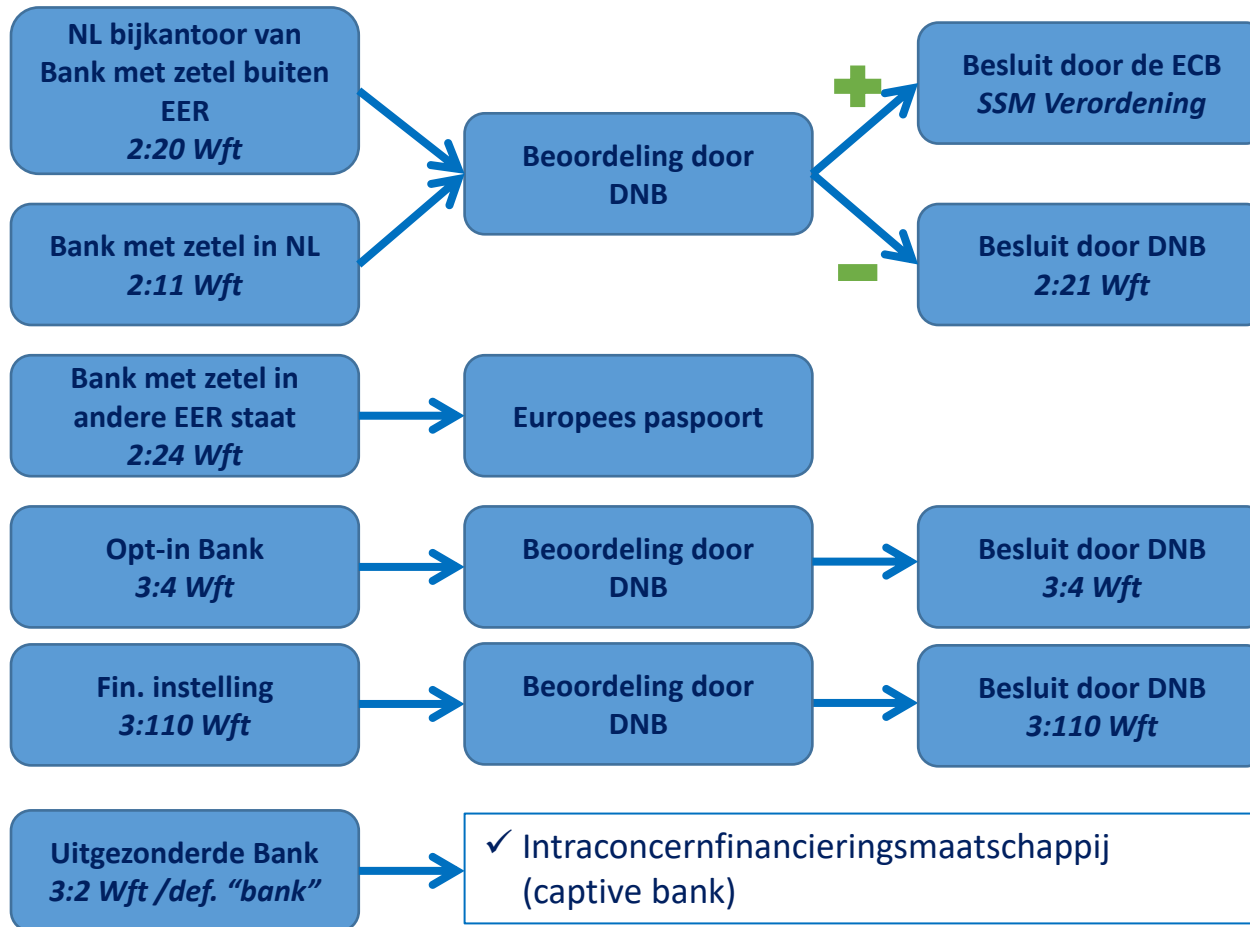
3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Markttoegang

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding banken -
“single point of entry”:

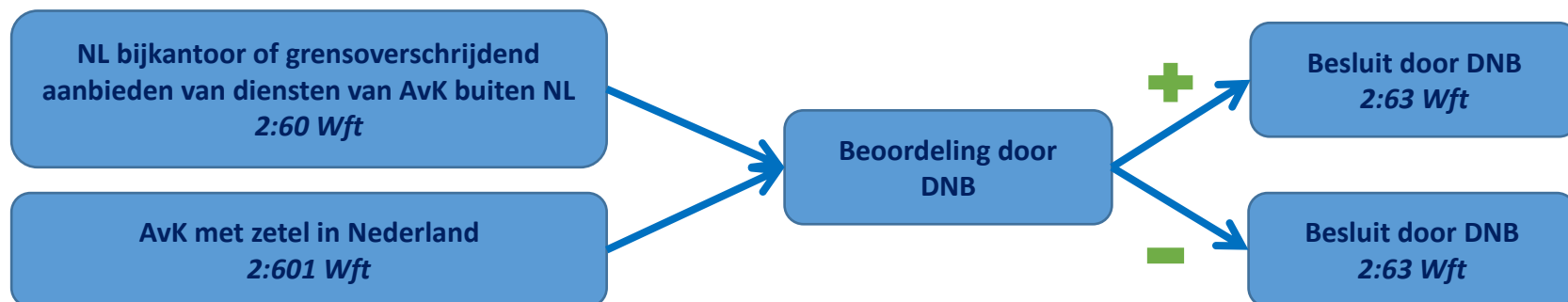
Het Besluit betreft een bankvergunning voor ‘quasi banken’ (instellingen die onder de Wtk 1992 kwalificeerden als bank, maar niet onder de Wft) die alleen in NL geldig is, dus géén Europees paspoort;

Het Besluit betreft een “verklaring van ondertoezichtstelling” voor het verrichten van activiteiten in andere Lidstaten - en dus geen vergunning. De fin. instelling is een (min. 90%) dochter van een bank en haar verplichtingen worden worden door die bank gegarandeerd

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding Aanbieders van Krediet - 1:

Het vergunningsstelsel voor AvK is een strikt Nederlands stelsel: er zijn geen Europese vergunningregels voor AvK

Actueel: discussie of de regelgeving voor quasi bancaire instellingen niet moet worden aangescherpt om een level playing field in het toezicht t.o.v. banken te realiseren

Christine Lagarde calls for tougher rules on 'darker corners' of finance

ECB president wants regulation beefed up for non-banks such as hedge funds, private equity and insurers

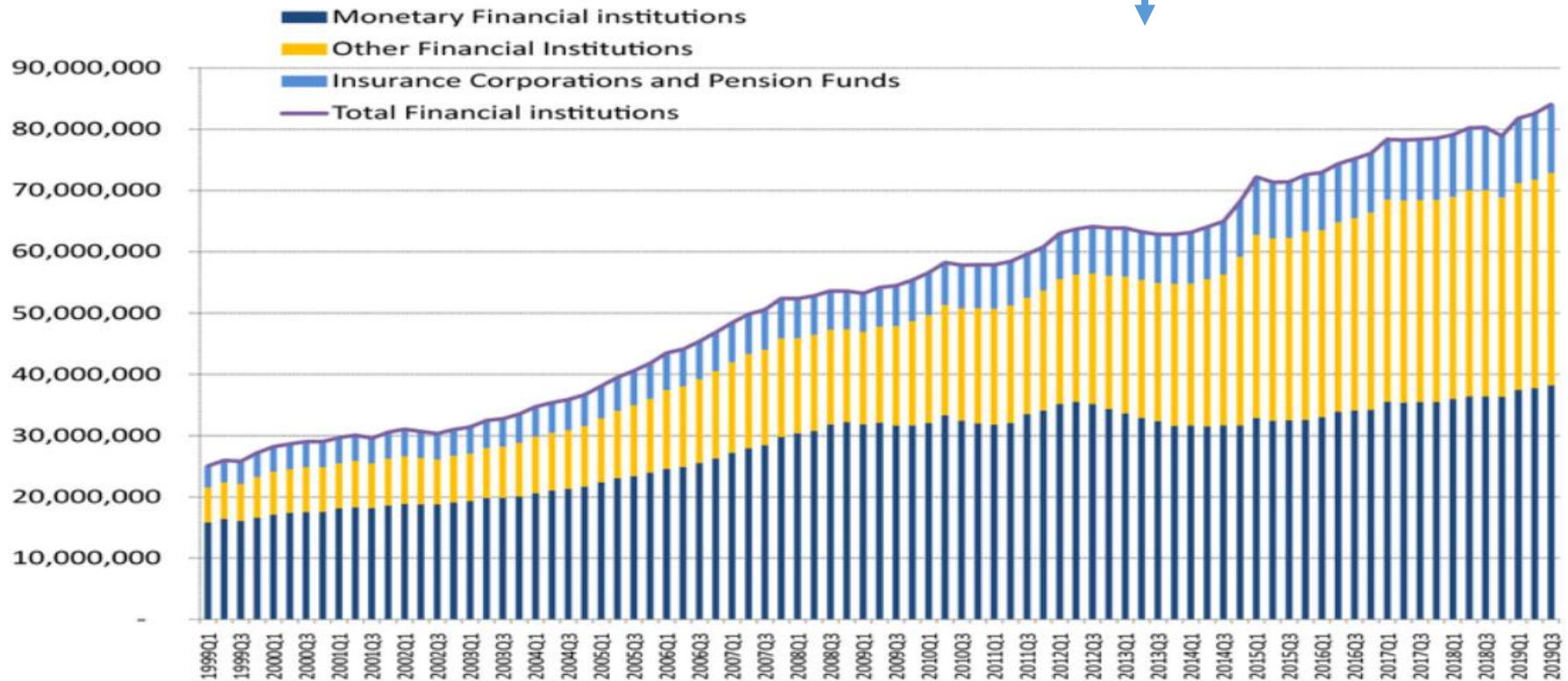

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding aanbieders van krediet - 2:

Waarom is de quasi bancaire sector actueel?

Total financial assets of Euro area financial corporations, EUR millions Source: ECB Sector accounts. The data are quarterly from 1999Q1–2019Q3.

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- **Toetredingseisen**
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding banken – vergunningvoorwaarden:

“blauw” = Onderdeel van het doorlopend toezicht

Wft	Toezichtnorm	Wft	Toezichtnorm
3:8 / 3:9	Geschiktheid & betrouwbaarheid beleidsbepalers	3:53	Minimum eigen vermogen
3:10	integriteitsbeleid	3:57	Minimum solvabiliteit
3:15	Minimum aantal dagelijks beleidsbepalers / plaats van werkzaamheden	3:62a.b	kapitaalbuffers
3:16	Transparantie zeggenschapsstructuur	3:63	Liquiditeit
3:17	Inrichting bedrijfsvoering	3:95	Vvgb gekwalificeerde deelnemingen
3:17b	Eed of belofte door medewerkers	3:96	Vvgb - o.a. voor reorganisatie door banken
3:17c	Toepassing tuchtrechtelijke regeling	3:17 / deel 3a	Herstelplannen & afwikkelplannen
3:18	Uitbestedingen	H 3.6	Geconsolideerd toezicht
3:19	RvC (met verwijzing naar Boek 2 BW)	4:87	Zeker stellen middelen cliënten (financiële instrumenten)

Met verplichte adviesaanvraag aan de AFM – art. 1:48 Wft

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- **Toetredingseisen**
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding AvK - vergunningvoorwaarden - 1:

Wft	Toeziethnorm	Uitgezonderd (in de Wft) van de vergunningplicht (o.a.):
4:9 /4:10	Geschiktheid & betrouwbaarheid beleidsbepalers	
4:11	Integriteitsbeleid	• Nederlandse verzekeraars
4:13	Transparantie zeggenschapsstructuur	• Banken met zetel in Nederland of een andere lidstaat
4:15 (1,2)	Inrichting bedrijfsvoering	• Gemeentelijke kredietbanken
4:16	Uitbestedingen	Vrijgesteld (in de Vrijstellingsregeling Wft) van de vergunningplicht (o.a.):
4:18 ev	Zorgvuldige dienstverlening	
Maar als de AvK onderdeel is van een bankgroep zijn ook de voor banken op geconsolideerde basis geldende regels m.b.t. integriteitsbeleid (3:10 Wft), inrichting bedrijfsvoering (3:17 Wft) en uitbesteding(3:18 Wft) van toepassing		• Betaaldienstverleners (die krediet i.v.m. betaaldiensten verlenen)
		• Kredietkopers die het beheer ervan hebben uitbesteed aan vergunninghoudende kredietsevicers

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- **Toetredingseisen**
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding AvK - vergunningvoorwaarden - 2:

Toelichting voor als de AvK onderdeel is van een bankgroep:

- **Art. 3:269(1) Wft (consolidatie):** Een Nederlandse bank die een moederonderneming of dochteronderneming is van een andere beleggingsonderneming of bank, voldoet met inachtneming van art. 109(2,3) CRD ge(sub)consolideerde basis aan het ingevolge de artikelen 3:17 en 3:18 Wft bepaalde op zodanige wijze dat de *procedures en maatregelen ter beheersing van bedrijfsprocessen en risico's* samenhang vertonen en goed geïntegreerd zijn en dat zij de inlichtingen, bedoeld in artikel 1:52 Wft kan verschaffen.
- In **art. 109(2) CRD** is bepaald dat moederbanken:
 - (1) op ge(sub)consolideerde basis moeten voldoen aan de verplichtingen in [...] art. 74 t/m art. 96 CRD, betreffende onder andere interne governance (art. 74), beloningsbeleid en risk management. Titel V, Hoofdstuk 2, Afdeling 2, CRD en
 - (2) er in het bijzonder zorg voor moeten dragen dat de *procedures en maatregelen ter beheersing van bedrijfsprocessen en risico's* worden toegepast in hun niet onder de CRD vallende dochterondernemingen.
- In de CRD wordt met geen woord gerept over “uitbesteding”, maar in het Consultatiepaper van de EBA over “Guidelines on the sound management of third-party risk” - **EBA/CP/2025/12** - specificeert de EBA dat art. 74(3) (interne governance) de grondslag biedt voor Richtsnoeren van de EBA met betrekking tot uitbesteding van werkzaamheden.

Deel Markttoegang FO

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- **Toetredingseisen**
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding AvK - vergunningvoorwaarden - 3:

Geldt ook voor banken

Toepassing: Vaststelling herziene Consumer Credit Directive 2, (EU) 2023/2225, in nationale wetgeving uiterlijk op 25-11-2025; van toepassing vanaf 25-11-2026

Kernpunten:

- **Versterking (van de maximum) harmonisatie van consumentenbescherming:**
 - **Reikwijdte:** Kredieten tot EUR 100.000 in scope (was 75.000) en in scope o.a. BNPL kredieten (Buy-Now- Pay-Later), credit cards, en kortlopend rood staan bij banken - uitgezonderd o.a. hypothecaire kredieten
 - **Bescherming van kwetsbare groepen** met verbod op BNPL voor minderjarigen & leeftijdsverificatie; verplichte kredietwaardigheidsbeoordeling; **Verbeterde informatievoorziening** door aanscherping van (pre)contractuele informatieverplichtingen; **Transparantie over kosten** via het jaarlijkse kostenpercentage (JKP); en **Verplichte hulp bij financiële problemen** door aanbieders met consumenten in financiële problemen
- **En versterking (van de maximum) harmonisatie van toezichtregels gericht op aanbieders en bemiddelaars:**
 - **vergunning of registratieplicht** voor aanbieders (vergunning – art. 2:60 Wft) en bemiddelaars (registratie – art. 2:81 Wft)
 - **aansluiting bij BKR** voor registratie en raadpleging

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Werking EU paspoort regime banken - 1:

- **Bevoegdheid HOME toezichthouder** - Een EER bank met een vergunning van de autoriteit in de lidstaat van vestiging (HOME) mag de voor “wederzijdse erkenning” in aanmerking komende (Annex I CRD) werkzaamheden aanbieden zonder lokale (HOST) vergunning via een bijkantoor in of via het verrichten van diensten naar andere EER lidstaten (HOST) aanbieden.
- **Bevoegdheid HOST toezichthouder** - De regels van HOME zijn van toepassing voor de werkzaamheden in de HOST (= wederzijdse erkenning), met dien verstande dat de HOST autoriteit bevoegd is om:
 - ter informatie rapportages te verlangen over de activiteiten van bijkantoren (art. 40 CRD)
 - maatregelen te treffen om **redenen van algemeen belang** (art. 44 CRD)
 - van HOME-toezichthouders te verlangen om een bijkantoor als significant aan te merken (t.b.v. betrokkenheid van de HOST autoriteit in het (geconsolideerd) toezicht) – *colleges of supervisors*

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Werking EU paspoort regime banken - 2:

Maatregelen HOST om reden van algemeen belang

- **Handvatten Europese Hof van Justitie:**
 - Op een terrein dat niet geharmoniseerd is
 - Niet-discriminatoir
 - Objectieve noodzaak
 - Dient het algemeen belang
 - Proportioneel en doelgericht
- “**Algemeen belang**” kan betrekking hebben op bijvoorbeeld:
 - **bescherming van de financiële stabiliteit** in het gastland, of
 - **bescherming van klanten** van de financiële onderneming in het gastland, of
 - Het voorkomen van **risico's die het vertrouwen in het financiële systeem kunnen schaden** in het gastland
- **Mogelijke maatregelen:** hogere solvabiliteits- of liquiditeitseisen, specifieke risico-verminderende acties, of on-site inspecties of informatieverzoeken
- **Samenwerking:** de motiveringsplicht impliceert ook betrokkenheid van de HOME toezichthouder

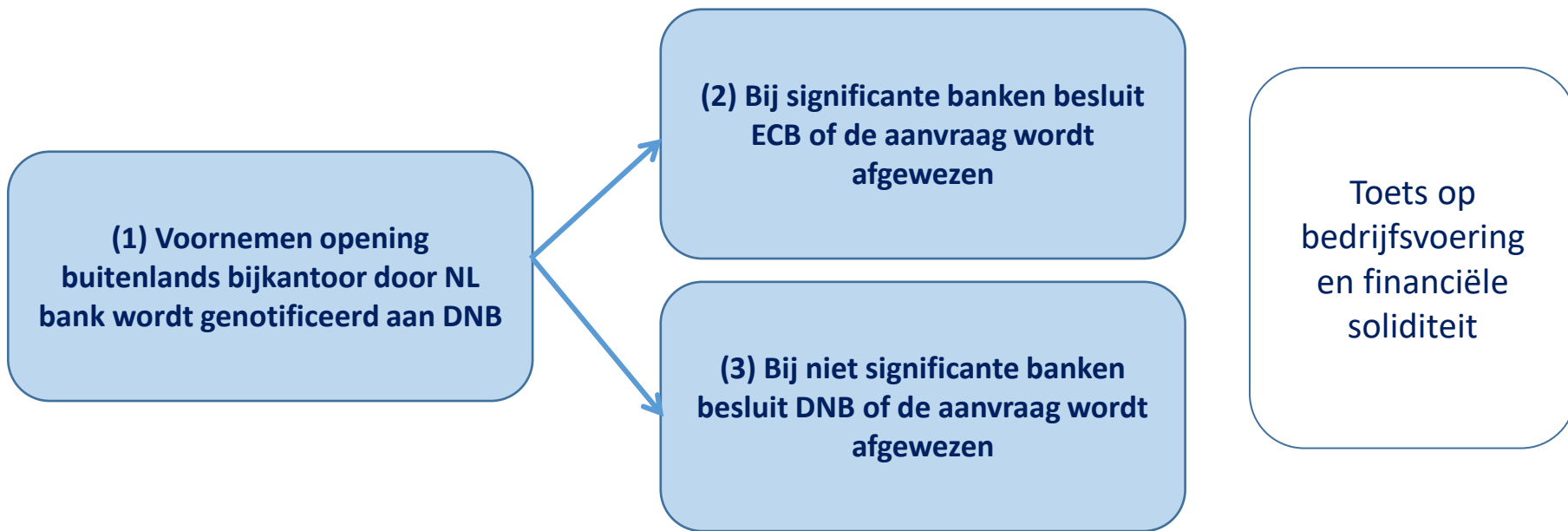
Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Werking EU paspoort regime banken - 3:

Europees paspoort banken - notificatie procedure:

- Opening bijkantoor in andere Lidstaat door een NL bank (2:108 Wft) afhankelijk van beoordeling door ECB/DNB
- Vrije dienstverrichting": "Europees paspoort" voor grensoverschrijdende dienstverlening (2:111 Wft), niet afhankelijk van beoordeling – kennisgeving DNB aan HOST toezichthouder

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Werking EU paspoort regime banken - 4:

Europees paspoort banken - inhoud notificatie:

Technische reguleringsnormen betreffende de gegevens die moeten worden verstrekt bij de uitoefening van het recht van vestiging en van het vrij verrichten van diensten - Gedelegeerde Verordening – RTS (EU) 1151/2014:

- Naam en adres van de kredietinstelling en naam en beoogde hoofdvestiging van het bijkantoor
- Het programma van werkzaamheden, waaronder:
 - de aard van de beoogde werkzaamheden,
 - de organisatiestructuur van het bijkantoor,
 - gegevens over de professionele ervaring van de personen die het bijkantoor besturen; en
 - overige informatie, waaronder financieel plan.

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Werking EU paspoort regime banken - 4:

- **De bevoegdheden van de HOST toezichthouder** “in het algemeen belang”, zijn door het Europese Hof van Justitie van 4 cumulatieve handvatten (de Gerbhard criteria, HvJ 30-11-1995, zaak C-55/94) voorzien:
 1. Toepassing **zonder discriminatie**
 2. Gerechtvaardigd door **dringende redenen van algemeen belang**
 3. In algemene zin geschikt om het nagestreefde doel te bereiken
 4. Proportioneel, in de zin dat de maatregelen **niet verder aan dan nodig is**.
- **Specifiek voor banken** (o.a. arrest Alpine Investments, HvJ 10-05-1995, zaak C-384/93, inzake het verbod op ‘cold calling’):
 - Consumentenbescherming,
 - Integriteit van de financiële markten
 - Bescherming van de goede werking van het bankstelsel

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Vergunning-activiteiten banken:

Art. 3:32 Wft: [samengevat] Het is een vergunninghoudende bank met zetel in Nederland toegestaan de werkzaamheden, bedoeld in **bijlage I CRD**, te verrichten, tenzij in de vergunning uitdrukkelijk anders is bepaald:

1	Het aantrekken van deposito's en andere terugbetaalbare gelden	}	Traditionele bankactiviteiten
2	Verstreken van leningen voor eigen rekening van de bank		
3	Financiële leasing		
4, 5	Betaaldiensten als bedoeld in de bijlage bij PSD2, en uitgifte van andere betaalmiddelen (bijv. kredietbrieven)		
6	Verlenen van garanties en stellen van borgtochten		
7,8	Handelen voor eigen rekening of voor rekening van cliënten in geldmarktinstrumenten, swaps [...] en effecten, en deelneming aan effectenemissies en dienstverrichting in verband daarmee		
9	Advisering aan ondernemingen inzake kapitaalstructuur, bedrijfsstrategie en samenhangende aangelegenheden, en diensten op het gebied van fusie en overname van ondernemingen		
10 – 17	(10) Bemiddeling op interbankenmarkten, (11) vermogensbeheer en –adviesing, (12) bewaarneming en beheer van effecten, (13) commerciële inlichtingen, (14) verhuur van safes, en (15) uitgifte van elektronisch geld, (16) uitgifte crypto-assets, (17) crypto-asset diensten		

Deel Markttoegang Banken

- Vergunningplicht FO
- Uitzondering/vrijstelling
- Toetredingseisen
- Europees paspoortregime
- Registratie & meldplichten
- Intrekking vergunning

Markttoetreding banken - guidance:

- **RTS (EU) 2022/2580** - tot nadere vaststelling van de informatie die moet worden verstrekt in de vergunningaanvraag van kredietinstellingen, en tot nadere vaststelling van belemmeringen voor de effectieve uitoefening van toezichtstaken door bevoegde autoriteiten
- **EBA/GL/2021/12** - betreffende een gemeenschappelijke beoordelingsmethode voor het toekennen van een vergunning als kredietinstelling overeenkomstig artikel 8, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU
- **ECB 'Guide to assessments of licence applications in general'**, second revised edition, January 2019
- **ECB 'Guide to assessments of fintech credit institution licence applications'**, March 2018

3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Prudentieel

Deel Prudentieel

- **Reikwijdte & vrijstellingen**
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Markttoetreding banken - reikwijdte:

- **Uitzondering** van het Deel prudentieel toezicht voor **intraconcernfinancieringsmaatschappijen** – zogenaamde ‘captives’, die voldoen aan de regels in art. 3:2 Wft

- **Opt-in voor Wtk-banken:**

Art. 3:4 Wft

- **Verbod op het aantrekken opvorderbare gelden door niet-banken (art. 3:5 Wft)**

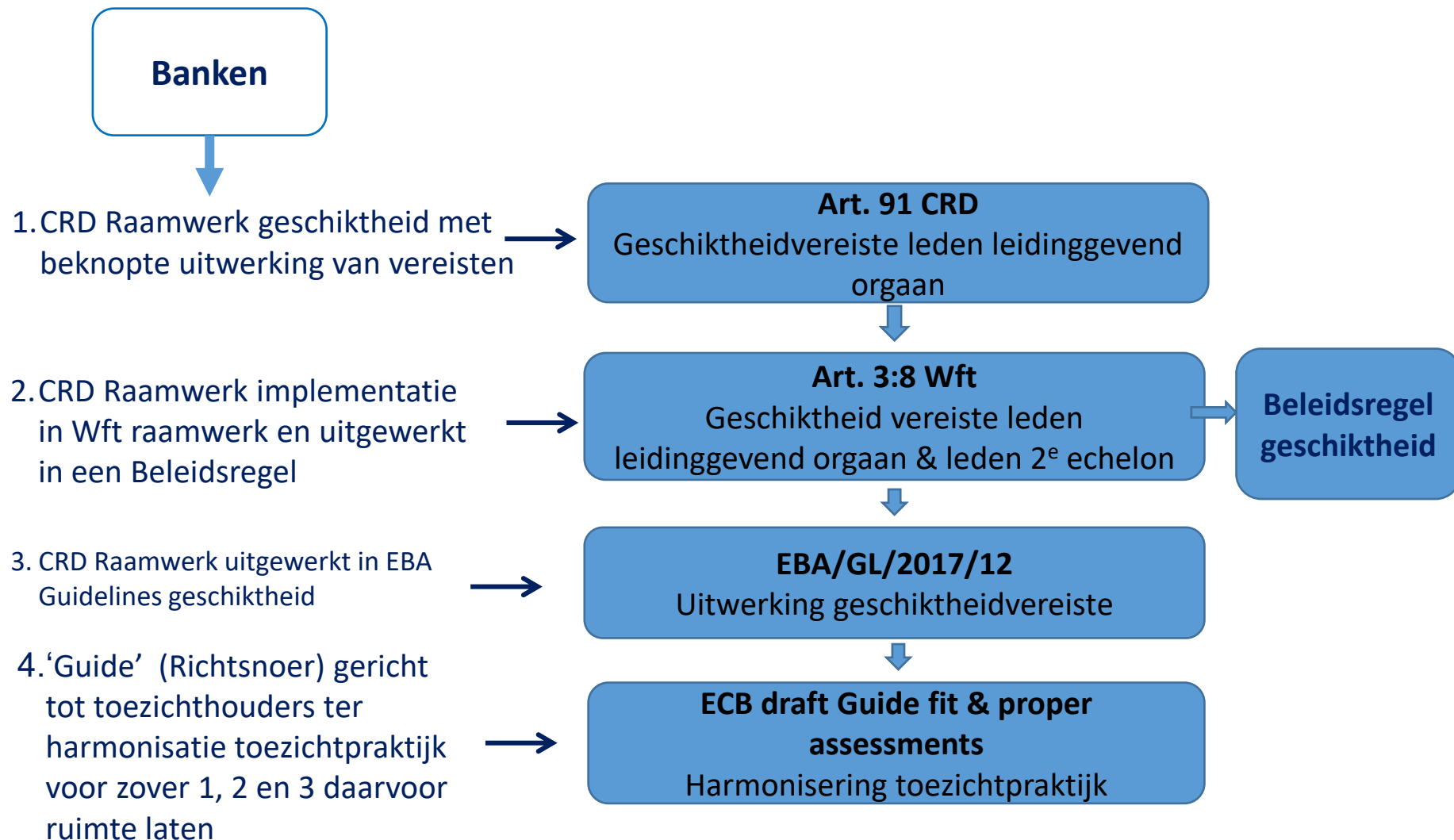
Uitgezonderd het aantrekken van opvorderbare gelden:

- **door in art. 3:5 genoemde entiteiten:** lidstaten en regionale en lokale overheden, entiteiten voor risico-acceptatie en door kredietunies
- **via het aanbieden van effecten** in overeenstemming met Deel 5 Wft
- door entiteiten die zijn **vrijgesteld** (Vrijstellingsregeling Wft) of die een **onthefving** hebben van DNB

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- **Geschikt**, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Geschiktheid: Gelaagdheid regels:

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- **Geslacht**, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Geschiktheid – beoordelingscriteria:

Art. 91 CRD Eligibility requirement for members of the management body	Art. 3:8 / 3:9 Wft Eligibility required for members of the management body & 2nd echelon	EBA/GL/2017/12 Elaboration of the suitability requirement	ECB Guide to fit & proper assessments Harmonisation of supervisory practices
▪ Knowledge, skills and experience ▪ Reputation, honesty and integrity ▪ Independence and independence of mind ▪ Time commitment ▪ Collective suitability	▪ Suitability and reliability AFM / DNB Policy Rule on suitability ▪ Competences relevant to suitability ¹ ▪ experience ▪ Collective suitability of the management body	▪ Further elaboration of the art. 91 CRD criteria	▪ Experience ▪ Reputation ▪ Conflict of interest and independence of mind ▪ Time commitment ▪ Collective suitability of the management body

¹ 'Suitability area's: (1) management, organisation and communication, (2) products, services and markets in which the enterprise operates, (3) sound and ethical operational management, (4) balanced and ethical decision-making, and (5) sufficient time

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- **Geslacht**, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Geschiktheid – invulling van deze term:

In conclusion, it can be stated that 'suitability' includes much more than just the criterion 'knowledge':

Suitability includes:

- Knowledge, Skills, and Experience - individually and collective
- Honesty/reliability
- Good reputation (integrity)
- Independence and independence of mind, and
- Having sufficient time to fulfil the management or supervisory function

In beginsel - met inachtneming van het principe van proportionaliteit - dezelfde criteria voor banken als voor niet-bancaire aanbieders van krediet

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- **Geslacht**, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Geschiktheid - focus DNB / AFM:

Examples of suitability interview questions of DNB:

General	(1) Management, organisation, and communication	(2) products, services and markets in which the enterprise operates	(3) Sound and ethical operational management	(4) Balanced and ethical decision-making
• What is your motivation for considering this position? • What will be your strategy for the organisation/ what will you focus on? • How will you deal with your role as an employer in your capacity of supervisory board member	• What are the most significant internal challenges for the organisation? • What do you believe to be the significance and added value of the key functions under CRD/SII II? • How does the board perform self-assessments?	• What is your vision on the relevant financial market? • Can you explain your (highest) scores in the submitted expertise and capabilities matrix?	• Which financial risks is the bank exposed to? • What do you think of the quality of the second and third lines? How did you arrive at this conclusion? • What is the purpose of the capital policy?	• Can you give an example of a situation where you had to deal with conflicting interests? Which actions did you take? What was the result? • Can you think of a possible conflict between the interests of the group and those of a subsidiary?

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & **integer**
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Integriteit – vier vormen / aspecten:

Integriteitsaspecten:

Normering in Wft m.b.t. het integriteitsbeleid en de integere bedrijfsvoering:

1. Organisatorische integriteit:

- Tegengaan van belangenverstrengeling

2. Persoonlijke integriteit medewerkers:

- Tegengaan van strafbare feiten die het vertrouwen in de onderneming of de financiële markten kunnen schaden

3. Klantintegriteit:

- Relaties met cliënten die het vertrouwen in de financiële onderneming of in de financiële markten kan schaden

4. Integriteit m.b.t. het marktgedrag van de onderneming:

- Handelingen die ingaan tegen hetgeen in het maatschappelijk verkeer betamelijk wordt geacht zodanig dat hierdoor het vertrouwen in de onderneming of in de financiële markten ernstig kan worden geschaad

Wettelijke verankering:

- Art. 3:10 (integriteitsbeleid) en 3:17(2b) Wft (integere bedrijfsvoering - voor ondernemingen met een DNB vergunning)
- Art. 4:11 Wft (integriteitsbeleid) en 4:14(2b) / 4:15(2b) Wft (integere bedrijfsvoering) – voor ondernemingen met een AFM vergunning

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & **integer**
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Integriteit - nadere uitwerking toezichtnorm:

*Hieronder uitgewerkt voor instellingen met een DNB-vergunning;
voor instellingen met een AFM-vergunning zijn overeenkomstige
regels opgenomen in het Bgfo*

Art. Bpr **Nadere uitwerking art. 3:10 (integriteitsbeleid) & 3:17 Wft (bedrijfsvoering)**

- 10 Systematische analyse van integriteitsrisico's
Onafhankelijk toezicht op de naleving van het integriteitsbeleid (door Compliance Functie)
Procedures om gesignaleerde tekortkomingen te rapporteren en bij te stellen
- 11 Procedures & maatregelen gericht op het tegengaan van verstrengeling van belangen
- 12 Procedures voor behandeling en rapportage van toezichtincidenten
- 13 Procedures voor de interne beoordeling van de betrouwbaarheid van medewerkers in integriteitgevoelige functies
- 14 Procedures voor acceptatie van cliënten – CDD
- 23i Klokkenluidersregeling

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & **integer**
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

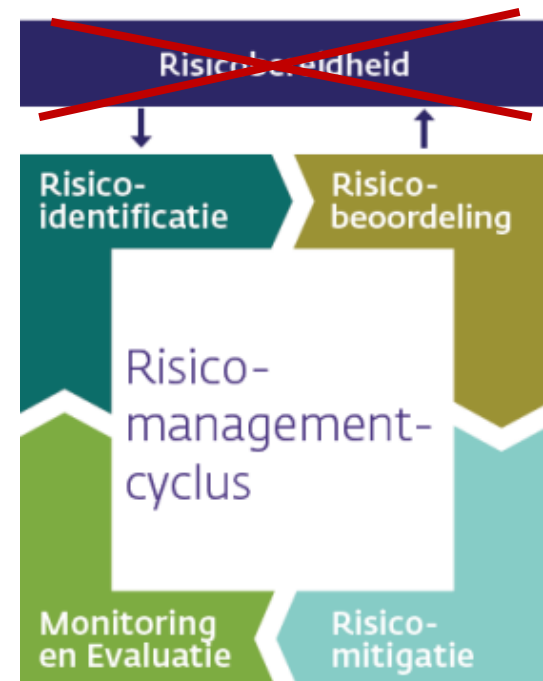
DNB heeft in 2015 een gebruikersgids in de vorm van een **Good Practice** voor een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) vastgesteld - *“De integriteitsrisicoanalyse, meer waar dat moet, minder waar dat kan”*. In de kern komt deze Good Practice erop neer dat de financiële onderneming systematisch:

-
- The diagram illustrates the Risk Management Cycle (Risicomanagement-cyclus) as a continuous loop of four stages, each represented by a colored chevron pointing towards the center. The stages are: **Risico-identificatie** (dark teal), **Risico-beoordeling** (olive green), **Risico-mitigatie** (light teal), and **Monitoring en Evaluatie** (light green). In the center of the cycle is a white box containing the text **Risico-management-cyclus**. Above the cycle, a dark blue box labeled **Risicobereidheid** (Risk Tolerance) has a downward arrow pointing to the start of the cycle and an upward arrow pointing from the end of the cycle, indicating that the cycle's output feeds back into the initial risk tolerance level.

Integriteit - SIRA Good Practices 2025:

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & **integer**
- Structureren & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

- Minder voorschrijvend geformuleerd - meer (onverplichtende) Good Practices en niet meer gericht op *risicobereidheid*
- Dus niet langer risico-score met kans & impact en risicobeheersings-maatregelen opdat de resterende risico's binnen de risicobereidheid vallen
- Niet langer een opsomming van integriteitsrisico's ¹ omdat die in de praktijk als voorschrift werden opgevat. Overigens wordt in de 36 slides omvattende SIRA Good Practices in verschillende benamingen maar liefst even zoveel keer verwezen naar één van die risico's: de witwasrisico
- Nadruk niet langer op organisatieschets met scenario-analyse en scoresystematiek voor kans en impact (deze benadering is nu 'genuanceerd') maar nu nadruk op het organisatierisicoprofiel en concretiseren van de risico's

¹ In de Good Practice 2015 werden de volgende integriteitsrisico's onderscheiden: ML/TF, fiscale fraude, corruptie, belangenverstrengeling, interne en externe fraude, cybercrime en maatschappelijk onbetamelijk gedrag.

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & **integer**
- Structureren & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Integriteit – reactie DNB op vragen marktsector:

Vraag marktsector: Moet het integriteitsrisicomanagement niet aansluiten bij de toepassing van een breder risicomanagement framework? Aandacht wordt gevraagd voor het behoud van de integrale aanpak van de verschillende risico's, waaronder de integriteitsrisico's

Antwoord DNB: DNB heeft in antwoord daarop een “Good Practice - Toetsing opzet en werking” aan de SIRA Good Practice 2025 toegevoegd. Daarin is opgemerkt dat de Compliance Functie en de Audit Functie bij hun periodieke beoordeling van de opzet en werking van het beheersingsraamwerk ten aanzien van de integriteitsrisico's samenwerken met de afdeling Risicomanagement

EBA: De EBA volgt in haar SREP Guidelines - EBA/GL/2022/03 een meer economische benadering: **“reputational risk”: the current or prospective risk to the institution's earnings, own funds or liquidity arising from damage to the institution's reputation**

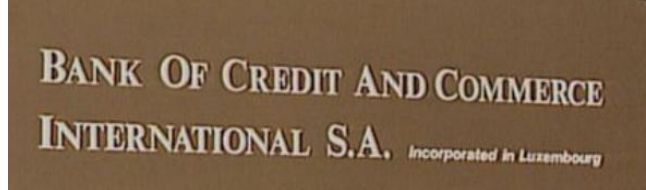

Het voorkomen van “reputational risk” is volgens de EBA onderdeel van het bredere risk management van een financiële instelling en mag niet worden behandeld als onderdeel van het (gelieerde) operationeel risico, maar als onderdeel van de beoordeling van het bedrijfsplan van de instelling

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Transparantie:

- **De feitelijke en formele zeggenschapsstructuur moet transparant zijn.**
- Dit betekent dat de toezichthouder inzicht heeft in
 - **De besluitvorming:** wie beslist en op basis waarvan, hoe is de vastlegging en eventuele escalatie
 - **Taken en verantwoordelijkheden:** van bestuur en sleutelfunctiehouders, onafhankelijkheid en positionering van de sleutelfuncties
 - **De interne controle processen:** risico-identificatie, -beoordeling en –mitigatie; het functioneren van de three lines of defence
 - **Gedrag en cultuur:** feitelijke naleving van governance-afspraken, signalen, incidenten en de opvolging ervan
- Dit betekent dat art. 3:15 Wft ondersteunend werkt aan met name art. 3:10 (integriteitsbeleid), 3:17 (beheerste en integere bedrijfsvoering).

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

interne governance - BCBS Guidance:

BCBS, Guidelines on Corporate governance principles for banks, July 2015:

“Governance includes a set of relationships between a company’s management, its board, its shareholders and other stakeholders, which provides the structure through which the objectives of the company are set, and the means of attaining those objectives and monitoring performance. It helps define the way authority and responsibility are allocated and how corporate decisions are made”

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

interne governance - EU financial law:

CRD related RTS/ITS	CRD	CRD related EBA Guidelines
1. Revised RTS on identified staff for remuneration purposes	Art. 74 – Internal Governance	4. Guidelines on Internal governance (second revision)
2. RTS for the definition of material risk takers for remuneration purposes	Art. 88 – Governance arrangements Art. 91 – Management body	5. EBA Guidelines on outsourcing arrangements
3. RTS on classes of instruments that are appropriate to be used for the purposes of variable remuneration	Art. 92 – 96 – Remuneration policy Art. 109 – Institution's arrangements (application on a consolidated basis)	6. EBA Guidelines on ICT and security risk management 7. Guidelines on product oversight and governance arrangements for retail banking products
		8. Guidelines on sound remuneration policies
	<i>Implemented in AFS (related regulations),</i>	9. Guidelines on remuneration policies for sales staff
		10. Guidelines on loan origination and monitoring

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Dutch Corporate Governance Code:

Dutch Corporate Governance Code 2025

- The Code provides guidance – principles and best practices - for listed companies for good governance, aimed at defining responsibilities for sustainable long-term value creation, risk control, effective management and supervision, remuneration and the relationship with shareholders and stakeholders
- Pursuant to Article 391a, paragraph 5 of Book 2 of the Civil Code, the management report of listed companies must provide insight into compliance with the Code - "comply or explain"

Companies may depart from these best practice provisions, if they give justification

- Key points of the Code include **sustainability** (long term value creation), **stakeholder engagement** (all stakeholders, not just shareholders), **Digitalization and cyber security** (importance of adapting new technologies and managing cyber security risks), and **diversity and inclusion** (companies are encouraged to implement and report on diversity and inclusion policies)
- See also slides 201 - 204

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Building blocks internal governance:

Organisation structure	Key functions	Risk management	Information systems & business continuity
• Corporate structure • Management body • Internal governance framework	• Internal audit function • Compliance function • Risk management function • Outsourcing	• Risk culture and -tolerance • Risk management framework • Remuneration policy • PARP • ICAAP & ILAAP	• Information & communication • Recovery and resolution plans

The company has a clear, balanced and adequate organizational structure, with a clear division of tasks within the management body, procedures and measures that guarantee controlled and sound business operations, including: adequate internal control mechanisms (3 lines of defense), and an independent internal supervisory body (SB); adequate external control mechanisms, for example the external accountant – see also art. 3:88 Wft (4th line control: the company's external auditor notifies DNB of any observed abuses)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Corporate structure - 1

Corporate structure:

- **Adequate and transparent organizational structure** - *individually and group-wide*
- **“know your structure”** - *in line with the business model, risk strategy and risk appetite*
- **Avoiding complex structures**

Management Board:

- **Suitability of board members:**
 - Experience, reputation and liability – individually and collective
- Minimum time commitment and limitation of stacking of functions (art. 88 CRD), and
- Independence of mind (behaviour) for all board members (in an executive or supervisory capacity)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Corporate structure - 2

- Required - explicitly (Article 3:19 Wft) or implicitly (DNB policy) to **guarantee a balanced organizational structure** (Article 3:17 Wft)
- **Formal independence** from sufficient board members (EBA guidance)

Management Board

in its supervisory capacity

- **Tasks of the Supervisory Board include:**
 - *Advising and supervising the executive board*
 - *Determining business strategy*
 - *Setting up risk culture and remuneration policy*
 - *Supervision of the independent functioning of key functions*
 - *Assessment of effectiveness of governance and of the adjustment of identified shortcomings*

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Corporate structure - 3

- **Supervisory board committees:**

- **Risk and nomination committee and audit committee**

Management Board:

in its supervisory capacity

- **Role of risk committee:** advise on risk appetite and risk strategy; assess the effects of stress scenarios, and whether the financial products and services offered to clients relate to the risk strategy and business model of the institution
 - **Role of the audit committee:** monitor the effectiveness of the control and risk management system, and the internal reporting lines; selection of external accountant; reviewing audit reports; supervision of the implementation of adjustments deemed desirable by the IAF

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal governance framework:

- **Documented governance policy:**

- Well documented, transparent and consistent, and coherent
- Integrated in groups with regard to all entities involved in the consolidation

- **Risk culture:**

- Widely supported as the core of risk management
- Implemented top-down, considering the risk appetite and risk capacity, and the relevant risks,
- With widely supported 1st and 2nd line responsibilities for risk management - so not limited to specialists and internal control functions

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal governance framework - 2

- **Code of conduct:**

- High ethical standards - also for external service providers
- established via a code of conduct and/or designation of (un)acceptable practices and sanctions for violations

- **Conflict of interest management:**

- Policy aimed at mitigating conflicts of interest
- Both internally and externally
- With specific measures, such as adequate separation of duties and confidential treatment of sensitive information

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal governance framework - 3

- **Whistleblower procedure:** a well-documented procedure for reporting incidents, independent of the regular reporting lines), and with adequate protection for the 'whistleblower'
- **Incident reporting** to the supervisor
- **Outsourcing policy**, anchored in the business processes:
 - Does not lead to an unnecessary increase in operational risk, concentration risk, risk of reputational damage
 - Does not affect one's own responsibility for compliance with laws and regulations
 - Does not hinder supervision of the outsourcing company

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal governance framework - 4

**And the proportionality principle applies to all strategies,
procedures and measures:**

The measures and procedures in the context of internal governance
are tailored to the nature, size, risks and complexity of the bank's
activities

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management framework

- Adequate identification, measurement, management and reporting of risks
- Transparent and well-documented decision-making processes
- Approval by the Supervisory Board of the risk management measures and procedures

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Independence of control functions

- **Independence of the control functions** - but in less significant banks the RMF and CF may be combined - is ensured:
 - No combination with and organizationally separated from operational activities
 - The remuneration of employees of the control functions is not related to the results of the operational activities
- **Outsourcing of control functions by less significant banks** is allowed (proportionately), except for the work of the heads of the internal control functions
- **Proportionality**: the control functions are proportional to the nature, scale and complexity of the risks associated with the business of the financial undertaking

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal Audit Function - 1

The IAF policy is contained in an audit charter and

1. Is drawn up by the Board of Directors and approved by the SB/Audit Committee
2. Establishes the authority (status, position) of the IAF
3. Guarantees the independence & professionalism of the IAF
4. Defines the task and scope of the IAF
5. Describes the reporting lines & escalation procedures
6. Defines the relationship with other key and operational functions, and
7. Determines the available resources and powers available to the IAF

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal Audit Function - 2

The task and activities of the IAF are contained in an audit plan and include conducting risk-based audits and reviews to provide assurance that the overall governance framework, including the risk governance framework, is effective and that policies and processes are in place and consistently applied

Activities of the IAF include:

1. Drawing up and implementing the Audit Plan
2. Reporting findings & recommendations to the MB, and
3. Verifying the follow-up to the IAF recommendations

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Internal Audit Function - 3

Governance & organization of the IAF ensures that:

1. The Head of IAF falls under the responsibility of the chairman of the Supervisory Board/AC
2. Appointment and dismissal of the Head of IAF takes place with prior approval by the Supervisory Board
3. IAF recommendations and their follow-up are verifiable
4. Procedures provide for an annual evaluation of the IAF by the Board of Directors

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 1

- **The policy:** the same as with IAF + code of conduct, aimed at promoting an integrity and risk-oriented culture, and the way in which everyone within the company contributes to this
- **Task:** continuously identify, assess, monitor, report and advise on compliance risk
- **Compliance risk:** the risk of material loss of revenue, losses, or reputational damage to the company because of failure to comply with:
 1. The applicable legal rules
 2. The rules applicable to the company set by trade organizations
 3. The internal rules of the company itself, or
 4. The unwritten social standards relevant to the company; Together: compliance legislation, rules or standards

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 2

Activities of the CF include:

1. Drawing up an (annual) work program
2. Analysing and reporting on compliance risk, and
3. Monitoring the Compliance Charter established by the Board of Directors

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 3

Monitoring of the Compliance Charter include:

1. Monitoring the management of compliance risks
2. Supervision of compliance with the integrity policy insofar as not assigned elsewhere
3. Providing recommendations for adjustments if shortcomings or defects are found
4. Assess whether the company has acted on recommendations made
5. Advising and reporting to the Board of Directors/Supervisory Board and senior management on compliance issues
6. Act as a source of information regarding compliance-related issues.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 4

Procedures that, in addition to the three procedures mentioned in slide 80, guarantee the effective and independent functioning of the CF:

1. The head of CF falls under the responsibility of a member of the Board of Directors or senior management who is not responsible for operational processes that fall within the scope of the CF (this is weaker than the arrangement for the IAF!);
2. The Head of the CF reports directly to the management body and relevant committees and regularly attends their meetings;
3. The company provides an escalation mechanism if a section that has been reported does not agree with the conclusions of the CF

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 5

Procedures that, in addition to the three procedures mentioned in slide 80, guarantee the effective and independent functioning of the CF:

4. Appointment and dismissal of the Head of CF takes place with prior approval by the Supervisory Board;
5. Involvement of the CF in compliance-sensitive activities of the company (e.g. developing new products or implementing new regulations)
6. Procedures that recommendations from the CF that, verifiable by the supervisor, are taken into account by the Board of Directors and/or senior management and the Supervisory Board in decision-making, with recording of adjustments to any identified shortcomings and defects;
7. Procedures for the evaluation of the CF by the Board of Directors based on an audit conducted by the IAF

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 6

De rol van de CF bij toenemende regelgevingscomplexiteit:

- **De toenemende complexiteit van regelgeving** waarmee financiële ondernemingen worden geconfronteerd, is het gevolg van de groeiende omvang, gelaagdheid en verstrengeling ervan.
- **Het beheersen van de daaruit voortvloeiende nalevingsrisico's** is een gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende geledingen van de financiële onderneming: business lines dragen de primaire verantwoordelijkheid, risk management en interne audit vervullen toetsende en controlerende rollen, en het bestuur blijft eindverantwoordelijk.
- **De Compliance Functie is het meest geëquipeerd om een voortrekkers- en coördinerende rol te vervullen.** Vanuit haar integrale en onafhankelijke perspectief bewaakt zij de samenhang tussen vereisten, signaleert regelgevingsaccumulatie en adviseert het bestuur over effectieve beheersing. Dit sluit aan bij de toezichtsverwachtingen van DNB en de EBA, die de Compliance Functie positioneren als een onafhankelijke tweede lijn met een centrale rol in een consistente nalevingscultuur.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 7

De rol van de CF bij toenemende regelgevingscomplexiteit - vervolg:

Uitdaging (oorzaken complexiteit):

- **Omvang van regelgeving**

771 regelingen met een omvang van 18.482 pagina's

- **Gelaagdheid - internationaal, EU, nationaal, sectorspecifiek**

Opeenvolgende lagen regels bovenop bestaande regels

- **Verstrengeling en overlap van regels**

Verschillende regels die deels hetzelfde terrein bestrijken

Hoe de CF helpt:

Signaleren, monitoren en vertalen van wet- en regelgeving naar praktische interne richtlijnen

Structureren in een compliance framework en overzicht bieden met kalenders en regtech-tools

Duiding geven, interpretaties aanbieden en prioriteiten stellen om tegenstrijdige verplichtingen hanteerbaar te maken

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Compliance Function - 8

De rol van de CF bij toenemende regelgevingscomplexiteit - vervolg:

Uitdaging (oorzaken complexiteit):

- **Decentralisatie van bevoegdheden (versnipperde institutionele structuur)**
Meerdere toezichthouders met elk een eigen sturingsdrang met regelgeving als sturingsinstrument
- **Regelgevingsaccumulatie**
Proces waarin innovatieve ontwikkelingsstrategieën van marktpartijen en responsieve interventies van toezichthouders elkaar wederzijds versterken
- **Accomoderende regelgeving (Regulatory capture)**
Proces waarbij de wetgever de belangen van de sector volgt in plaats van het publieke belang

Hoe de CF helpt:

Fungeren als coördinator en schakel in de dialoog tussen bank en diverse toezichthouders

Adviseren over proportionaliteit, risico's prioriteren, en periodiek rapporteren over compliance druk

Onafhankelijkheid bewaken, second line of defence rol versterken, en integriteit besluitvorming waarborgen

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk Management Function - 1

The policy: the same as with IAF + code of conduct, aimed at promoting an integrity and risk-oriented culture, and the way in which everyone within the company contributes to this

Tasks and activities include: risk management - identifying, measuring and evaluating the risks to which the company is exposed, based on different scenarios, considering correlations between risks and the relationship between risks and returns, and reporting thereon to the Board of Directors

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk Management Function - 2

Tasks and activities include:

- Advising the Board of Directors/Supervisory Board and senior management on risks associated with strategy, decision-making and transactions, taking into account the established risk tolerance and the desired risk profile
- Proposals to the Board of Directors/Supervisory Board and senior management on the design of risk management and on adjustment of shortcomings identified in that context

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk Management Function - 3

Tasks and activities include:

Advice to the Board of Directors / Supervisory Board and senior management regarding proposed material changes in activities or corporate structure aimed at the adequacy of the company's available resources to manage the company's risk profile, under normal circumstances and under stress

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 4

The governance and organisation of the RMF:

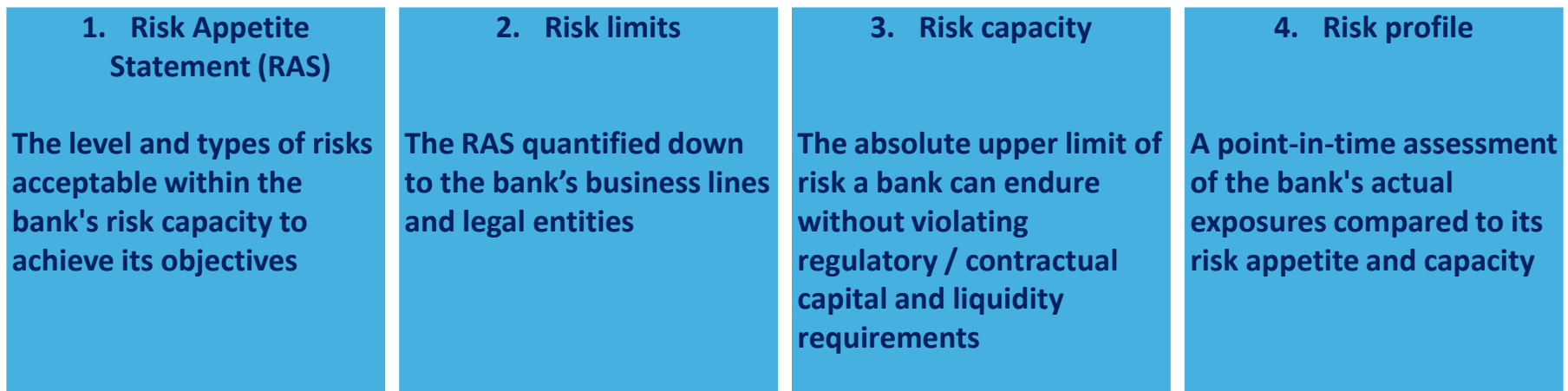
1. The RMF is independent and has sufficient resources
2. The functioning of the RMF is assessed - verifiable by the supervisor - by the board on the basis of an audit carried out by the IAF
3. The RMF regularly reports directly to the board in its executive function and has direct access to the Supervisory Board
4. The head of the RMF has sufficient status and is appointed at the level of the Executive Board or directly below that echelon, and
5. Appointment and dismissal of the head of the RMF takes place with the prior approval of the Supervisory Board

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 5

Risk Appetite Framework - 4 core component & 4 key governance roles

- **Board of Directors:** approves the RAF and RAS; ensures they are aligned with the bank's strategy and capital plan
- **Senior Management:** Implements the RAF across the firm and ensures business units operate within the set limits
- **CRO:** oversees the RAF independently from business lines and reports directly to the Board on breaches
- **IAF:** provides independent assurance that the RAF is being followed and remains effective

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 6

An effective RAF means:

- **Strategic alignment:** the risk appetite is integrated in the bank's financial and strategic plans
- **Forward-looking:** it accounts both for normal and stressed market conditions
- **Communicated and understood** by all levels of the company, and
- **Measurable**, so that qualitative statements (such as "low appetite for credit risk") must be supported by quantitative metrics like capital ratios or liquidity buffers

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 7

Example: a hypothetical **low risk bank**, taking deposits from the public and granting credits for its own account:

1. Risk Appetite Statement (RAS)	2. Risk limits	3. Risk capacity	4. Risk profile
The level and types of risks acceptable within the bank's risk capacity to achieve its objectives	The RAS quantified down to the bank's business lines and legal entities	The absolute upper limit of risk a bank can endure without violating regulatory capital and liquidity requirements	A point-in-time assessment of the bank's actual exposures compared to its risk appetite and capacity
• Stability before growth • An A-rated credit profile • Only low risk lending activities • Lower returns acceptable Additionally, "Low risk" means: • No lending to start-ups • No proprietary trading • No "sub-prime" or "interest only" Mortgages	• CET1 ratio at least 200% of the required minimum • LCR ratio at least 150% • Credit: loan to value max 70% • Funding: NSFR at least 120% • Strict concentration risk management – explicit sector- and single name limits • An "Early Warning System" : reviewing all new loan approvals by the Credit Committee if NPLs hit 1.5%, and freeze lending if NPLs hit 2.5%, and proposing a recovery plan to the bank's MB	• The absolute maximum level of risk the bank can assume, under normal circumstances and under stress conditions, given its current resources before it breaches any constraints – regulatory, contractual or functional (so, it's a multi-constraint limit)	• The 'actual real-time exposure should always be below the Risk Appetite

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 8

And if the bank starts securitizing its assets: what happens when the bank moves from "holding for its own account" to securitization (the "Originate-to-Distribute" model)?

1. **The RAF must undergo a fundamental shift.** The bank is no longer just managing the risk of a loan defaulting, is managing **new risks related to securitisation - about velocity and market conditions:**
 - The so-called “**warehouse risk**”: (“Maximum pipeline value”) the limit on how many loans can be ‘sitting’ on the books waiting to be bundled before being sold
 - **Market/price risk:** (specific metric in the RAS: (“Mark-to Market” limit) if interest rates rise while the bank is bundling the loans, the value of those loans drop before the bank can sell them
 - **Retention risk:** (Skin-in-the-game Ratio) regulators usually require banks to keep 5% of the risk. The RAS must now track this residual exposure

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 8

Moving to the "Originate-to-Distribute" model Continued:

2. Additional changes to the RAF:

- **“Step-in risk”**: the danger that a bank feels a moral obligation to bail out a securitization vehicle if it fails, even if they aren't legally required to
- **Liquidity risk**: The RAF must set a limit on how much unplanned balance sheet growth the bank can handle in case the market for mortgage-backed securities freezes (as it did in 2008)
- **Operational risk**: Securitization is legally complex. The RAF must include stricter Compliance and Legal Appetite statements to ensure the "true sale" of assets is valid and that investors aren't being misled.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function - 9

Moving to the "Originate-to-Distribute" model Continued:

3. The “**incentive**” problem: When securitizing, the incentive might shift toward volume over quality. An effective RAF must counter this by a risk culture: **Clawing back bonuses**: If loans sold to investors default at a higher-than-expected rate, and **.Post-Sale Monitoring**, meaning that even if the loan is "off the books," the bank must track its performance to protect its reputation in the capital markets.
4. **Impact on bond holders and depositors**, because bondholders may see the bank as less risky because it's offloading credit risk, or on the contrary as riskier because the bank is keeping the "junk" (the first-loss tranches) and selling the "gold" (the senior tranches), and the **RAS adjustment** because the bank must set a limit on the **Credit Quality of Retained Tranches**.

Summarized:

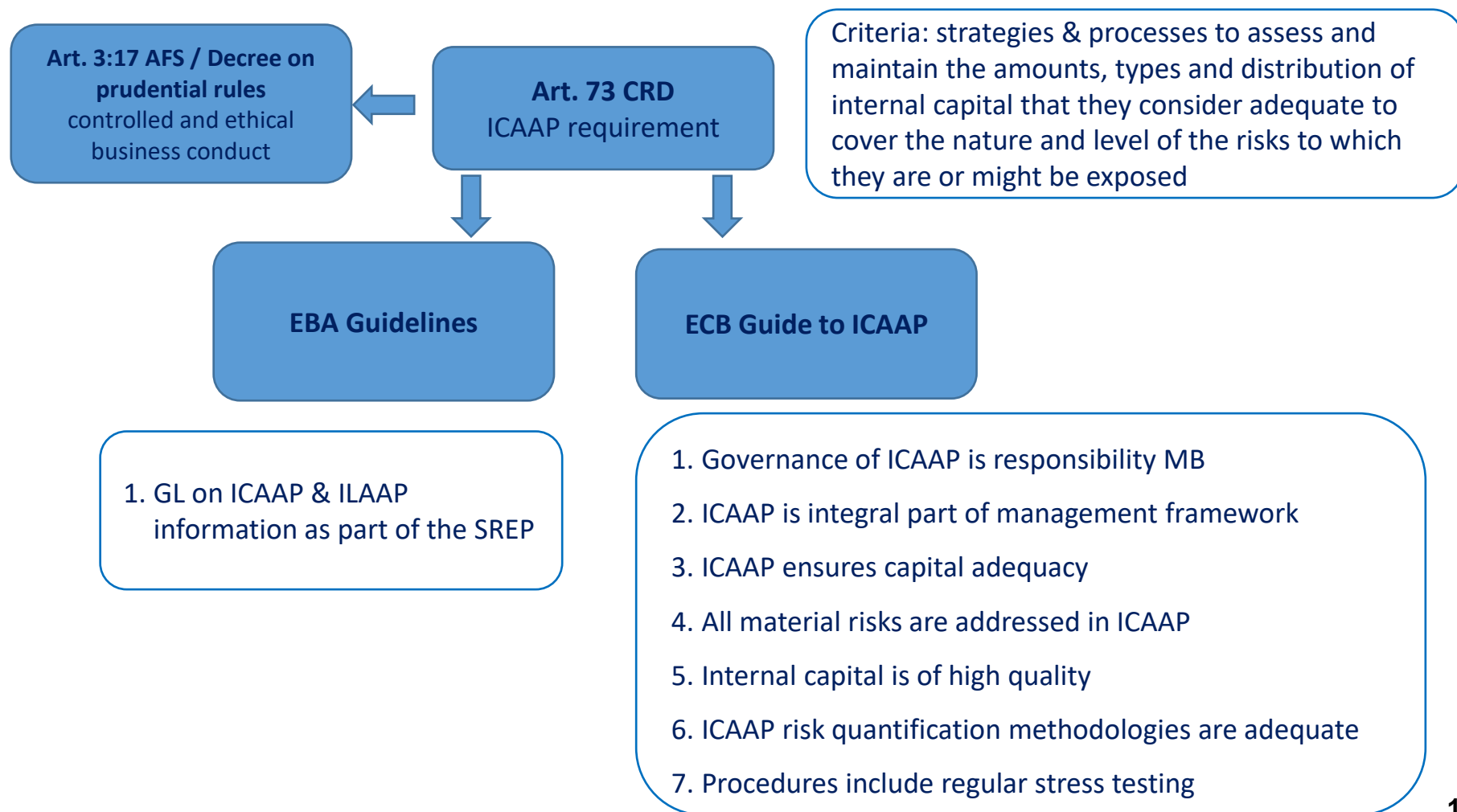
Traditional Model: "We will only lend to people who we are 98% sure will pay us back over 10 years.

"Securitization Model: "We will only lend to people whose loans meet the criteria of external investors, and we will ensure we can sell these loans within 90 days without losing more than 1% of their value."

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Risk management Function / ICAAP

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Summary: independency key-functions

General	Specific IAF	Specific CF	Specific RMF
• No combination with and organizationally separated from operational activities • The remuneration of employees of the control functions is not related to the results of the operational activities • Outsourcing of control functions by less significant banks is allowed (proportionately), with the exception of the work of the heads of the internal control functions	• The Head of IAF falls under the responsibility of the chairman of the Supervisory Board/AC • Appointment and dismissal of the Head of IAF takes place with prior approval by the Supervisory Board • IAF recommendations and their follow-up are verifiable	• The head of CF falls under the responsibility of a member of the Board of Directors or senior management who is not responsible for operational processes that fall within the CF-scope • Appointment and dismissal of the Head of CF takes place with prior approval by the Supervisory Board • The Head of the CF reports directly to the management body and relevant committees and regularly attends their meetings; • The company provides an escalation mechanism if a section that has been reported does not agree with the conclusions of the CF • Procedures that recommendations from the CF that, verifiable by the supervisor, are considered by the Board of Directors and/or senior management and the Supervisory Board in decision-making, with recording of adjustments to any identified shortcomings and defects	• The RMF is independent and has sufficient resources • The functioning of the RMF is assessed - verifiable by the supervisor - by the board on the basis of an audit carried out by the IAF • The RMF regularly reports directly to the board in its executive function and has direct access to the Supervisory Board • The head of the RMF has sufficient status and is appointed at the level of the Executive Board or directly below that echelon, and • Appointment and dismissal of the head of the RMF takes place with the prior approval of the Supervisory Board

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Outsourcing - 1

Legal standard for outsourcing:

If a Dutch financial company outsources activities to a third party, this company ensures that this third party complies with the rules applicable to the outsourcing financial company under this part (Part III AFS, regarding prudential rules) with regard to those activities Art. 3:18(1) / 4:16 AFS.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Outsourcing - 2

General terms and conditions for outsourcing: outsourcing of critical or important operational functions or activities may **not** lead to the following:

1. The quality of the company's governance system is materially compromised
2. The operational risk increases unnecessarily
3. It impairs the ability of supervisory authorities to monitor the company's compliance with its obligations
4. The continuity and adequacy of [business operations] is undermined

(see also Art. 49 of the (reviewed) Solvency II directive for (re)insurers)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Outsourcing - 3

Zie voor aanbieders van
krediet slide 51 / 52

Outsourcing by a financial institution includes the following aspects:

1. Outsourcing Policy

2. Governance of outsourcing

**3. Decision
taking**

**4. Selection and
contracting of
the service
provider**

**5. Implementati
on of the
outsourcing**

**6. Monitoring of
outsourced
activities**

7. Exit

8. Risk Management

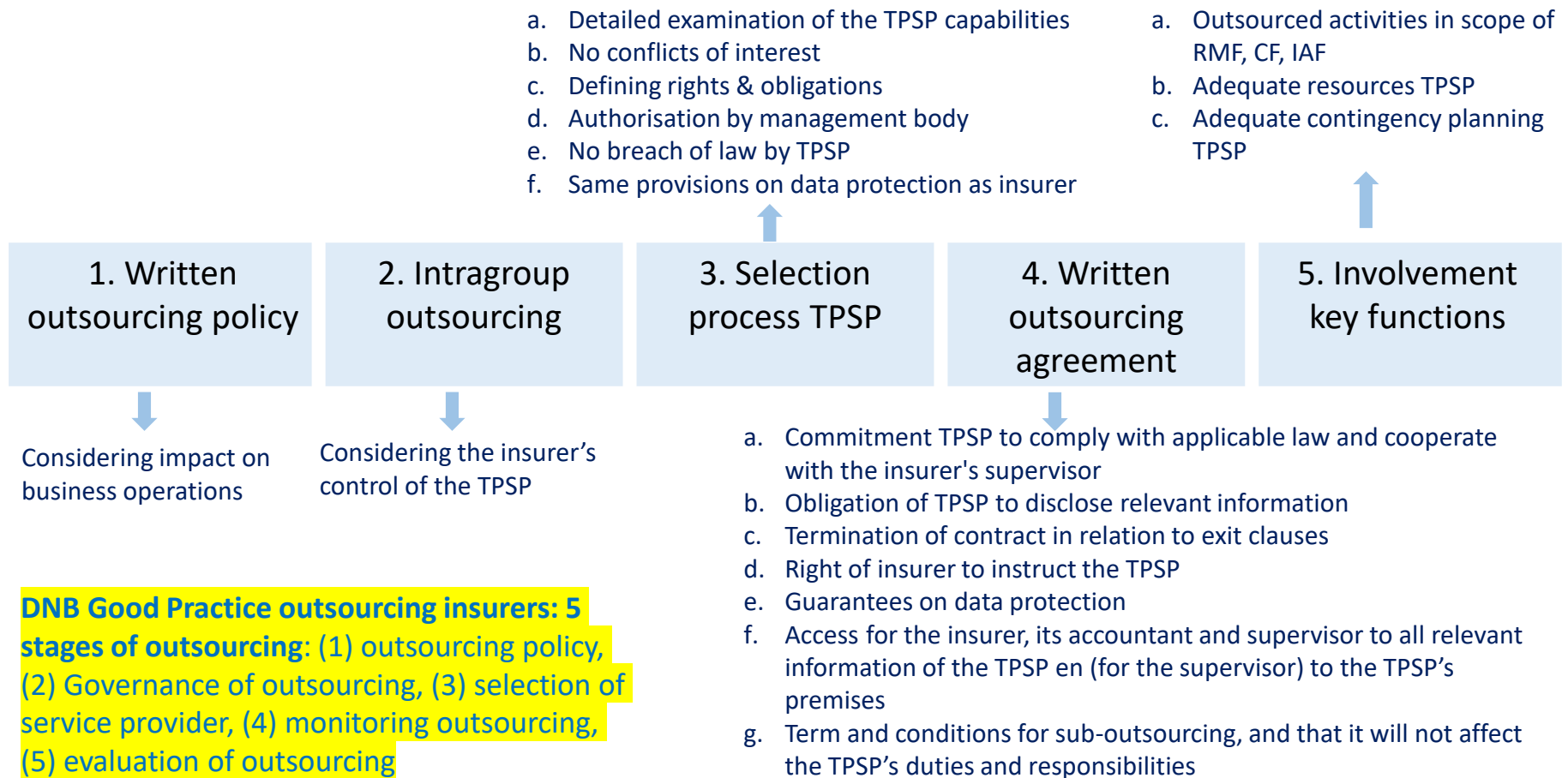
9. Internal audit of the outsourced activities

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Outsourcing - 3

Solvency II Regulation – article 274 (outsourcing) - CRD framework does not include outsourcing rules; however, the EBA Guidelines on outsourcing are equivalent to the SII rules

Deel Prudentieel

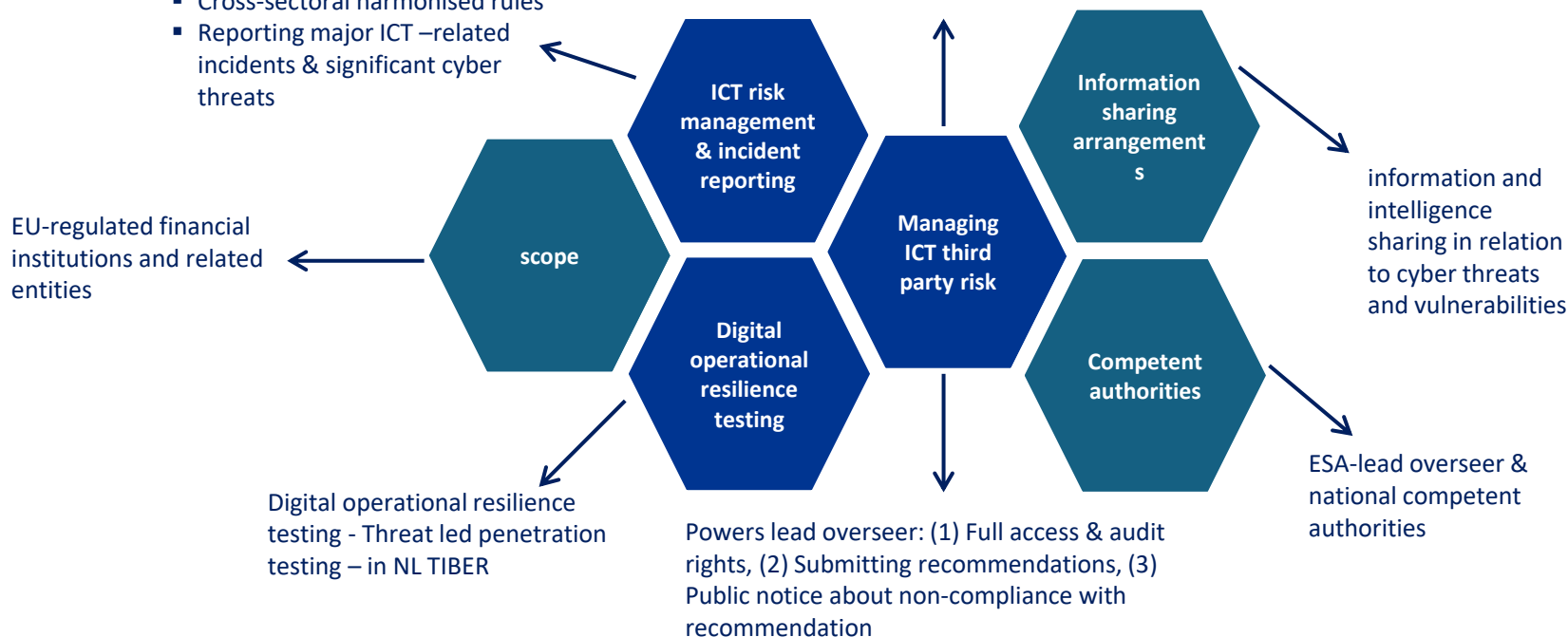
- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

DORA framework on third party risk

Building blocks DORA – a uniform ICT risk management system for financial institutions - (EU) 2022/2554 - **Apply from 17 January 2025**

- Cross-sectoral harmonised rules
- Reporting major ICT –related incidents & significant cyber threats

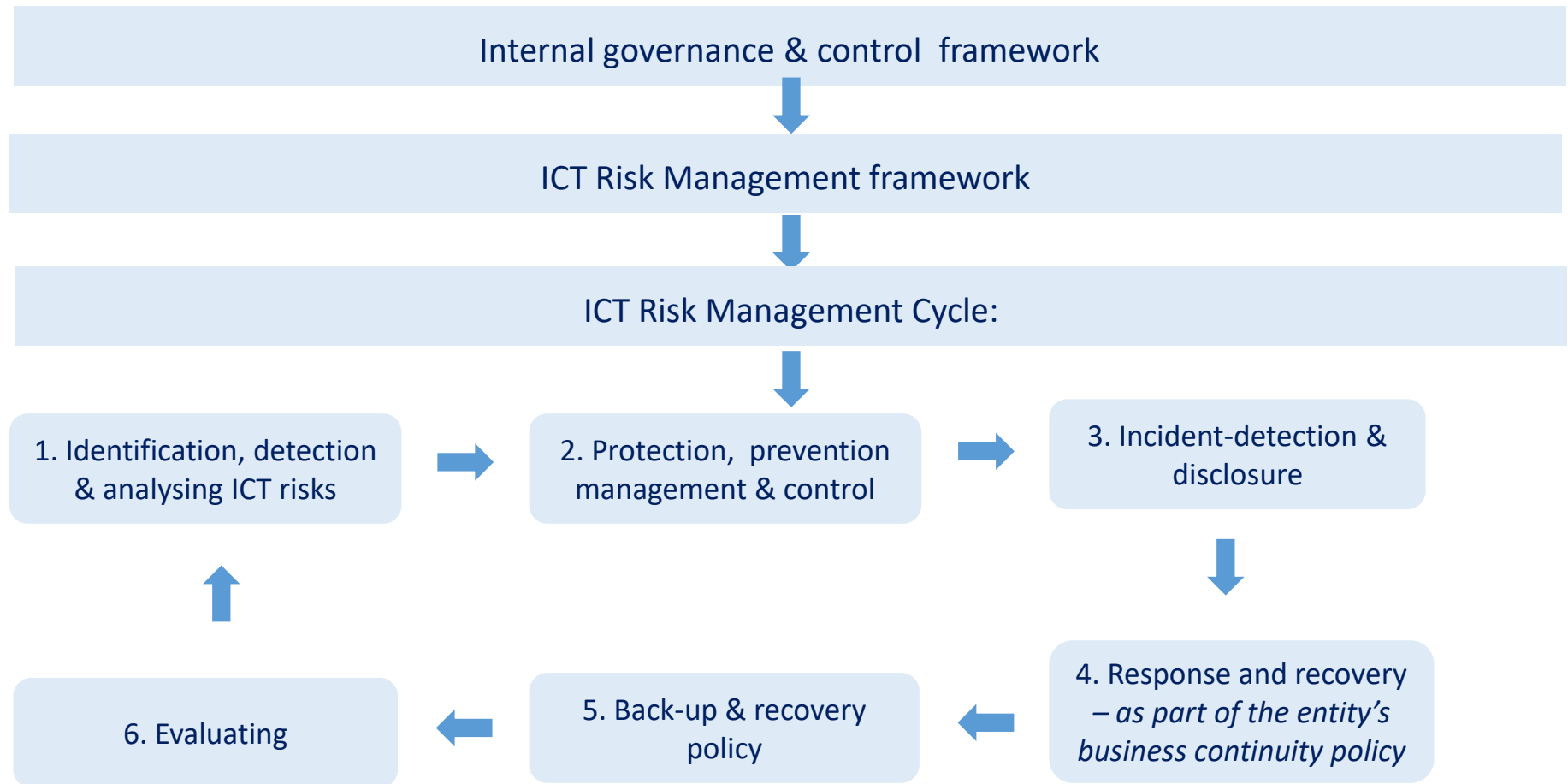
- Oversight framework for critical third-party service providers
- Requirements related to contractual outsourcing arrangements & ICT risk management
- Assessment of ICT concentration risk at entity level

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

DORA - *ICT risk management framework*

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

DORA - Additional aspects on *outsourcing*

Art. 274(4) Solvency II Regulation:

- a. Commitment TPSP to comply with applicable law and cooperate with the insurer's supervisor
- b. Obligation of TPSP to disclose relevant information
- c. Termination of contract in relation to exit clauses
- d. Right of insurer to instruct the TPSP
- e. Guarantees on data protection
- f. Access for the insurer, its accountant and supervisor to all relevant information of the TPSP and (for the supervisor) to the TPSP's premises
- g. Term and conditions for sub-outsourcing, and that it will not affect the TPSP's duties and responsibilities

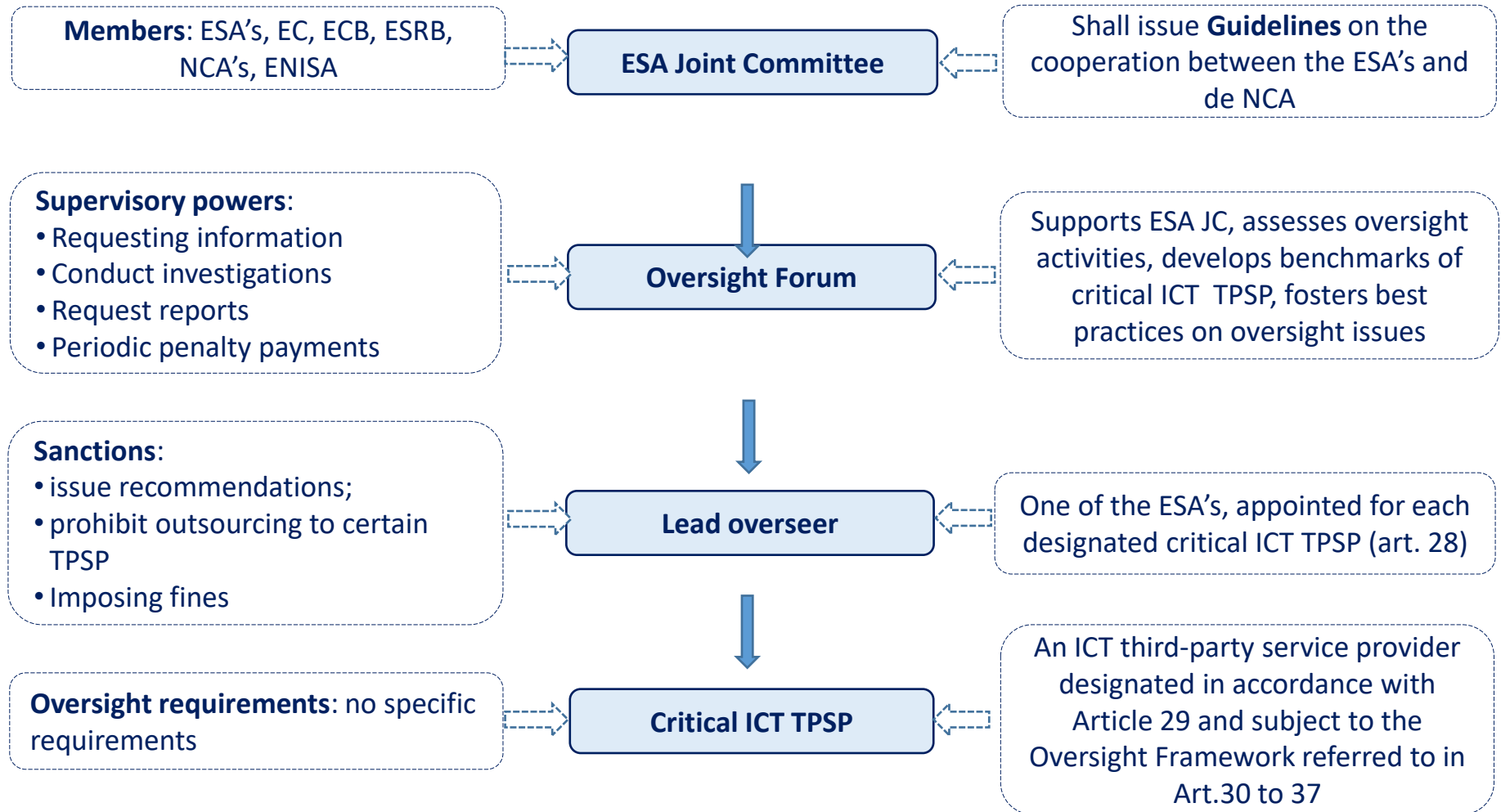
Art. 30 DORA:

- Similar requirements but more detailed
- **Additional in DORA:**
 - Right of the overseer to give the TPSP a recommendation regarding the nature or quality of its services
 - Obligation of TPSP to inform the financial entity of the content recommendations
 - Obligation of financial entities to cooperate with the NSA, who can prohibit the entity from outsourcing services to the TPSP
 - Obligation of the TPSP to participate and fully cooperate in a threat led penetration test of the financial entity

Deel Prudentieel

DORA - Oversight framework / competent authorities

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

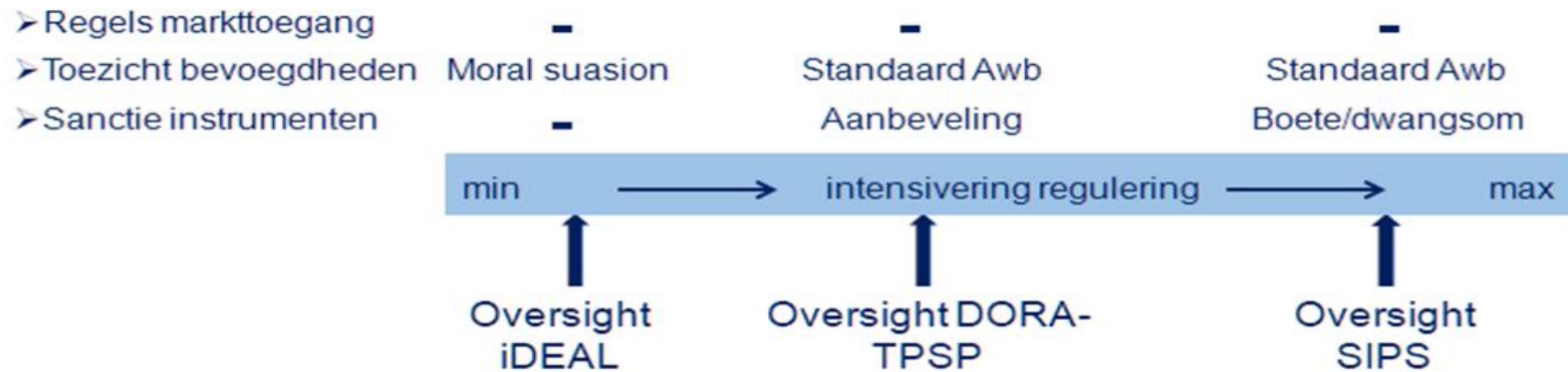

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

DORA - 'Oversight' versus 'Supervision'

Oversight

Toezicht

¹ De "Regeling oversight afwikkelondernemingen" betreft feitelijk "toezicht"

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Beloningsbeleid - 1

- **Chapter 1.7 AFS contains rules regarding the remuneration policy** of financial companies - these rules apply cross-sectoral and are derived from the rules applicable to banks and investment firms within the meaning of Article 4 of the Capital Requirements Regulation in Article 74(1) and 92 to 96 of the Capital Requirements Directive
- Te most important rule - deviating from the European rules - is a cap on the variable remuneration of 20%
- For banks, these rules have been further elaborated in the Controlled Remuneration Policy Regulation 2021

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Beloningsbeleid - 2

The principles in the CRD and Solvency II Regulation for a controlled remuneration policy are as follows:

1. Remuneration policy is part of effective risk management
2. Balanced distribution of fixed and variable remuneration
3. Assessment of performance on which the variable remuneration is based that excludes guaranteed variable remuneration
4. Spreading the performance assessment over several years
5. Correction when assessing performance for risks, considering the limits set for the risks by the insurer's risk appetite

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Beloningsbeleid - 3

The principles in the CRD and Solvency II Regulation for a controlled remuneration policy are as follows - continuing

6. Performance - financial and non-financial - to which departure compensation (vertrekvergoeding) are related
7. Exclusion from using personal hedging techniques to undermine the risk management effects embedded in their compensation arrangements
8. Exclusion of conflicts of interest by not making the remuneration of employees in an internal control function dependent on the performance of the business units that fall within their field of work

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Beloningsbeleid - 4

Additional principles of remuneration policy based on the CRD:

1. Composition of the variable remuneration: at least 50% share-related, and an appropriate retention policy - payment of at least 40% in at least 3 to 5 years
2. Application of a malus & claw back methodology
3. Guaranteed remuneration only in the 1st year to compensate for contracts from previous employment.
4. The variable remuneration is only paid if the financial situation of the company allows this
5. Significant banks establish a compensation committee responsible for preparing compensation decisions, including decisions related to the company's risk management

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 1

Internal Self-Assessments - ICAAP & ILAAP: The bank identifies its own risks and calculates the Capital (money to cover losses) and Liquidity (cash to pay bills) it needs to stay safe, looking beyond standard regulatory minimums

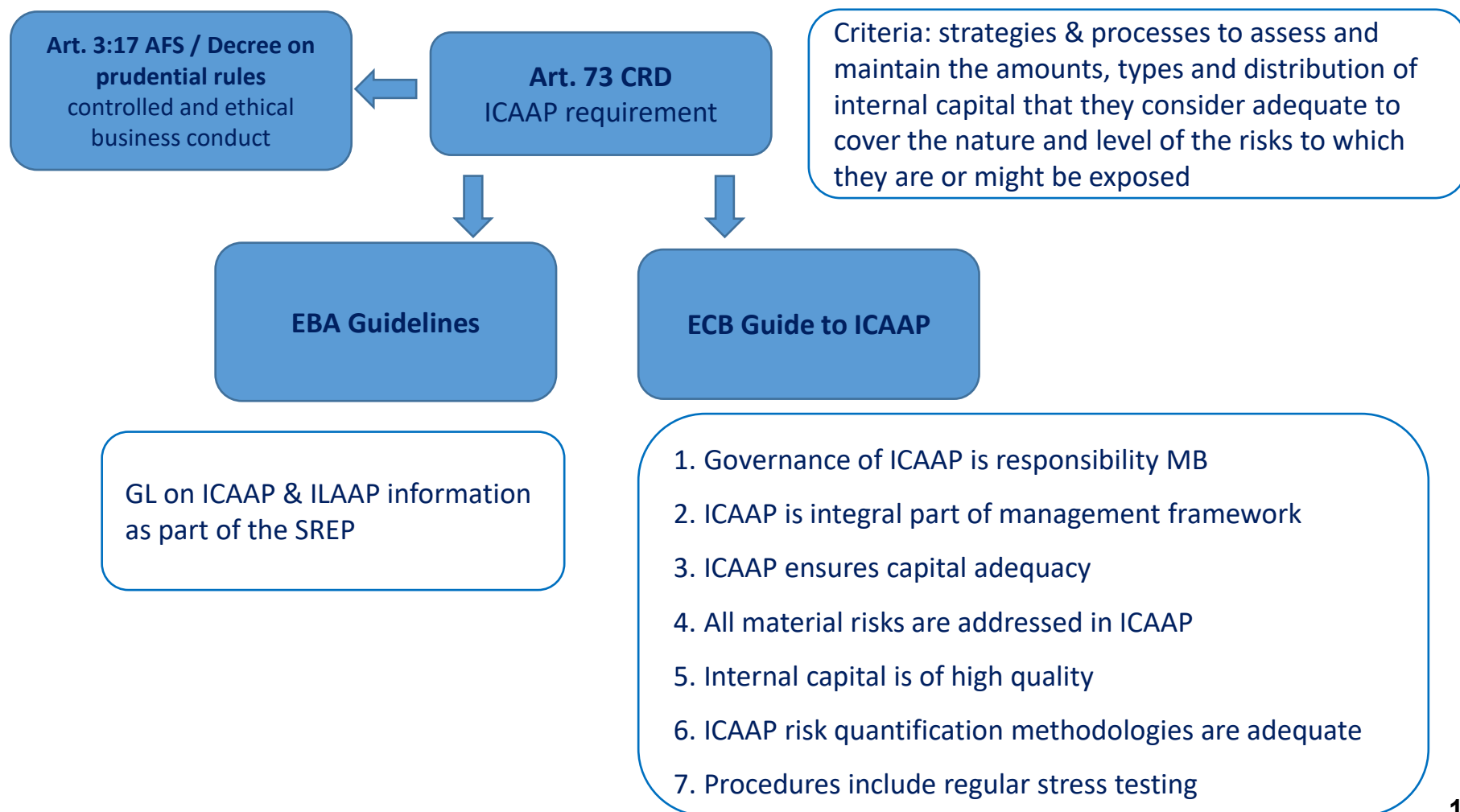
External "Health Check" - SREP: Regulators review the bank's internal findings to evaluate its overall risk profile, governance, and financial viability.

Final Output: Based on the SREP, regulators issue a formal decision that may require the bank to hold additional capital or liquidity buffers and improve its internal risk management.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 2

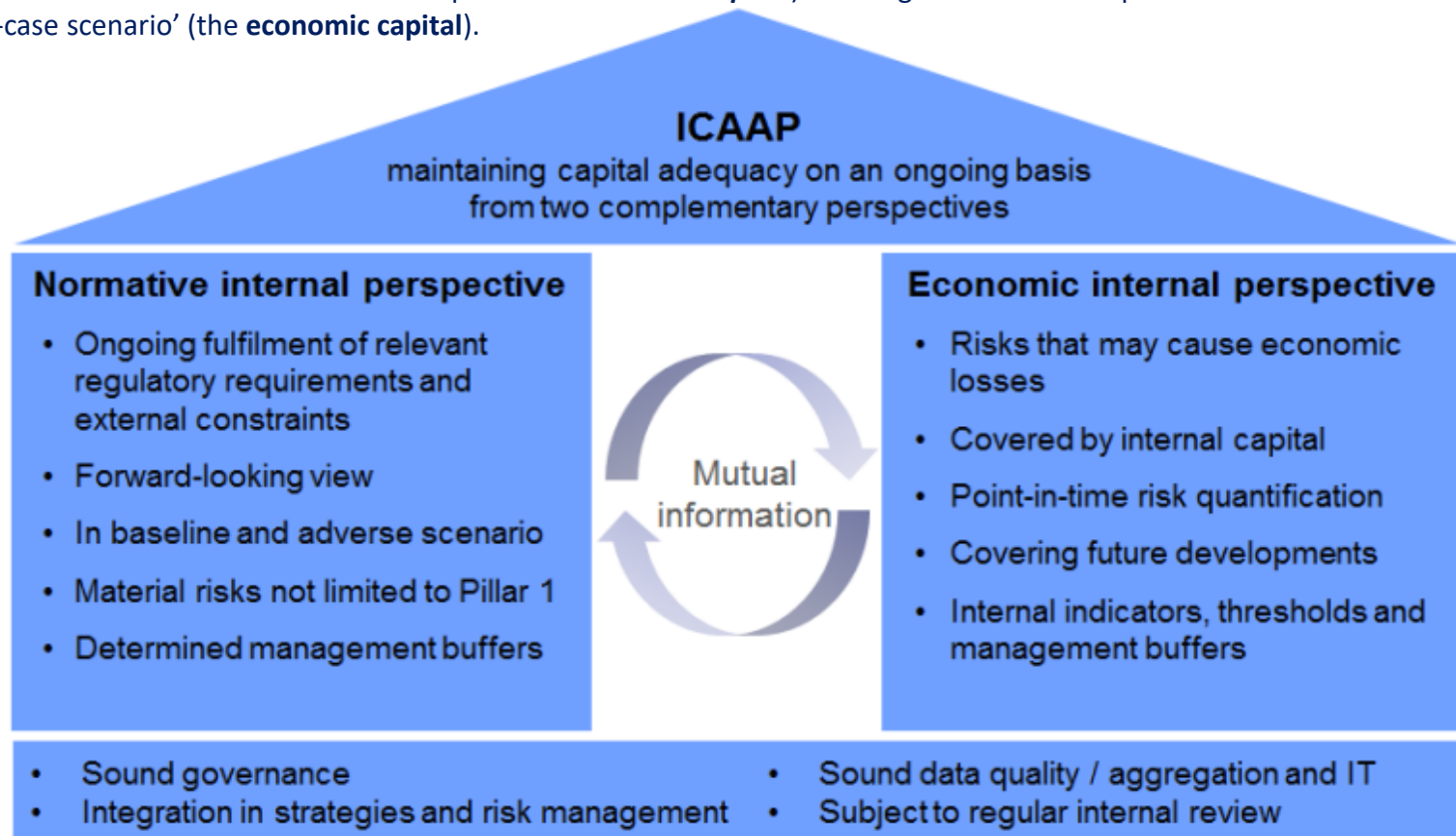
Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structureren & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 3

The ECB expects banks to manage capital through two complementary "internal perspectives":

- the **'normative internal perspective'**: It focuses on whether the bank can meet its multi-year regulatory requirements and supervisory expectations under both normal and stressed conditions.
- and the **'economic internal perspective'**: It focusses on whether the excess value of assets over liabilities (the actual resources the bank has available from an economic standpoint – the **internal capital**) is enough to cover the capital the bank needs to survive a 'worse-case scenario' (the **economic capital**).

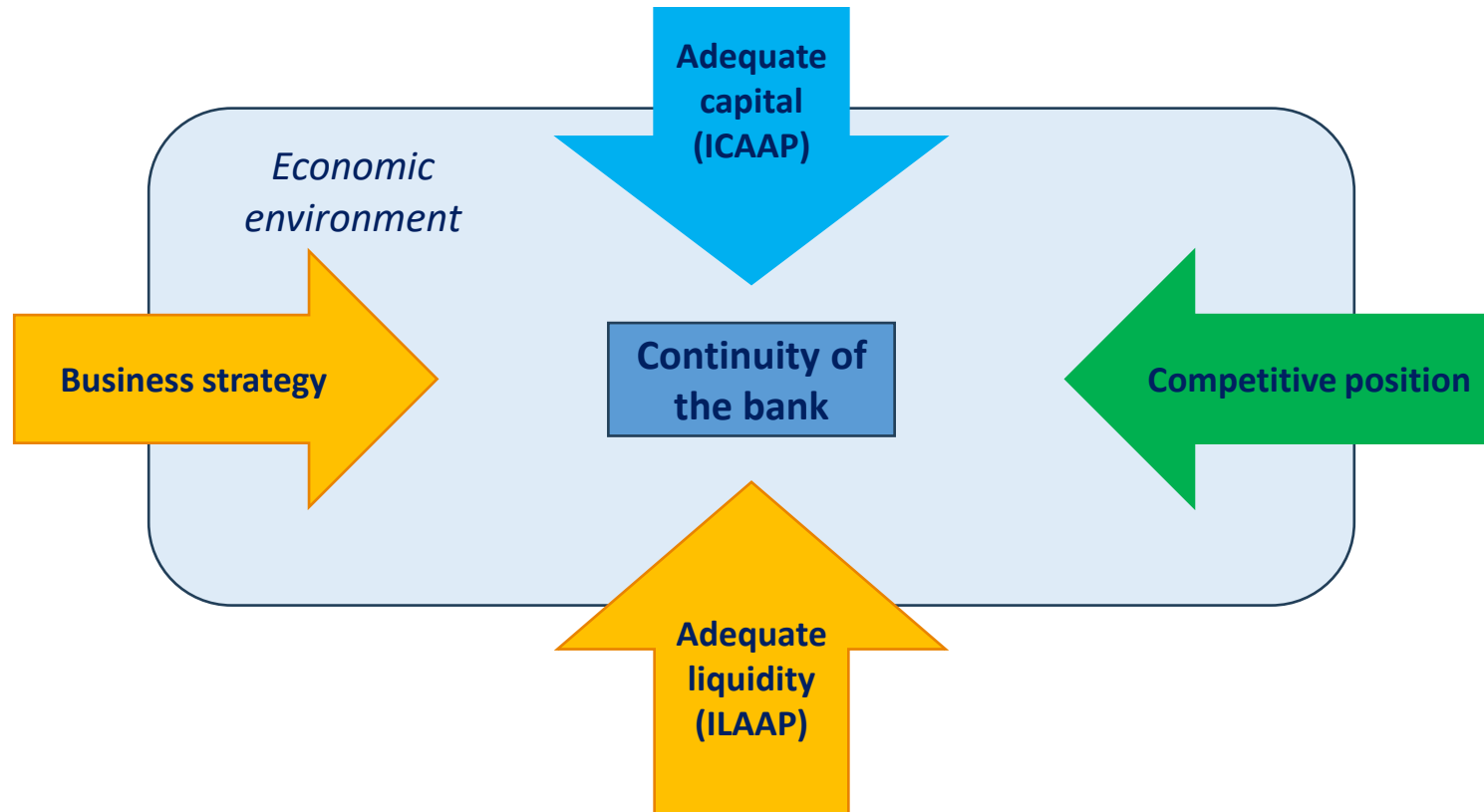
Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 4

- ICAAP & ILAAP contribute to the continuity of the bank. The ability to ensure continuity depends e.g. on the business strategy of the bank and its competitive position
- ICAAP & ILAAP go far beyond the pillar 1 capital & liquidity requirements – they consider all material risks (including non-pillar 1 risks) and internal capital and liquidity levels of comfort (management buffers)

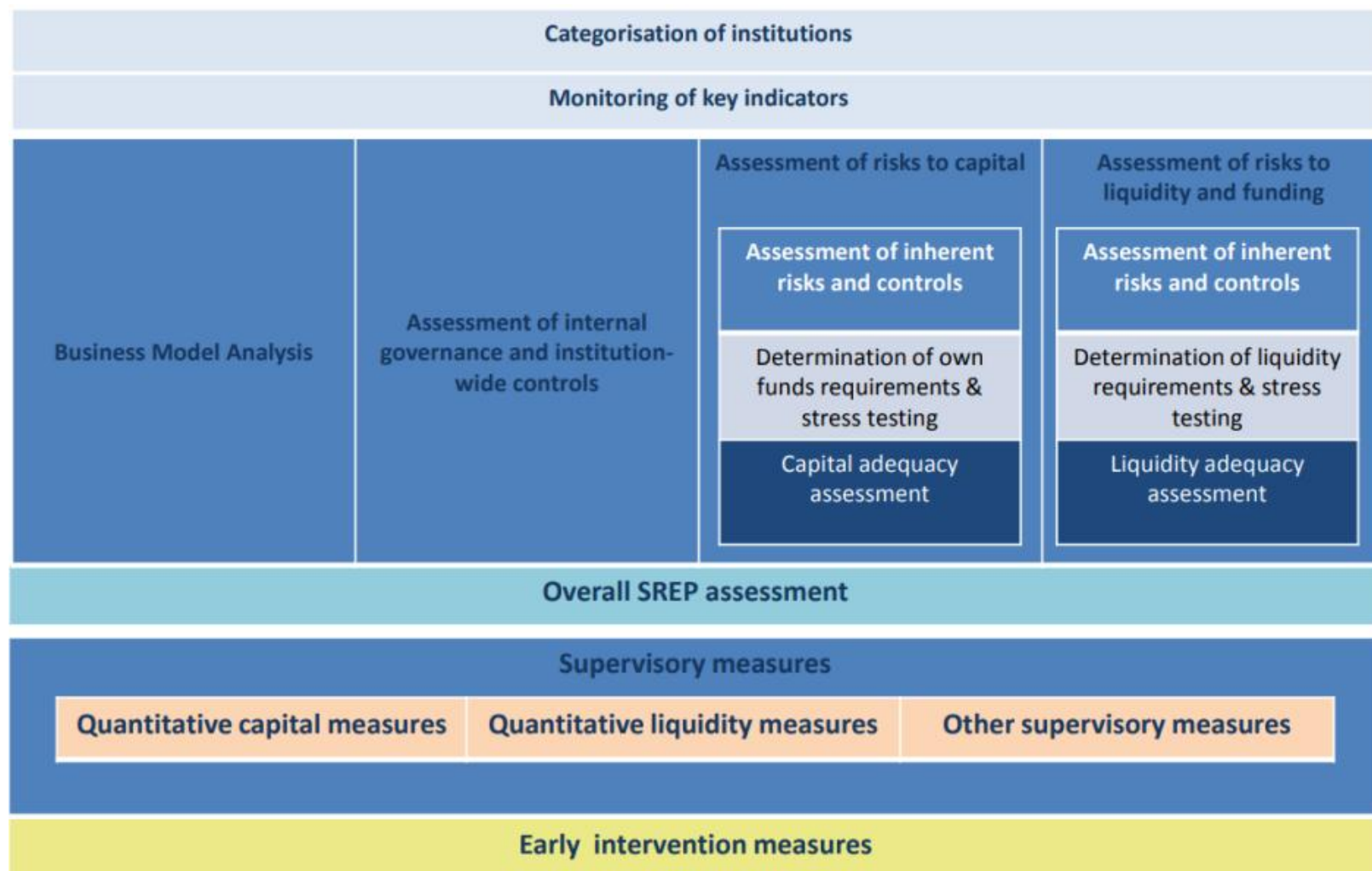
Source: ECB Guide on ICAAP & ILAAP

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 5

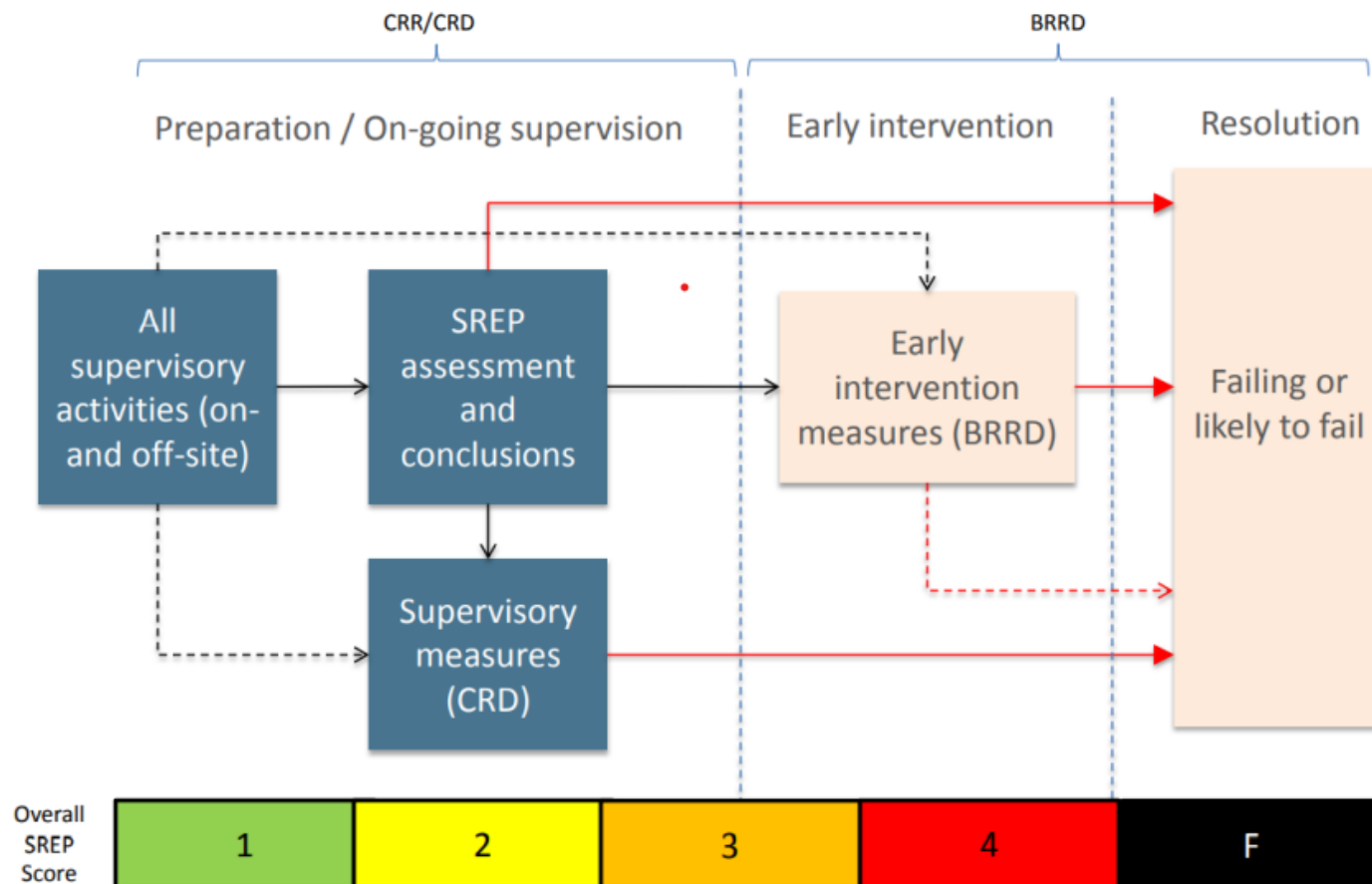
Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

ICAAP, ILAAP, SREP - 6

Figure 3. Link between ongoing supervision, early intervention and failing or likely to fail

Source: EBA/GL/2022/03

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Vvgb gekwalificeerde deelnemingen - 1

- **Verbod art. 3:95 Wft:** verbod om anders dan na verkregen verklaring van geen bezwaar (vvgb) van DNB, een gekwalificeerde deelneming te houden, te verwerven of te vergroten tot of boven 20, 33, 50 of 100%, of de daaraan verbonden zeggenschap uit te oefenen in (o.a.) een NL bank, beleggingsonderneming, of verzekeraar
- **Definitie gekwalificeerde** deelneming: Een (on)rechtstreeks belang van ten minste 10% in het kapitaal of stemrechten van een onderneming, of het kunnen uitoefenen van een vergelijkbare zeggenschap

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- **Structurering & inrichting**
- Minimum eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Vvgb gekwalificeerde deelnemingen - 2

- **Afwijzingsgronden vvgb: DNB verleent een verklaring van geen bezwaar** als bedoeld in artikel 3:95(1) Wft, **tenzij**:
 - a. De betrouwbaarheid van de aanvrager van de vvgb niet buiten twijfel staat;
 - b. De personen die op grond van de voorgenomen gekwalificeerde deelneming het dagelijks beleid van de financiële onderneming zullen bepalen daarvoor niet geschikt zijn;
 - c. De financiële soliditeit van de aanvrager, rekening houdend met de bedrijfsactiviteiten van de financiële onderneming, niet is gewaarborgd;
 - d. De financiële onderneming als gevolg van de gekwalificeerde deelneming niet zal kunnen blijven voldoen aan de prudentiële regels die ingevolge deze wet zijn gesteld;
 - e. Er goede redenen zijn om te vermoeden dat in verband met de voorgenomen verwerving of vergroting geld wordt of werd witgewassen of terrorisme wordt of werd gefinancierd ; of
 - f. Onvolledige of onjuiste informatie is verstrekt door de aanvrager.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- **Solvabiliteit, Kapitaalbuffers**
- **Liquiditeit**
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Basel III framework – implemented in CRR

Basel I - 1988

- **8% risk weighted capital ratio**, focused on credit risk

28 pages

Basel II - 2006

- **8% risk weighted capital ratio**, focused on credit, market, operational and counterparty credit risk
- Use of **internal models**
- Introduction of the **three-pillar structure**

347 pages

Basel III - 2013 - 2019

post crisis reforms

- **8% risk weighted capital ratio** as under Basel II
- **Leverage ratio**
- **Large exposure limits**
- Liquidity standards – **LCR and NSFR**
- **Capital buffers** (macro prudential)
- Supervisory **stress testing**
- Introduction of **output floors & reduced use of IRB**

616 pages
(Consolidated text: 1626 pages)

➡ *More risk sensitive regulation including some simplifications under Basel III* ➡

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Minimum own funds:

Regulatory capital is divided into three tiers:

1. Common Equity Tier 1 (CET1): The highest quality (e.g., common shares, retained earnings)
2. Additional Tier 1 (AT1) Instruments that can be written down or converted to equity if capital falls below a certain level
3. Tier 2 Capital (T2) 'Gone Concern Capital'- Subordinated debt and other instruments that provide protection to depositors only after a bank has failed

In short: **Regulatory capital = CET1 + AT1 + T2** – *items such as intangible assets and deferred taxes*
(However, the CRR and a related RTS require 138 articles (spanning 128 pages) to detail these provisions)

- **The (ongoing) minimum own funds of a bank is EUR 5 million**

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Minimum Capital Requirement - 1

Minimum capital requirement: $\frac{\text{Regulatory Capital}}{\text{RWA}} \geq 8\%$ = standardised approach

- $\text{RWA} = \text{Credit risk RWA} + \text{Market risk RWA} + \text{Operational risk RWA}$
- RWA represent the risk-adjusted value of a bank's assets and off-balance sheet exposures: the higher the risk of an asset, the higher its weight, and the more capital the bank must hold
- Credit risk RWA: using the SA (with fixed risk weights) or the IRB approach (using the banks' own models to calculate the probability of default, the loss given default and the exposure at default)
- Market risk RWA: using the SA (using fixed weights for market instruments) or the IRB approach (using the banks own models e.g. Value at Risk)
- Operational Risk RWA: Basic Indicator Approach (% of cross income), the SA (based on business lines and income), or the Revised Standardised Approach (based on business indicator component and internal loss data)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Minimum Capital Requirement - 2

Composition of the 8% minimum capital requirements:

- **CET1 $\geq$ 4.5%**
- **AT1 $\leq$ 1.5%** (except when AT1 replaces T2)
- **T2 $\leq$ 2.0%**

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Minimum Capital Requirement - 2

Based on credit quality assigned to the exposure in the EBA CQS table

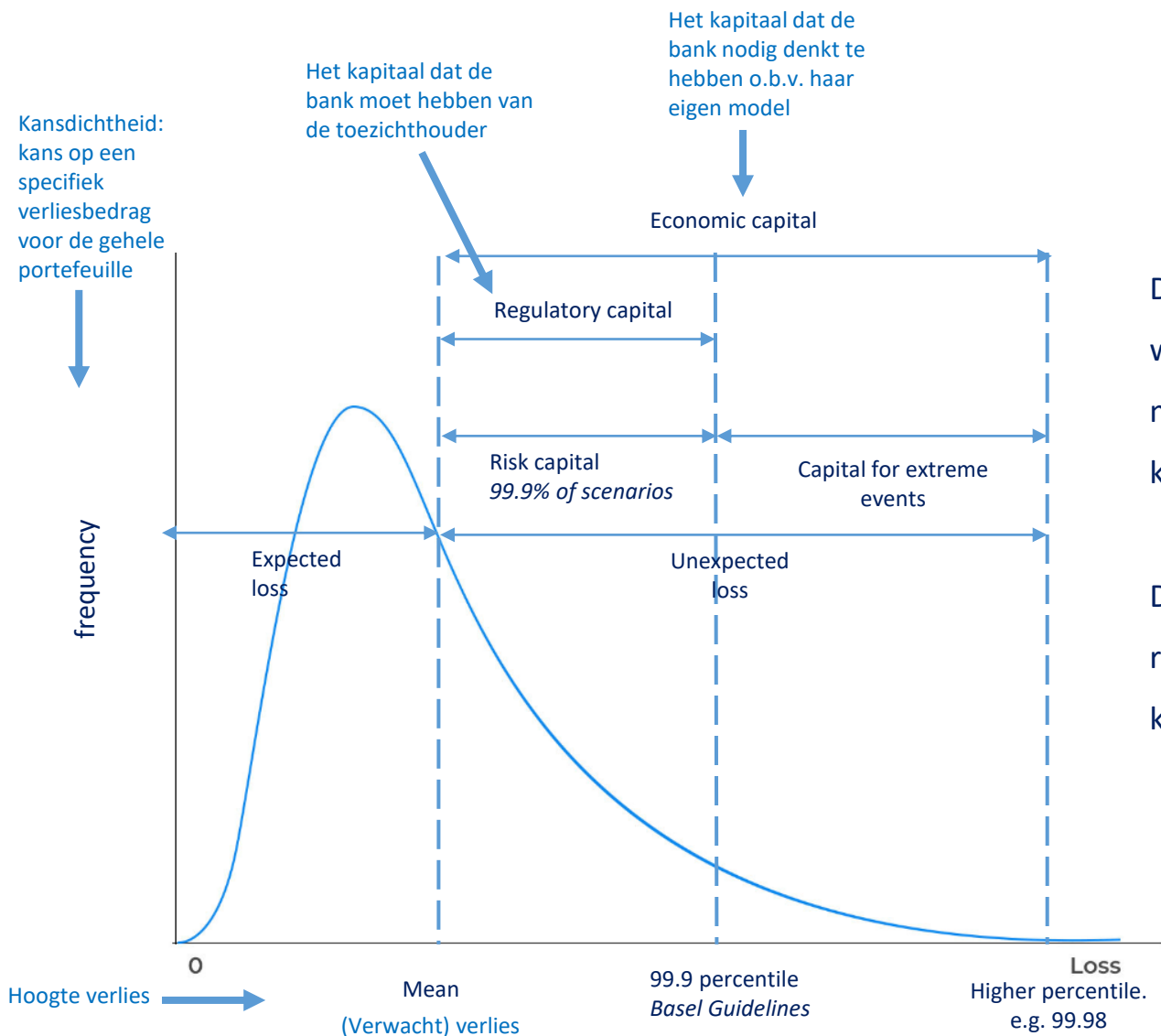
Assets	Exposure	RW-%	Exposure x RW	Footnotes
Reserves at Central Bank <i>0% risk weight</i>	10	0	0	1. Depends on the CQS of the country, unless the securities are denominated in the country's own currency 2. Based on the value of the collateral; 35% standard for residential if fully collateralised 3. Higher risk than residential property; 50% if strict conditions are met 4. 100% standard for corporates 5. Depends on the credit quality of the borrowing bank
Sovereign debt securities <i>0 – 150% weight</i>	100	0	0 ¹	
Non-commercial mortgages <i>collateralised</i>	400	35	140 ²	
Commercial mortgages <i>50 – 150% weight</i>	100	50	50 ³	
Listed securities <i>100% weight</i>	50	100	50 ⁴	
Interbank loans <i>20 – 150% weight</i>	40	20	8 ⁵	
Total non RW exposure: (= Total assets)	700	Total RW exposure:	248	

Solvency requirement: Total RW exposure x 8% : $248 \times 0.08 = 19,84 = \mathbf{2.83\%}$ of total assets (no off-balance sheet items in this example)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Internal Ratings Based models - 1

De IRB-benadering is een methode waarbij de banken hun eigen interne modellen gebruiken om (bijv.) kredietrisico te berekenen.

De scheve curve weerspiegelt de relatief grote (zeer kleine) kans op kleine (zeer grote) verliezen

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Internal Ratings Based models - 2

$$\text{Expected Credit Loss (ECL)} = \text{EAD} \times \text{PD} \times \text{LGD}$$

Key components of the IRB Methodology:

- **Probability of Default (PD)**, which represents the likelihood that a borrower will default within a given time frame (usually one year). Banks use historical data, credit scores, and other relevant information to model PD.
- **Loss Given Default (LGD)**, which refers to the proportion of exposure that a bank expects to lose if a borrower defaults.
- **Exposure at Default (EAD)**, which represents the total exposure at the time of default. The total exposure includes outstanding loan amount, including off-balance-sheet items such as unused credit lines – because borrowers often draw down more of their available limit as they encounter financial distress.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Internal Ratings Based models - 3

Different IRB methods for the calculation of the credit risk capital requirement – Foundation IRB and Advanced IRB (a consolidated overview)

Component	Foundation IRB (F-IRB)	Advanced IRB (A-IRB)
PD	Bank provides estimate	Bank provides estimate
LGD	Regulator provides fixed value	Bank provides estimate
EAD	Regulator provides fixed value	Bank provides estimate
Effective Maturity	Regulator (or fixed 2.5 years)	Bank provides estimate

Context:

- **Output floor:** a limit that prevents a bank's total RWA, calculated using their own **IRB models** from being lower than **72.5%** of the RWA calculated using the **Standardized Approach**.
- **Basel IV Restriction:** A-IRB is no longer allowed for certain exposures, such as those to large financial institutions and large corporates (revenues > €500m), because they are considered too difficult to model reliably
- **Safety feature:** output floor (set at 72.5% of what the Standardised Approach would require) as a minimum for what the IRB requires

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Internal Ratings Based models - 4

Overview of Regulatory Risk Models for market risk and operational risk (oprisk):

Risk type	Model / Approach	Short description	Approval?
Market risk:	Standardised approach	Prescribed risk weights and sensitivities	No
	Internal models approach	Bank models using VaR (CRR II) / ES (FRTB)	Yes
Oprisk:	Basic Indicator Approach (BIA)	Capital = % of cross income	No
	Standardised Approach (TSA)	Business-line based cross income	No
	Advanced Measurement Approach (AMA)	Bank Internal oprisk models	Yes
	Standardised Measurement Approach (SMA)	Single non-model-based approach	No

Context:

Market risk: CRR III implements FRTB (more risk sensitive rules)

Oprisk: Under CRR III: (1) All Internal Models removed, and (2) SMA fully replaces BIA, TSA and AMA

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

CRR – Internal Ratings Based models - 5

Supervisory risks of allowing banks to use IRB

Risk	Explanation
1. Regulatory arbitrage: <i>“gaming the system”</i>	Banks have a massive financial incentive to "tweak" their models to produce lower Risk-Weighted Assets (RWA), by parameter manipulation (using optimistic data to lower its estimate of the PD or LGD, or by Cherry-Picking (use IRB for "safe" assets to save capital but keep "risky" assets on the Standardized Approach
2. Model risk & “black boxes”:	The model is wrong (model risk) but the complex correlations used are difficult for supervisors to audit in real time, or the data quality is not good (for instance if a bank hasn’t experienced severe recession, its model might underpredict losses during a next crash
3. Procyclicality risk: <i>the “feedback loop”</i>	IRB models tend to be procyclical, because in good (bad) times default rates are low (high), so banks need less (more) capital, allowing (forcing) banks to lend more (less) money, potentially fuelling a bubble (trigger or worsen a credit crunch)
4. Supervisory burden:	Due to the expertise gap, the need of continuous monitoring because IRB requires constant “back-testing” and “validation” to ensure the model still works as market conditions change

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Minimum eigen vermogen
- **Solvabiliteit**, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Leverage Ratio & output floor

- **Leverage ratio** =
$$\frac{\text{Tier 1 capital}}{\text{Total Assets (on- and off-balance sheet)}} \geq 3\%$$

A simple minimum capital requirement based on total exposure – a non-risk-based backstop to the risk-based capital requirements.

It addresses two main flaws in risk-based frameworks: (1) **Model risk & arbitrage**, and (2) **Measurement error**

- **Output floor** $\geq$ 72.5% of the RWAs calculated using the standardised approach

Banks using IRB must hold capital at least equal to 72.5% of the capital requirement calculated under the Standardised Approach, applied at the total RWA level.

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- Solvabiliteit, **Kapitaalbuffers**
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Capital buffers - 1

1. Capital Conservation Buffer (CCoB): 2.5% CET1

Note: If a bank's capital falls below 7% CET1 (the sum of the minimum amount of 4.5% CET1) and the CCoB, or below 10.5% (the sum of the minimum capital requirement of 8% and the CCoB), the bank is (in principle) no longer allowed to pay out dividends, conducting share buybacks, and paying out bonuses

2. Countercyclical Capital Buffer (CCyB): 0 - 2.5% CET1

Note: The EU allows levels above 2.5% in specific cases

3. Global Systemically Important Institution Buffer (G-SII): 1 - 3.5% CET1

4. Other Systemically Important Institution (O-SII) Buffer: 0 - 3% CET1

Note: applying O-SII is optional; the EU allows levels above 3% in specific cases

5. Systemic Risk Buffer (SyRB): 0 - 5% CET1

Note: applying the SyRB is optional, and if applied, the SyRB applies to the financial sector or one or more subsectors of that sector; the EU allows levels above 5% in specific cases; This component is broadly aimed at addressing generic long-term non-cyclical systemic risks in the financial system that are not covered by the CRR

Banks must meet 1 + 2 + 3 + max (G-SII, O-SII) + SyRB

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- **Liquiditeit**
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Liquidity buffers - LCR and NSFR:

Liquidity Coverage Ratio: $\frac{\text{High quality liquid assets}}{\text{Net cash outflow in 30 days}} \geq 100\%$

- A financial stress test to ensure that banks have enough liquid assets to survive a 30-day liquidity crisis
- **HQLA** consists of (1) **unconstrained level 1 assets**, such as cash, central bank reserves and highest-quality sovereign bonds, plus (2) **constrained level 2 assets**, subject to ‘haircuts’ (valuation discounts) and caps, such as high-quality corporate bonds
- **Total net cash outflow:** the amount of money expected to leave the bank over a 30-day stress scenario, calculated by assigning “run-off” percentages based on how likely a source of funding is to disappear

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- **Liquiditeit**
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Liquidity buffers - LCR and NSFR:

Net Stable Funding Ratio:
$$\frac{\text{Available Stable Funding}}{\text{Required Stable Funding}} \geq 100\%$$

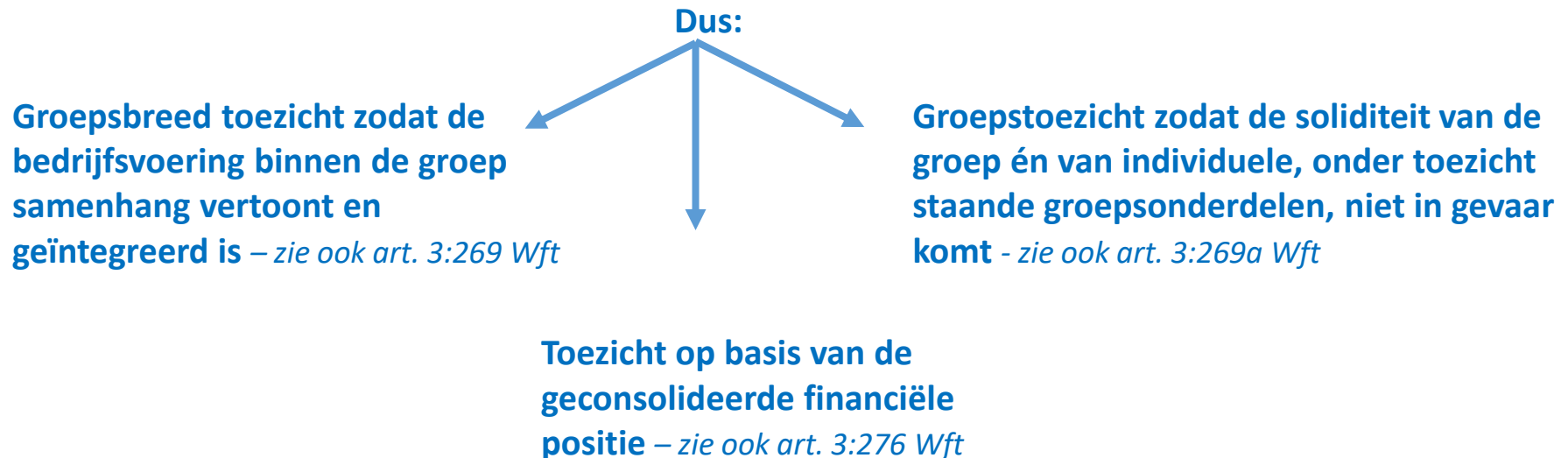
- **This ratio promotes a stable financing of their assets by banks.** Its promoting resilience over a one-year horizon
- The NSFR regulations assigns weights to (1) the capital and liabilities of a bank (funding), and (2) the assets of the bank.
- The **ASF** represents the portion of capital and liabilities expected to stay with the bank for at least a year. Weights: among others, a 100% factor for regulatory capital, a 90% - 95% factor for stable retail deposits, and a 0% factor for 'hot money' or wholesale funding that expires in less than six months
- The **RSF** represents how much stable funding the bank needs to support its assets. Weights: among others a 0% factor (no stable funding needed) for cash and Central Bank reserves, 50% - 65% factor for residential mortgages and corporate bonds, and a 85% - 100% factor for loans to small businesses, non-performing loans and other illiquid assets

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Min. eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- **Geconsolideerd toezicht**
- Herstel & Resolutie

Geconsolideerd toezicht - 1

Doel geconsolideerd toezicht op banken: voorkomen dat de soliditeit van gereguleerde groepsentiteiten niet door de groep in gevaar wordt gebracht – en vice versa

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- Min. eigen vermogen
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- **Geconsolideerd toezicht**
- Herstel & Resolutie

Geconsolideerd toezicht - 2

Geconsolideerd banktoezicht omvat (heel beknopt) het geheel van prudentiële regels:

- Kapitaaleisen - eigen vermogen, solvabiliteit, kapitaalbuffers, leverage ratio, liquiditeit. Belangrijke issues: voorkomen van *multiple leverage* en van *multiple gearing*
- Grote blootstellingen & rapportage over blootstellingen aan ESG-risico's
- Risicomanagement, systeem van interne controle, ICAAP & ILAAP, en (overig) interne governance
- Toezicht op (gemende) financiële holdings

Consolidatiekring: elke dochteronderneming die een bank, beleggingsonderneming of een andere financiële instelling is, en daarmee verwante ondernemingen die nevendiensten verrichten, zoals ICT-diensten voor de gehele groep

Noot: een aanbieder van consumentenkrediet die dochter is van een bank, valt onder (1)niet-geconsolideerd toezicht van de AFM (die is immers vergunningverlener), en is (2) tevens onderdeel van het toezicht op geconsolideerde basis op de bank, waarop DNB toezicht uitoefent

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- **Herstel & Resolutie**

Herstel & resolutie - 1

Bank Recovery & Resolution Directive (BRRD)

- BRRD I, (EU) 2014/5, de basis voor 'herstel & afwikkeling', introduceerde MREL voor alle banken
- BRRD II, (EU) 2019/879 paste de MREL aan de internationale TLAC-eisen
- BRRD II, (EU) 2019/879, Richtlijn verliesabsorptie- en herkapitalisatiecapaciteit, stelt regels over verliesabsorberend vermogen - zie slide 124
- MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities) geldt voor alle banken

Single Resolution Mechanism Regulation (SRMR)

- SRMR I, (EU) 806/2014, regelt het SRM in de Europese bankenunie, met maximum harmonisatie
- Met bevoegdheid bij de Single Resolution Board (sinds 1-1-2016)
- En financiering uit het Single Resolution Fund
- SRMR II, (EU) 2019/877 implementeerde de nieuwe MREL/TLAC regels voor de SRB
- TLAC (Total Loss Absorbing Capacity) geldt als level 1 eis voor G-SIBs (vastgesteld door de FSB)

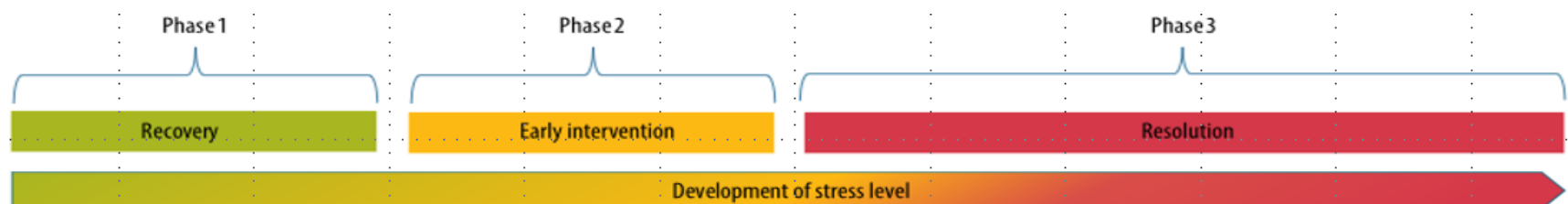
Gemeenschappelijke regels

- 3 fasen :
 - **Voorbereiding** – regels voor opstellen herstelplannen door de banken (3:17 Wft) en het opstellen van afwikkelingsplannen door de toezichthouders
 - **Early intervention** als een bank niet meer (binnen afzienbare tijd) aan de vereisten kan voldoen
 - **Afwikkeling** voor banken die zonder afwikkeling failliet gaan
- Regels voor intra groep overeenkomsten voor financiële steun (denk aan perikelen NL – België bij overname Fortis)

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- **Herstel & Resolutie**

Herstel & resolutie - 2

Recovery

- Bank responsible to activate its own recovery plan
- ECB: assessment of recovery plan / monitoring of its activation

Early intervention

- ECB responsible
- Notification to the SRB

Assessment of “failing or likely to fail”(FOLTF)

- ECB in consultation with the SRB

Determination of conditions for resolution

- SRB in cooperation with ECB
- Choice of resolution scheme
- Implementation of resolution measures - NRAs, supported by ECB/NCAs

Business as usual

Distressed situation

Failure or likely failure

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- **Herstel & Resolutie**

Herstel & resolutie - 3

- **MREL-middelen** zijn het eigen vermogen - CET1 + AT1 + T2 + in aanmerking komende passiva (eligible liabilities), de ongedekte schulden met een resterende looptijd van minimaal één jaar die juridisch en praktisch kunnen worden afgeschreven of omgezet in aandelen (bail-in) tijdens een bankresolutie. De MREL wordt per afzonderlijke bank bepaald en kent dus niet een minimum omvang zoals de TLAC.
- **TLAC** is het hoogste van 18% van de RWA of 6,75% van de (ongewogen) leverage ratio exposure
- **Toezichtinstrumenten voor de early intervention fase:** (1) Aanwijzing aan bestuur, (2) Vervanging bestuurders, en (3) Benoeming van een tijdelijk bewindvoerder
- **Afwikkelingsvoorwaarden:**
 - De bank faalt (waarschijnlijk)
 - Er is geen redelijk vooruitzicht dat de situatie ten goede keert zonder afwikkeling, en
 - Afwikkeling is noodzakelijk in het algemeen belang
- **Toezichtinstrumenten voor in de afwikkelingsfase:**
 - Afschrijven of omzetten van kapitaalinstrumenten,
 - Overgang van de bank naar een derde bank,
 - Overgaan van vermogensbestanddelen naar een overbruggingsinstelling,
 - Afsplitsing van activa: overgang naar een “entiteit voor activabeheer”, d.w.z. afsplitsing van een “bad bank”, en
 - Gebruik van het bail-in instrument:

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- **Herstel & Resolutie**

Verschillen banken / verzekeraars - 1

Vier principiële verschillen in het toezicht op banken en verzekeraars:

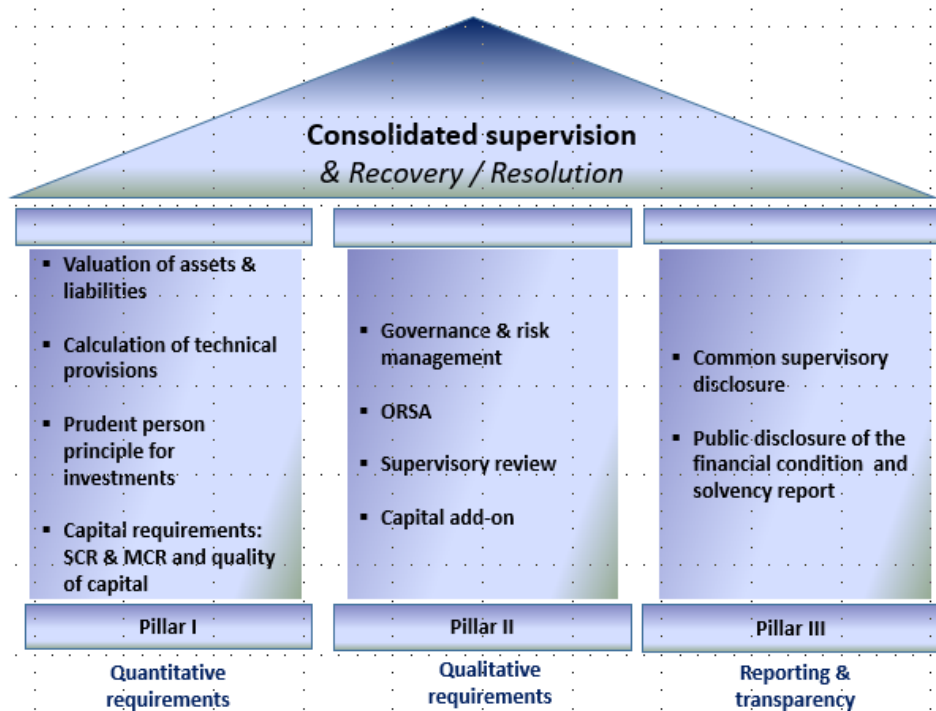
1. **Universele** bankvergunningen versus **sectorale** verzekeringsvergunningen – het levensverzekeringsbedrijf ↔ het schadeverzekeringsbedrijf
2. **Verbod nevenbedrijf verzekeraars** - verzekeraars mogen uitsluitend het verzekeringsbedrijf uitoefenen - terwijl niet-financiële deelnemingen van banken slechts worden belast met een aanvullende solvabiliteitseis.
Overigens zijn gemengde verzekeringsgroepen toegestaan en is het verzekeraars ook toegestaan om bepaalde uit het verzekeringsbedrijf voortvloeiende activiteiten te verrichten
3. **Wholesale Banking** is (in Nederland) niet gereguleerd, maar **Wholesale Insurance** wel
4. **Verzekeringscaptives** zijn gereguleerd, maar **bancaire captives** in Nederland niet (uitgezonderd in artikel 3:2 Wft – licht regime voor concernfinancieringsmaatschappijen)

Deel Prudentieel

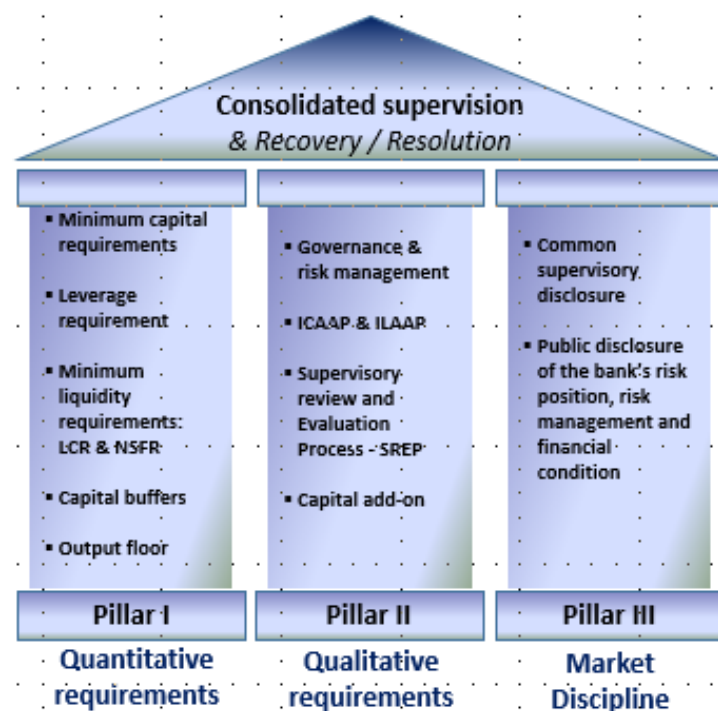
- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Verschillen banken / verzekeraars - 2

Verzekeraars

Banken

- The amount of **Technical provisions** correspond to the current amount insurers have to pay if they were to transfer their insurance obligations immediately to another insurer.
- The Solvency Capital Requirement (**SCR**) calculated according to the standard formula or the internal model: guarantees with 99.5% certainty over the 1-year period that losses can be absorbed. The Minimum Capital Requirement (**MCR**) guarantees with 85% certainty over 1 year that losses can be absorbed - MCR is a maximum of 25 - 45% of the SCR.
- The **prudent person principle** means that Insurers shall only invest in assets whose risks can be properly managed, and all assets shall be invested in such a manner as to ensure the security, quality, liquidity and profitability of the portfolio as a whole

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting

- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Kapitaaleisen betaalinstellingen - 1

Soort betaaldienst	voorbeelden	Minimum eigen vermogen
Rekeninginformatie		€ 0
Geldtransfers	Money transfer services	€ 20.000
Betalingsinitiatie	Payment Initiation Service Provider (PISP)	€ 50.000
Volledige betaaldiensten	Rekeningbeheer, uitvoering betalingstransacties, acceptatie van betaalinstrumenten	€ 125.000

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Een doorlopend toetsingsvermogen op niet-geconsolideerde basis, berekend op basis van de omvang van activiteiten en een van de volgende drie methodes:

Methode	Berekening
Methode A:	Minimaal 10% van de vaste kosten in het afgelopen jaar
Methode B:	Minimaal een percentage van het totale volume aan betalingstransacties met een staffel (trapsgewijs - 4% over het transactievolume tot € 5 miljoen, aflopend tot 0,25% boven € 250 miljoen. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met een schaafactor (k), afhankelijk van de aangeboden diensten en 1,0 voor volledige betaaldiensten.

Voor een betaaldienstverlener die volledige betaaldiensten uitvoert en die een transactievolume heeft van € 500 miljoen, zou deze methode uitkomen op een kapitaaleis van € 2.625.000

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Kapitaaleisen Betaalinstellingen - 2

Een doorlopend toetsingsvermogen vervolg:

Methode

Berekening

Methode C: O.b.v. de winstgevendheid en gebruikmakend van een soortgelijke staffel als bij methode B en waarbij de uitkomst eveneens met een schaalfactor (van maximaal 1,0) wordt vermenigvuldigd

Deze 3 methodes sluiten aan bij de kapitaaleis voor kleinschalige, niet-complexe, beleggingsondernemingen waarvoor een kapitaaleis ten belope van 25% van de vaste kosten in het voorafgaande jaar.

Doel van een dergelijke kapitaaleis is het afdekken van het operationele risico van de instelling

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Kapitaaleisen beleggingsondernemingen - 1

- **De Investment Firm Directive / Regulation** categoriseert beleggingsondernemingen (BO's) op basis van omvang en risicoprofiel in drie klassen:
 1. **Klasse 1:** zeer grote, systeemrelevante instellingen (balanstotaal groter dan € 30 miljard). Deze instellingen worden gereguleerd zoals banken – dus de CRR is van toepassing
 2. **Klasse 2:** instellingen niet zijnde klasse 1 of 3 instellingen. Deze vallen onder het IFR/IFD regime
 3. **Klasse 3:** kleine, niet-verbonden instellingen. Deze vallen onder een IFR/IFD light regime
- Het minimum eigen vermogen bedraagt - afhankelijk van het type vergunning - € 75.000, € 150.000 of € 750.000

Deel Prudentieel

- Reikwijdte & vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Min. eigen vermogen**
- Solvabiliteit, Kapitaalbuffers
- Liquiditeit
- Geconsolideerd toezicht
- Herstel & Resolutie

Kapitaaleisen beleggingsondernemingen - 1

- Voor klasse 2 en 3 instellingen geldt bovendien een doorlopende kapitaaleis van 25% van de vaste kosten in het afgelopen jaar
- Voor klasse 2 instellingen gelden doorlopende kapitaaleisen waarin onderscheidt wordt gemaakt tussen (1) klant-gerelateerde operationele risico's, de markt-gerelateerde risico's voor de instelling en (3) instelling-gerelateerde risico's, zoals concentratierisico's
- De instelling moet altijd de hoogste waarde van de beschikbare bouwstenen aanhouden:

Component	Klasse 3	Klasse 2
1. Minimum eigen vermogen	Ja	Ja
2. Vaste kosteneis	Ja	Ja
3. De totale klant-, markt- en instelling-gerelateerde kapitaaleisen	Nee	Ja
Kapitaaleis:	Hoogste van 1 en 2	Hoogste van 1, 2 en 3

3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Kernonderwerpen Deel Gedrag FO - 1

Kernonderwerpen Gedragstoezicht zijn:

Algemene zorgvuldigheid:	zorgplicht, tegengaan van belangenverstrengeling, betrouwbaar & geschiktheid
Informatieverstrekking:	precontractueel en doorlopend, transparantie over kosten, juiste, correcte en niet-misleidende informatie
Advies- & productontwikkeling:	KYC, passendheid & geschiktheid, PARP
Uitvoering en nazorg:	provisieverbod, klachtenafhandeling
Marktgedrag en infrastructuur:	voorkomen van marktmisbruik (marktmanipulatie / gebruik van voorwetenschap), transparante prijsvorming

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Kernonderwerpen Deel Gedrag FO - 2

Maar kernonderwerpen Gedragstoezicht zijn ook:

Vermogensscheiding:

ABI (4:37j), ICBE (4:44, 4:45), regels voor bewaarders (4:62l – 4:62w), BO (4:87, 4:87a – 4:87ab) Wft

Basisbetaalrekening:

4:71f – 4:71j Wft

Exploiteren van een MTF of OTF:

4:91.0a – 4:91ea Wft

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Doelstelling gedragstoezicht

Doelstelling gedragstoezicht - art. 1:25 Wft:

1. Gedragstoezicht is, mede in het belang van de stabiliteit van het financiële stelsel, gericht op ordelijke en transparante financiëlemarktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten
2. De AFM heeft, op de grondslag van deze wet, tot taak het gedragstoezicht op financiële markten uit te oefenen en te beslissen omtrent de toelating van financiële ondernemingen tot die markten

En waarom is gedragstoezicht op financiële ondernemingen belangrijk?

Antwoord: (1) correctie marktfalen, (2) mitigeren van informatie-asymmetrie, (3) borgen van vertrouwen in het financiële stelsel

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Uitbesteding - Aanbieders van krediet

In weerwil van de functionele inrichting van het toezicht is binnen het gedragsdomein vaak sprake van een sectorale benadering.

Voorbeeld: **uitbesteding**:

- **Art. 4:16(1)**: Indien een [aanbieder van krediet, AvK] werkzaamheden uitbesteedt aan een derde, draagt die AvK er zorg voor dat deze derde de ingevolge dit deel met betrekking tot die werkzaamheden op de uitbestedende AvK van toepassing zijnde regels naleeft..... met nadere uitwerking in het Bgfo en in de Nrgfo:
- **Art. 37 Bgfo**: “Een financiële onderneming [hier dus de AvK] gaat niet over tot het uitbesteden van werkzaamheden indien dat een belemmering vormt voor een adequaat toezicht op de naleving van het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen van de wet.” **Dit is het enige artikel over uitbesteding dat van toepassing is op AvK.**
- **Voor andere sectoren wordt dynamisch verwezen naar van toepassing zijnde Europese Richtlijnen**:
 - Nederlandse AIB-beheerders voldoen aan de eisen in art. 20 AIFMD
 - Art. 37b(1) Bgfo: AIB-bewaarders voldoen aan art. 21(11, 17) AIFMD
 - Art. 37b(2) Bgfo: ICBE-bewaarders voldoen aan art. 22bis en 22ter (c t/m e) ICBE Richtlijn
 - Art. 38m Bgfo: Een kredietservicier voldoet aan art. 12(1, a t/m g) van de richtlijn kredietservicers en kredietkopers

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

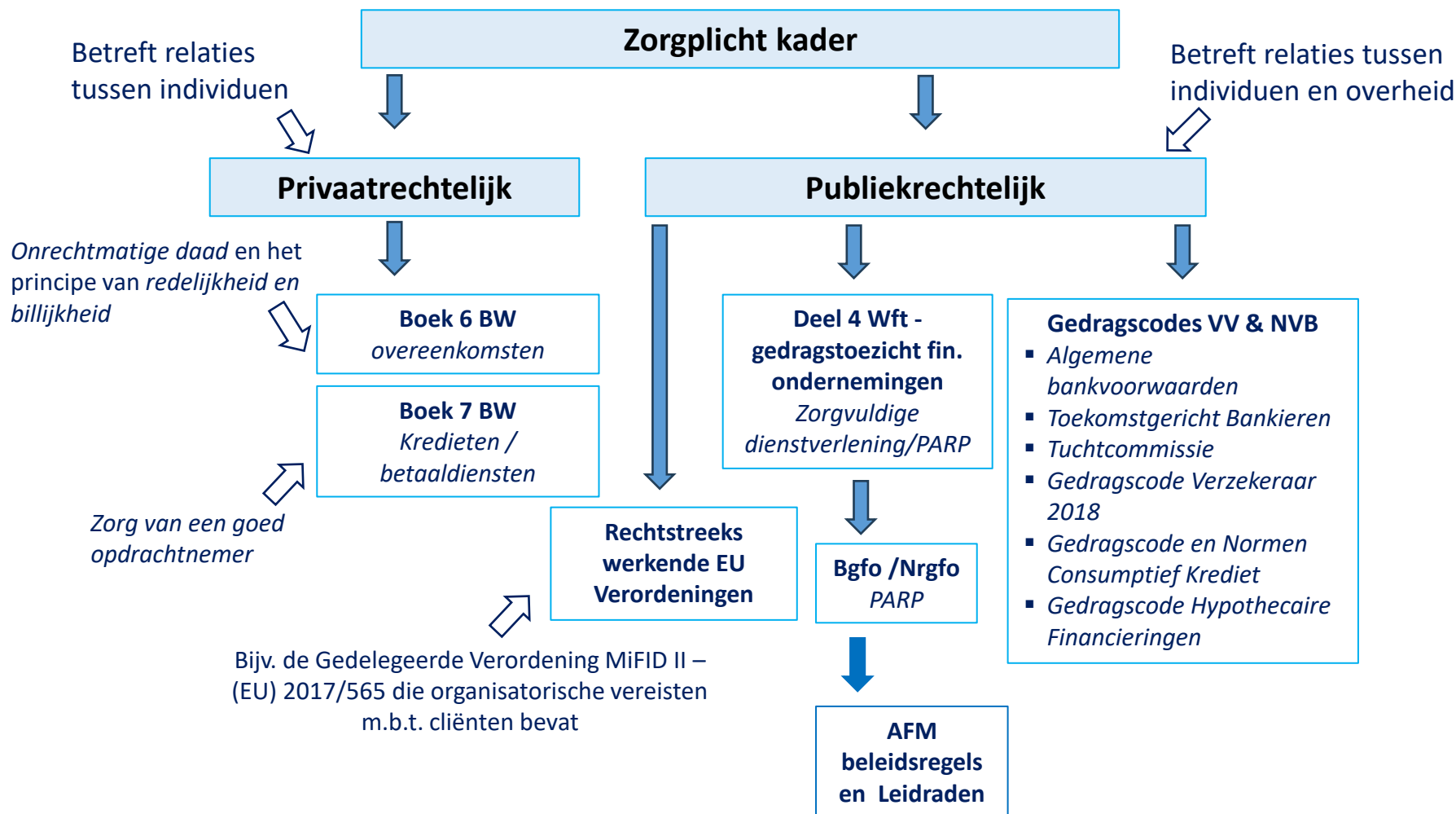
Uitbesteding - Aanbieders van krediet

- **Kern van de uitbestedingsregels voor AvK** is dus dat (1) de AvK verantwoordelijk blijft voor de naleving van de m.b.t. de uitbestede werkzaamheden op de AvK van toepassing zijnde regels (van het Deel gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft), en (2) dat het uitbesteden van werkzaamheden door de AvK geen belemmering mag vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het Deel gedragstoezicht financiële ondernemingen
- **Vergelijk dit bijvoorbeeld met de kern van de voor verzekeraars geldende uitbestedingsregels** (art. 49 Richtlijn Solvabiliteit II), waarin is bepaald dat uitbesteding van kritieke of belangrijke operationele functies of werkzaamheden mag niet leiden tot:
 - Afbreuk aan het governancestelsel van de onderneming
 - Onnodige toename van het operationele risico van de onderneming
 - *Een belemmering voor adequaat toezicht op de onderneming*
 - Discontinuïteit en ontoereikendheid in de dienstverlening van de onderneming.Van deze vier criteria is alleen de derde relevant voor AvK
- Echter, wanneer bijvoorbeeld een niet-bancaire aanbieder van (consumenten)krediet een financiële instelling is die deel uit maakt van een bankgroep en die groep onderworpen is aan toezicht op geconsolideerde basis (met inbegrip van het toezicht op uitbestedingsregels) is art. 3:18 Wft (het pendant van art. 4:16 Wft binnen het gedragsdomein), is art. 3:18 Wft en de uitwerking ervan in Hoofdstuk 5 van het Besluit prudentiële regels Wft, én de Richtsnoeren van de Europese bank Autoriteit inzake uitbesteding (EBA/GL/2019/02), ook op deze niet-bancaire aanbieder van krediet van toepassing, zij het op indirecte wijze - via de bankgroep waarvan zij deel uit maakt

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht - 1

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht - 2

- De Wft en het civielrecht gelden naast elkaar, waarbij de Wft-normen civielrechtelijke betekenis kunnen hebben in de zin dat **schending van een publiekrechtelijke norm civielrechtelijk van belang kan zijn**.
- VB: schending van de publiekrechtelijke zorgplicht kan invulling geven aan de civielrechtelijke invulling van de zorgplicht – van de normen *“redelijkheid en billijkheid”*, *“zorg van een goed opdrachtnemer”* en *“onrechtmatige daad”*
- Publiekrecht kan ook in andere opzichten relevant zijn voor het civielrechtelijk kader, bijvoorbeeld:
 - Civiel recht is altijd traag en **reactief**, waar het publiekrecht ook **preventief** is waardoor het de **consument beschermt**
 - Civielrecht is **duur** voor belanghebbenden (denk aan proceskosten, maar denk ook aan KiFID)
 - De toezichthouder in het publiekrechtelijke domein beschikt over méér **opsporingsmiddelen**
- De **verschillen tussen publiekrecht en civielrecht** kunnen als volgt worden samengevat:

Aspect:	Wft (publiekrecht)	Civilrecht (privaatrecht)
Doel:	Marktintegriteit & consumentenbescherming	Herstel van schade & uitvoering van contracten
Sanctie:	Boetes, last onder dwangsommen	Schadevergoeding, ontbinding van contracten
Focus:	Relatie tussen overheid en instelling	Relatie tussen de klant en instelling

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht - 3

Concretisering van de open normen “zorgplicht” regels in het privaatrecht:

1. De zorg van een goed opdrachtnemer – dit is de primaire kapstok voor de zorgplicht van de financiële dienstverlener (FD). Maatstaf in rechtspraak is ‘redelijk bekwaam en redelijk handelend’ en concreet:

- **Informatie- / waarschuwingsplicht:** Een FD moet de klant waarschuwen voor risico's die de klant zelf niet overziet. Hoe complexer het product, hoe zwaarder deze plicht. Dat laat echter onverlet dat de klant ook een eigen verantwoordelijkheid heeft (art. 6:101 BW: *eigen schuld* slachtoffer)
- **KYC:** verwacht wordt dat de FD actief doorvraagt naar de financiële positie, doelstellingen en risicobereidheid van de klant
- **KiFID-lijn:** de FD mag niet blindvaren op wat een klant zegt te willen, maar moet toetsen of dat ook verstandig is

2. Onrechtmatige daad (o.a. vastgelegd in het *Safe Haven* arrest van de hoge Raad)

- **Maatschappelijke zorgplicht:** De FD heeft een bijzondere zorgplicht vanwege zijn rol in het maatschappelijk verkeer en moet daarom voorkomen dat derden (niet-klanten) schade lijden door misbruik van het financiële systeem (in de rechtspraak vaak toegespitst op banken)
- **Waarschuwingsplicht:** Als de FD ziet dat een klant een koers vaart die evident tot financiële ondergang leidt, mag hij niet passief blijven toekijken onder het mom van "vrije keuze van de klant".

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht - 4

Concretisering open normen “zorgplicht” regels privaatrecht:

3. Redelijkheid en billijkheid – deze principes functioneren als smeermiddel/noodrem van het contractenrecht:

- **Aanvullende werking:** Zelfs als iets niet letterlijk in het contract staat, kan de redelijkheid en billijkheid eisen dat een bank extra stappen zet (bijvoorbeeld bij het vroegtijdig beëindigen van een krediet)
- **Beperkende werking:** Een bank kan zich niet altijd beroepen op de "kleine lettertjes" (algemene voorwaarden) als dat in de gegeven omstandigheden naar onaanvaardbaar is maatstaven van redelijkheid en billijkheid

↓

Dit betreffen de maatstaven van de
(1) **gerechtvaardigde verwachtingen**,
(2) **proportionaliteit** (afweging belangen FD / klant) en
(3) **maatschappelijke zorgvuldigheid** (fatsoen)

Samenvattend kan gesteld worden dat sprake is van een drie-eenheid van zorgplicht:

- (1) de FD is de **deskundige** en compenseert de informatieasymmetrie,
- (2) de **rechten en plichten zijn duidelijk**, en
- (3) Er is sprake het principe van **proportionaliteit** voor wat betreft de zwaarte van de zorgplicht

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht - 5

Vraag: waarom is deze concretisering van open normen “zorgplicht” regels privaatrecht in de Wft context van belang?

Antwoord: het “gerechtvaardigde zorgplicht” vereiste in art. 4:24a Wft (zie hierná) is een open norm die in de praktijk primair wordt ingevuld aan de hand van maatstaven die sterk overlappen met de civielrechtelijke zorgplicht, waardoor sprake is van materiële convergentie tussen beide rechtsgebieden (zie ook slide 183)

Vraag: zou het werken als in plaats van de open norm in art. 4:24a Wft ‘dynamisch’ zou worden verwezen naar de toepasselijkheid van de civielrechtelijke gedragsnormen – dus als de privaatrechtelijke normen in het publiekrecht zouden worden geïnternaliseerd? Dus een normatieve koppeling in de Wft aan het privaatrecht?

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gelaagdheid - zorgplicht privaat- & publiekrecht / relevante jurisprudentie - 6

Het HR arrest van 23 december 2005 - ‘Safe Haven’- ECLI:NL:HR:2005:AU3713.

Kernbijdrage: bevestiging van de bijzondere zorgplicht van banken, ook jegens derden, in casu “tegen wie heeft de bank een zorgplicht?”

- **Kernvraag:** is sprake van een bijzondere zorgplicht voor een bank jegens niet-kanten van de bank (derden) die schade lijden door gedragingen van een klant van de bank?
- **Casus:** Safe Haven (beleggingsinstelling) was klant van Fortis Bank en derden stortten geld op de bankrekening van Safe Haven, maar Safe Haven verduisterde dit geld
- **Zorgplicht jegens derden:** De HR bevestigde dat een bank onder bijzondere omstandigheden een zorgplicht kan hebben tegenover derden
- **Invulling zorgplicht:** een bank moet ingrijpen (bijv. rekening blokkeren, onderzoek doen) als zij weet of behoort te weten dat haar klant betrokken is bij onrechtmatige handelingen (fraude) die derden benadelen, in casu onderzoek zodra er een 'vermoeden van fraude' ontstaat, gebaseerd op concrete feiten en omstandigheden
- **Maatschappelijke functie:** Vanwege de maatschappelijke functie van banken mogen zij hun ogen niet sluiten voor ongebruikelijke transacties of malafide praktijken van hun cliënten jegens derden

Dit arrest legt de basis voor de bijzondere zorgplicht, óók richting derden (denk daarbij aan de aansprakelijkheid van banken bij Ponzifraude en andere vormen van beleggingsfraude waarbij bij hen aangehouden bankrekeningen worden misbruikt)

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldige dienstverlening (Afdeling 4.2.3 Wft) *Focus op aanbieders van krediet en banken*

Informatievoorziening, algemene regels - correct, duidelijk, niet misleidend en geen afbreuk aan de info verstrekt ingevolge de Wft
Art. 4:19

Info voorafgaand aan advies of financiële dienst, en doorlopende info over relevante wijzigingen in de eerdere info verstrekking
Art. 4:20

Informatieverstrekking voorafgaand aan kredietverlening
Art. 4:33

Gedragsaspecten van de bedrijfsvoering - PARP (§ 5.2 Bgf0)
Art. 4:14(2c) & 4:15(2c)

Grondslag aansluiting bij KiFID
Art. 4:17(1b)

Algemene zorgplicht (vangnet): een financiële dienstverlener neemt de gerechtvaardigde belangen van de cliënt in acht
Art. 4:24a

Zorgvuldigheid (specifieke zorgplicht)
Art. 4:25

Algemene zorgplicht beleggingsonderneming
Art. 4:90

Toegankelijkheids-voorschriften aan o.a. aanbieders van krediet en banken
Art. 4:22 0a

Grondslag provisieverbod en transparantie financiële dienstverlening in Bgfo regelgeving
Art. 4:25a & 4:25b

KYC bij advies en vermogensbeheer
Art. 4:23

KYC bij overige beleggingsdiensten
Art. 4:24

Deelname aan kredietregistratiestelsel door aanbieders van krediet
Art. 4:32

Grondslag max kredietvergoeding
Art. 4:35

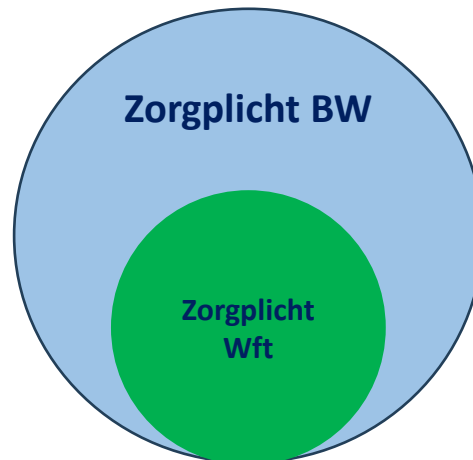
Preventie van overkreditering
Art. 4:34

Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldige dienstverlening (Afdeling 4.2.3 Wft) **Focus op aanbieders van krediet en banken**

- **Vraag:** wat zijn de civielrechtelijke gevolgen wanneer een financiële dienstverlener de Wft-zorgplichtregels niet naleeft? Zal bijvoorbeeld een kredietovereenkomst worden ontbonden omdat de kredietaanbieder het verbod op overcreditering (art. 4:34 Wft) heeft overtreden?
- **Antwoord:** nee, art. 1:23 Wft bepaalt dat de rechtsgeldigheid van een privaatrechtelijke rechtshandeling welke is verricht in strijd met de bij of krachtens de Wft gestelde regels niet uit dien hoofde aantastbaar is, behalve voor zover in de Wft anders is bepaald.
- **Vraag:** hoe ga je er mee om dat het aanbieden van zakelijk krediet niet onder de publiekrechtelijke (Wft) zorgplicht valt maar wel onder de civielrechtelijke zorgplicht?

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gedragsaspecten - PARP 1

- **Zorgvuldigheidsplicht:** bij de ontwikkeling van een in de markt aangeboden financieel product wordt door de financiële onderneming (aantoonbaar) op evenwichtige wijze rekening gehouden met de belangen van de consument of begunstigde (bijv. een werknemer voor wie een werkgever met een financiële diensteverlener een verzekering sluit)
- **Doelgroepbepaling:** onderdeel daarvan is dat de doelgroep van het financieel product is afgebakend en dat productinformatie en –distributie op de doelgroep is afgestemd *(bijv. op doelgroep kenmerken zoals opleiding, ervaring met nieuwe (digitale) media, taalbeheersing, begrijpelijkheid van het financiële product, toegevoegde waarde voor de doelgroep, risicoprofiel)*

Samengevat: de klant moet zich een goed oordeel kunnen vormen over de passendheid van het product

- **Risicoanalyse / scenarioanalyse:** risicoanalyses worden uitgevoerd o.b.v. verschillende scenario's waarin de werking van het product wordt vastgesteld en beoordeeld wordt of voldaan wordt aan de zorgvuldigheidsplicht (bijv. life events, belangrijke gebeurtenissen, exit scenario's)

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Gedragsaspecten - PARP 2

- **Interne controle:** regelmatige controles van de ‘zorgvuldigheidsprocedures’ met zo nodig gepaste bijstelling
- **Review-cyclus:** PARP stopt niet bij de lancering. Bestaande producten moeten periodiek worden getoetst (de 'Review') om te zien of ze nog steeds aansluiten bij de huidige wetgeving en de behoeften van de klant.
- **Informatieplicht:** art. 32aa Bgfo verplicht de aanbieder van (bijvoorbeeld) krediet aan de distributeur te informeren over de kenmerken van het financieel product, de kenmerken en doelstellingen van de doelgroep en de distributiestrategie
- **Toezicht:** AFM (gedragsoptiek) - zie ook de **AFM leidraad “Scenarioanalyses vanuit klantperspectief”**, waarin de AFM handvatten geeft ten aanzien van de inzet van scenarioanalyses. Daarnaast bevat de leidraad een aantal voorbeelden van scenarioanalyses voor verschillende productgroepen (zie ook slide 178)

NB: Wat is een AFM-Leidraad?

- Het is een schriftelijke beleidsuiting waarin de AFM aan marktpartijen richting en duidelijkheid wil geven, bijvoorbeeld door aanbevelingen, handvatten of extra uitleg, of door (gedrags-) richtlijnen aan de markt
- Het doel van een leidraad is een specifieke groep van personen informeren of meer inzicht geven over een bepaald onderwerp
- Een leidraad heeft niet de status van wet- en regelgeving. Marktpartijen zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van wet- en regelgeving. Deze leidraad is hierbij een hulpmiddel.
- **Kanttekening:**
 - De AFM leidraad “Scenarioanalyses vanuit klantperspectief” is in “Wetten.nl” in het overzicht van lagere Wft-regelingen niet opgenomen als “beleidsregel”
 - Art. 4:81(1) bevat de algemene grondslag voor de bevoegdheid tot het vaststellen van beleidsregels door een bestuursorgaan (waaronder de AFM). Beleidsregels van de AFM zijn algemene regels over hoe de AFM haar belangen afweegt, feiten vaststelt of wetten interpreteert bij het gebruik van haar bevoegdheden. De AFM gebruikt deze bevoegdheid om uit te leggen hoe zij vage normen uit de Wft in de praktijk invult. Dat laatste maakt de naleving van deze beleidsuitingen door de financiële ondernemingen waarop die beleidsuitingen betrekking hebben, niet vrijblijvend

NB: Welke (Deel 4 Wft) Leidraden zijn er zoal?

- 1. Leidraad scenarioanalyses vanuit klantperspectief**
2. Leidraad advies- en vermogensbeheerdienstverlening
3. Leidraad tweede pijler pensioenadvies
4. Leidraad invulling van de zorgplicht bij (semi) automatisch vermogensbeheer
5. Brochure uitbrengen van beleggingsaanbevelingen
- 6. Leidraad voor vergoeding voor vervroegde aflossing van de hypotheek**
- 7. Leidraad consument en incassotrajecten**
8. Leidraad kwalificatie innovatieve dienstverlening
9. Leidraad beoordelingskader actief beheerde ETF's en ETF's op een alternatieve index
- 10. Leidraad risicoprofielen**
11. Leidraad interpretatie provisieverbod beleggingsondernemingen
- 12. Leidraad handboek online dienstverlening**
- 13. Leidraad dienstverlening op maat: financiële dienstverlening**
- 14. Leidraad betalingsachterstanden hypotheken**
- 15. Leidraad meldplicht aanbieders**

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Voorbeeld gedragsaspecten - PARP 3

Voorbeeld: een aanbieder van hypotheckair krediet wil een extra leningdeel introduceren dat bedoeld is voor energiebesparende voorzieningen, met lagere rente en soepelere acceptatie-eisen o.b.v. toekomstige besparingen

Zorgvuldigheidsplicht:

Een beoordeling van het gehele proces via een “klantbelang Centraal” toets:

- Is de **productopzet** afgestemd op de doelgroep (transparantie kosten, product-doelgroep match en het nut voor de klant?)
- De **procesmatige zorgplicht** (toets op distributie): is de informatievoorziening adequaat en zijn de kanalen goed geselecteerd?
- **Feitelijke zorgplicht** (toets op uitkomst) wat zijn de default rates, wat kan de aanbieder van het krediet leren van de klachtenanalyse, en wordt voldoende nazorg geboden?

Doelgroepbepaling:

- Bestaande en nieuwe klanten die hun woning van een **laag energielabel E/F/G naar A/B** willen brengen
- Alleen klanten waar het extra leningdeel niet leidt tot **overcreditering**

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Voorbeeld gedragsaspecten - PARP 4

Vervolg van het voorbeeld:

Risicoanalyse:

- **Scenario-analyse:** de aanbieder is geen bank (en dus niet onderworpen aan specifieke risicobeheersingsregels) en dus moet de PARP aantonen dat het (krediet)risico beheersbaar is onder stress, bijvoorbeeld een **stijging van de rente** na de rentevaste periode, en **een waardedaling** van het gefinancierde onroerend goed – blijft de **loan-to-value** binnen veilige marges

Interne controle:

- **Belangentest:** is het product niet onnodig complex en is de prijs (de rente-korting) eerlijk (geldt bijvoorbeeld niet een hoger dan marktconforme rente op het hoofdbestanddeel van de lening)
- **Distributie-audit:** als de lening via derden in de markt wordt gezet moet in de PARP worden vastgelegd dat gecontroleerd is dat deze derden het extra leningdeel goed uitleggen
- M.b.v. dossiercontroles kan worden nagegaan of het product bij de doelgroep belandt

Review-cyclus

- Wordt het verduurzamingsbudget daadwerkelijk gebruikt voor het vergroeningsdoel?
- Als de besparing tegenvalt waardoor klanten in de problemen komen, moet de aanbieder het product aanpassen

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Prudentiële aspecten - PARP 5

- **Robuuste governance:** een goed gedocumenteerd NPAP (New Product Approval Policy) beleid teneinde te waarborgen dat goedgekeurde producten en veranderingen in overeenstemming zijn met de risicostrategie en risicobereidheid van de instelling en de desbetreffende limieten, of dat benodigde herzieningen worden aangebracht
- **Risicobeoordeling:** onderdeel van het beleid is de beoordeling van de naleving van voorschriften, het effect van het product (onder verschillende scenario's) op het risicoprofiel, Kapitaaltoereikendheid en rentabiliteit, de beschikbaarheid van adequate middelen voor front-, back- en middle-office en de beschikbaarheid van geschikte interne instrumenten en expertise om de gerelateerde risico's (inclusief AML/CFT risico's) te begrijpen en te monitoren
- **Interne controle:** specifieke procedures voor de toetsing van de naleving van dit beleid, rekening houdend met de input van de RMF en de CF, met inbegrip van ingrijpende wijzigingen in bestaande producten
- **Toezicht:** DNB (prudentiële optiek)

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

AFM Leidraad - PARP 6

Het toetsingskader van de AFM bestaat uit 4 vragen (AFM leidraad “Scenarioanalyses vanuit klantperspectief”):

1. Biedt het product waar voor haar geld?

Is onder verschillende scenario's sprake van kosten efficiënte vanuit het klantperspectief?

2. Geeft het product invulling aan een gefundeerde behoefte van de doelgroep?

Is het product onder verschillende scenario's nuttig voor de klant? Dus wat beoogt het product en wat is de doelgroep?

3. Doet het product wat het beoogt in allerlei omstandigheden en is de uitkomst dan acceptabel voor de doelgroep?

Is het product onder verschillende scenario's veilig vanuit het perspectief van de klant? Dus zijn de uitkomsten in alle scenario's uitlegbaar en acceptabel voor de doelgroep?

4. Is het product niet onnodig ingewikkeld en kan de klant de kwaliteit en passendheid ervan goed beoordelen?

Is het product begrijpelijk voor de klant? Dus is het product functioneel transparant?

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

MiFID II & uitwerking – PARP 7

Open Level 1 EU-normen

MiFID II Richtlijn 2014/65/EU

- art. 16 (3) - expliciet:
samengevat:

(1) Goedkeuringsproces
nieuwe producten, (2)
Doelgroep & Distributie, (3)
Periodieke toetsing, (4)
Informatievoorziening aan
distributeurs, (5)
Verplichtingen bij
derdenaanbod;
Art. 24(2)
(informatieverstrekking aan
cliënten)

***Geïmplementeerd in art.
32(1,2,3,6), 32a(1) en 32b(3)
Bgfo***

Uitwerking level 2 normen

**Gedelegeerde
Uitvoeringsrichtlijn voor
financiële instrumenten (EU)
2017/593** – art. 9 (BO die
nieuwe producten maken) en
10 (distributeurs van nieuwe
producten)

***Geïmplementeerd in art. 32(6)
en 2a Bgfo (art. 9 van de
Richtlijn) en 32b en 32c Bgfo
(art. 10 van de Richtlijn)***

**Mifid II Delegated Regulation
(EU)2017/65**, nadere
organisatorische vereisten,
aanvullend op art. 16(3) MiFID
II, m.b.t. onderzoek op
beleggingsgebied of
publicitaire mededelingen

ESA-harmonisatie toezicht

• **ESMA Guideline on
product governance
requirements, ESMA35-
43-620**, 5 February 2018;
mainly providing guidance
on the target market
assessment

• **ESMA Guidelines on
MiFID II product
governance requirements,
ESMA35-43-3448**, 27
March 2023

Kanttelingen

Gedragsperspectief

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

IDD & uitwerking – PARP 8

Open Level 1 EU-normen

Richtlijn Verzekeringsdistributie (IDD), 2016/97/EU - expliciet: art. 25: toezicht op producten en governancevereisten & ontwikkeling en distributie van verzekeringsproducten

Geïmplementeerd in art. 32(7,8) en 32e Bgfo

Uitwerking level 2 normen

Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/2358, aanvullen op art. 25 IDD: productgovernance-vereisten voor ontwikkelaars (productgoedkeuringsproces, de doelmarkt, producten, productmonitoring en – evaluatie, en distributiekkanalen) en productgovernancevereisten voor verzekeringsdistributeurs (regelingen voor productdistributie, informatieverstrekking aan de ontwikkelaar)

ESA-harmonisatie toezicht

- **EIOPA preparatory Guidelines on product oversight and governance** (April 2016)
- **EIOPA's approach of the supervision of product oversight and governance** (8 October 2021)

Kanttelingen

Gedragsperspectief

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

CRD & uitwerking - PARP 9

Open Level 1 EU-normen

Richtlijn kapitaalvereisten, 2013/36/EU - art. 74(1) - niet expliciet, en tevens **PSD2** (art. 10) **EMD** (art. 3) & **MCD** (art. 7)

Uitwerking level 2 normen

Geen level 2 normen

o.a. producttoezicht en –governance, betrokkenheid interne controlefuncties, vaststelling van en aansluiting bij de doelgroep, productmonitoring, corrigerende maatregelen, passendheid distributiekkanalen

ESA-harmonisatie toezicht

- **EBA Guidelines on product oversight and governance arrangements for retail banking products**, EBA/GL/2015/18¹ - product oversight and governance arrangements for manufacturers and for distributors
- **EBA Guidelines on internal governance**, EBA/GL/2021/05 – related to the risk strategy and risk appetite of the institution

Kanttekeningen

Prudentieel perspectief én (wat betreft eerstgenoemde Guidelines) **gedragsperspectief**

¹ Herziening: consultatie juli 2025 om ESG-kenmerken en greenwashing risico op te nemen: EBA/CP/2025/13

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Informatievoorziening – Art. 4:19, 4:20, 4:33

4:19 – Algemene regels informatievoorziening:

- De informatie die een **financiële onderneming** aan een cliënt verschaft doet **geen afbreuk** aan de informatieverplichtingen ingevolge de Wft
- De informatie is **duidelijk, correct en niet misleidend**

4:20 – informatie voorafgaand aan advies of financiële dienst:

- **Voorafgaand** aan advisering of het verlenen van een financiële dienst verstrekt de [...] **financiële dienstverlener** de consument of (als het een financieel instrument of een verzekering betreft) de cliënt **informatie voor zover dit redelijkerwijs relevant is** voor een adequate beoordeling van het gebodene
- Inclusief **doorlopend informatie over wezenlijke wijzigingen**
- Nadere regels bij of krachtens AMvB

Zie ook AFM beleidsregel informatieverstrekking 2024, waarin de AFM een interpretatie geeft van de hierboven vetgedrukte basis- of open normen

4:33 – informatie voorafgaand aan kredietverlening:

- Informatie met het oog op een **adequate beoordeling** van het krediet.
- Nadere regels bij of krachtens AMvB

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldigheid – Art. 4:24a, 4:25, 4:90

4: 24a – Algemene zorgplicht: Vangnetbepaling: De **financiële dienstverlener** neemt op zorgvuldige wijze de **gerechtvaardigde belangen** van de consument in acht

4:90 – Algemene zorgplicht beleggingsondernemingen: Vangnetbepaling: de **beleggingsonderneming** neemt op zorgvuldige wijze de **gerechtvaardigde belangen** van de consument/begunstigde in acht

Zie ook slides 168, 169 en 170

- “**Gerechtvaardigde belangen**” zijn de belangen van de klant die **redelijk en verwacht** kunnen worden – dus zaken als passendheid, duidelijkheid, risico-inschatting. De dienstverlener moet **bewust rekening houden met de belangen van de klant**. Het klantbelang wordt dus niet boven alle andere belangen – zoals de commerciële belangen van de instelling zelf - gesteld

Er geldt dus ook: klant centraal ≠ klantbelang centraal

- Voor adviseurs geldt een zwaardere norm: de adviseur handelt **daadwerkelijk in het belang van de klant** (art. 4:24a, lid 2 Wft)

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldigheid – Art. 4:24a, 4:25, 4:90

- **Toelichting op 4: 24a, lid 1** (Memorie van Toelichting op de Wijzigingswet financiële markten 2014 Kamerstuk 33632:

Belangenafweging: bij de formulering van de algemene zorgplicht is rekening gehouden met het feit dat een Financiële dienstverlener (FD) bij het drijven van zijn onderneming tevens gehouden is om andere (commerciële) belangen dan alleen het belang van de klant mee te wegen. Een FD heeft, met uitzondering van (uitsluitend) adviseren, niet alleen als rol om het belang van de klant te behartigen. Derhalve zou het uitgangspunt dat de FD uitsluitend en volledig in het belang van de klant mag handelen zich niet verhouden met de commerciële belangen van de FD. De algemene norm voor de FD houdt daarom in dat de FD op zorgvuldige wijze de (gerechtvaardigde) belangen van de klant in acht neemt.

- **Rol Compliance Functie** - de AFM stelt in haar 2020 rapport “Handvatten verbeteren compliance functie” dat de Compliance Functie niet alleen gericht is op naleving van wet- en regelgeving, maar ook op de naleving van het principe van het ‘gerechtvaardigde klantbelang’

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldigheid – Art. 4:24a, 4:25, 4:90

4:25 – Specifieke zorgplicht - zorgvuldigheid: de financiële onderneming houdt zich aan de bij of krachtens AMvB te stellen regels m.b.t. de in acht te nemen zorgvuldigheid. Dit betreft **voor aanbieders van krediet** de regels in het Bgfo over:

- 1. Ongevraagde communicatie op afstand** - de wijze van informatieverstrekking aan een consument - vereist de voorafgaande instemming van de consument (art. 81)

Deze regel is afkomstig uit de art. 10 van de richtlijn verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten. Materieel komt dit overeen met art. 7:46h BW, maar gebleken is dat van de mogelijkheid tot civielrechtelijke sanctionering onvoldoende dreiging uitging

- 2. Dezelfde debetrentevoet:** een hypotheekaanbieder biedt nieuwe én bestaande consumenten met een vergelijkbaar risicoprofiel dezelfde rente bij dezelfde rentevaste periode aan (art. 81a)

- 3. Maximale vergoeding bij vervroegde aflossing:** bij vervroegde aflossing van hypothecair krediet wordt geen hogere vergoeding in rekening gebracht dan het financiële nadeel van de aanbieder van het krediet (art. 81c)

- Zie ook de AFM uitgangspunten in de AFM-Leidraad “**Vergoeding voor vervroegde aflossing van de hypotheek**” (vanuit het perspectief van de gemiste contractuele rentebetalingen).

NB: de AFM stelt daarin dat de aanbieder zelf verantwoordelijk is voor de vertaling van de norm naar de praktijk. De Leidraad is dus niet voorschrijvend / verplichtend

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Zorgvuldigheid – Art. 4:24a, 4:25, 4:90

Vervolg 4:25 – Specifieke zorgplicht - zorgvuldigheid:

- 4. Verplichting tot nazorg:** Een aanbieder van hypothecair krediet waarborgt dat een consument bij niet-nakoming van diens verplichtingen zorgvuldig wordt behandeld (art. 81d)
- 5. Verbod tegenwerpen van een onjuiste kredietwaardigheidsbeoordeling aan de consument:** de aanbieder kan de kredietovereenkomst niet vanwege de onjuiste beoordeling beëindigen of deze in het nadeel van de consument wijzigen, tenzij de consument relevante informatie heeft achtergehouden of onjuist heeft weergegeven.

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

KYC – Art. 4:23 (KYC), 4:34 (overcreditering)

- **4:23 Wft – KYC:** een financiële onderneming die een consument of, indien het een financieel instrument of verzekering betreft, cliënt adviseert of een individueel vermogen beheert, wint informatie in over diens financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid, voor zover redelijkerwijs relevant is voor het verstrekken van de financiële dienst – en baseert daarop de financiële dienst – *zie ook Bgfo m.b.t. de wijze waarop informatie wordt ingenomen & verstrekt*

*Echter: omdat de toegevoegde waarde van adviesverplichtingen bij de verkoop van spaar- en betaalproducten gering is, zijn financiële dienstverleners in art. 41(2) van de Vrijstellingsregeling Wft (VR) vrijgesteld van art. 4:23 Wft, m.u.v. financiële diensten m.b.t. de in art. 41(2) VR genoemde **impactvolle** financiële producten (daaronder hypothecaire krediet)*

- **4:34 Wft – voorkomen van overcreditering:** voordat een kredietverstrekker een krediet verstrekt, of de limiet op bestaande krediet belangrijk verhoogt, is deze verplicht na te gaan of dit verantwoord is. Oogmerk is overcreditering te voorkomen - zie ook nadere Bgfo-regels

zie volgende slide

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

KYC – Art. 4:23 (KYC), 4:34 (overcreditering)

• Verbod op overcreditering – art. 4:34 Wft (vervolg):

Artikel 4:34

Onderzoeksplicht

1. Voor de totstandkoming van een overeenkomst inzake krediet [...] wint een aanbieder van krediet in het belang van de consument informatie in over diens financiële positie en beoordeelt hij, ter voorkoming van overcreditering van de consument, of het aangaan van de overeenkomst onderscheidenlijk de belangrijke verhoging verantwoord is.
2. De aanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument en gaat niet over tot een belangrijke verhoging van de kredietlimiet of de som van de bedragen die op grond van een bestaande kredietovereenkomst aan de consument ter beschikking zijn gesteld indien dit, met het oog op overcreditering van de consument, onverantwoord is.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het eerste en tweede lid.

Weigeringsplicht

Informatieplicht

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Provisieverbod – Art. 4:25a, 4:25b

- **Art. 4:25a Wft - provisieverbod:** grondslag om in het Bgfo regels met betrekking tot beloning of vergoedingen voor financiële dienstverleners te stellen, en bepaalde nader aan te wijzen provisies te verbieden.

Art. 86c Bgfo – provisieverbod: Een (tussenpersoon) **financiële dienstverlener** ontvangt geen provisie van de aanbieder voor bepaalde impactvolle/complexere financiële producten zoals hypotheek en levensverzekeringen. Doel is te voorkomen dat financieel advies wordt beïnvloed door een financiële prikkel van de aanbieder (belangenconflict)

- **Art. 4:25b Wft - transparantieverplichtingen (vergelijkingskaart) van financiële dienstverleners:** aanscherping (naast het provisieverbod) van informatieverplichtingen, zowel qua reikwijdte als inhoudelijk wat de inhoud en vormgeving betreft.

Art. 86f Bgfo – uitwerking vergelijkingskaart van art. 4:25b Wft (slide 193)

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Provisieverbod – Art. 4:25a, 4:25b

• **Art. 86f Bgfo – uitwerking vergelijkingskaart van art. 4:25b Wft voor de financiële dienstverlener, FD:**

1. Een FD verstrekt voorafgaand aan het verlenen van een financiële dienst inzake een financieel product als bedoeld in artikel 86c, eerste lid, een vergelijkingskaart aan de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt, die betrekking heeft op de gevraagde dienstverlening.
2. De vergelijkingskaart bevat de volgende informatie over de FD en zijn dienstverlening:
 - a. of hij adviseert, en zo ja, of dit geschiedt op onafhankelijke basis
 - b. of hij een contractuele verplichting heeft om uitsluitend voor een of meer bepaalde aanbieders te bemiddelen, in welk geval hij desgevraagd aan de consument of de cliënt de namen van deze aanbieders meedeelt
 - c. of hij geen contractuele verplichting heeft uitsluitend voor een of meer aanbieders te bemiddelen, en niet adviseert op onafhankelijke basis, in welk geval hij de consument of cliënt desgevraagd tevens de namen meedeelt van de aanbieders waarvoor hij bemiddelt of kan bemiddelen
 - d. of hij naast het geven van advies ook bemiddelt, in welk geval hij de hoogte van de kosten die hiervoor in rekening worden gebracht, weergeeft in de totale kosten van de dienstverlening, bedoeld in de onderdelen i en j
 - e. of hij na de totstandkoming van de overeenkomst andere diensten voor de consument of cliënt kan verrichten, in welk geval hij de wijze waarop hij de kosten die voor deze diensten in rekening worden gebracht, meedeelt
 - f. of hij uitsluitend adviseert over eigen producten, dan wel tevens over producten van andere aanbieders;

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Toegankelijkheidsvoorschriften - Art. 4:22.0a

Art. 4:22.0a Wft – toegankelijkheidsvoorschriften: grondslag in de Wft om toegankelijkheidsregels voor financiële diensten te regelen in overeenstemming met de *European Accessibility Act*. Hiermee moet ervoor worden gezorgd dat financiële diensten toegankelijk zijn voor personen met een handicap. *Dit is nader uitgewerkt in het Bgfo*

- Zie ook Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten aan personen met een handicap
- Daaronder bankdiensten voor consumenten
- VB: Art. 32ac, lid 1 Bgfo: Een aanbieder van krediet, bank, [...] die bankdiensten als bedoeld in [...] beschikt over procedures die waarborgen dat die bankdiensten voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften van bijlage I, afdelingen III en IV, onderdeel e, van die richtlijn.

identificatiemethoden, elektronische ondertekening, beveiliging en betalingsdiensten die waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust zijn;

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- **Basisbetaalrekening**
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Basis betaalrekening

- **Invoering basis bankrekening (per 29-02-2012):**

- Een betaalrekening met inbegrip van bijbehorend betaalinstrument, waarbij debetstand niet mogelijk is (art. 1:1 Wft)
- Verplichting voor banken die betaalrekeningen aan **consumenten** aanbieden om consumenten die rechtmatig in de Europese unie verblijven op verzoek een basisbetaalrekening aan te bieden (art. 4:71f Wft)
- Weigeringsgronden voor de bank in kwestie: zie beperkte weigeringsgronden in art. 4:71g Wft – onder andere (1) als niet aan de WWFT-verplichtingen kan worden voldaan en (2) als de consument minder dan 8 jaar geleden is veroordeeld voor een misdrijf als bedoeld in de artikelen 225, 227a, 326, 341, 420bis of 420ter van het Wetboek van Strafrecht (inzake valsheid met geschriften, bedrog, benadeling van schuldeisers en witwassen).
- **FD 5-2-2026:** Tweede Kamer komt **ondernemers** tegemoet met recht op ‘basisbankrekening’, maar de sector is inmiddels een **convenant “Verbeteren toegang zakelijke betaalrekeningen”** overeengekomen.

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- **Zorgvuldige dienstverlening**
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- **Basisbetaalrekening**
- Systematische interne afhandeling
- Exploiteren van een OTF & MTF

Basis betaalrekening

Opzegging klantrelatie - HR 10 oktober 2014, RF 2015/2 (ING/De Keijzer)

- **Casus:** Mag een bank gebruikmaken van een contractuele bevoegdheid om de kredietovereenkomst op te zeggen, en welke toetsingsstaven gelden hierbij?
- **Overwegingen van de Hoge Raad**
 - **Contractuele vrijheid:** In de basis mag een bank een kredietovereenkomst opzeggen als die bevoegdheid in de overeenkomst of de algemene bankvoorwaarden is opgenomen
 - **Beperkende werking van redelijkheid en billijkheid:** Een bank kan deze bevoegdheid niet uitoefenen als dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is (artikel 6:248 lid 2 BW)
 - **Zorgplicht:** De bank moet bij de opzegging rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de klant. De ernst van de tekortkoming van de klant moet worden afgewogen tegen de gevolgen van de opzegging.
 - **Geen "vrije" belangenafweging:** De rechter mag niet zijn eigen oordeel in de plaats stellen van dat van de bank. Het gaat erom of de bank in redelijkheid tot opzegging heeft kunnen overgaan.

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- **Exploiteren van een OTF & MTF**

Handelssystemen in financiële instrumenten

Organised Trading Facility - OTF	Multilateral Trading Facility - MTF	mkb-groeimarkt (MTF)	Regulated Market - RM
OTF's zijn multilaterale systemen waar de exploitant - anders dan bij MTF's - discretie kan toepassen bij matching of het uitvoeren van orders, en het gaat vaak om niet-aandelen (zoals obligaties of derivaten) VB: • One Trading Exchange B.V. (OTE) • GMG Europe B.V. • Tradeweb EU B.V.	MTF's zijn multilaterale systemen waar onafhankelijk koop- en verkooporders van diverse deelnemers worden samengebracht op basis van non-discretionaire regels, zoals prijs-tijdprioriteit VB: • D2X • AFS E-Venues B.V. • Bloomberg Trading Facility B.V. (BTFE)	De mkb-groeimarkt is een MTF die als mkb-groeimarkt is geregistreerd Daarvoor gelden 3 eisen: 1. Minimaal 50% van de uitgevende instellingen is een mkb 2. passende criteria vastgesteld voor de initiële en doorlopende toelating tot de handel op de mkb-groeimarkt 3. Voldoende initiële info d.m.v. een prospectus of toelatingsdocument	Regulated Markets zijn de klassieke beurzen VB: • Euronext • London Stock Exchange • NYSE / NASDAQ

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structureren & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- **Exploiteren van een OTF & MTF**

Kernregels OTS, MTF & RM:

Platform:	Kenmerken:
OTF	• Discretionaire bevoegdheid: De exploitant mag in beperkte mate discretionair handelen bij ordermatching (anders dan bij MTF's). • Geen handel voor eigen rekening: OTF-exploitanten mogen niet handelen tegen eigen boek, behalve in beperkte gevallen voor illiquide obligaties • Transparantie-eisen: Pre- en post-trade transparantie vergelijkbaar met MTF's, maar met uitzonderingen voor minder liquide instrumenten. • Geschikt voor professionele handel: Gericht op Wholesale fixed-income en derivatenmarkten. • Rapportage en toezicht: Vergelijkbaar met MTF's, maar met extra regels voor belangenconflicten.
Alle drie typen:	Transparantie: Pre- en post-trade rapportage aan toezichthouders en de markt. Best execution: Platformen moeten bijdragen aan eerlijke en efficiënte uitvoering. Marktmisbruikpreventie: Systemen om manipulatie en misbruik te detecteren. Technische standaarden: ESMA-richtlijnen en technische standaarden, zoals de vereisten voor beschrijving van MTF's en OTF's in (EU) 2016/824

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- **Exploiteren van een OTF & MTF**

Kernregels OTS, MTF & RM:

Platform:	Kenmerken:
MTF	Niet-discretionaire regels voor orderuitvoering: het matchingmechanisme moet volledig regelgebonden zijn Toegangsregels: moeten voldoen aan MiFID II-voorwaarden (o.a. eerlijk, transparant, proportioneel). Risicobeheer: MTF-exploitanten moeten systemen hebben om operationele en marktrisico's te identificeren en te mitigeren. Organisatorische eisen: Vergelijkbaar met (andere) investment firms (Art. 16 en 18 MiFID II). Eigen Rulebook: Elk MTF heeft een eigen Rulebook met o.a. toelatingscriteria, verplichtingen van deelnemers en procedures voor schorsing/terminatie
Alle drie typen:	Transparantie: Pre- en post-trade rapportage aan toezichthouders en de markt. Best execution: Platformen moeten bijdragen aan eerlijke en efficiënte uitvoering. Marktmisbruikpreventie: Systemen om manipulatie en misbruik te detecteren. Technische standaarden: ESMA-richtlijnen en technische standaarden, zoals de vereisten voor beschrijving van MTF's en OTF's in (EU) 2016/824

Deel Gedrag Financiële Ondernemingen

- Reikwijdte / vrijstellingen
- Geschikt, betrouwbaar & integer
- Structurering & inrichting
- Zorgvuldige dienstverlening
- Informatieverstrekking
- Regels voor bewaarders
- Grondslag provisieregels & transparantie kosten
- Basisbetaalrekening
- Systematische interne afhandeling
- **Exploiteren van een OTF & MTF**

Kernregels OTS, MTF & RM:

Platform:	Kenmerken:
RM	Strikte organisatorische eisen: Marktbeheerders moeten robuuste governance, risicobeheer en compliance-structuren hebben. Hoge transparantie: Pre- en post-trade transparantie voor vrijwel alle instrumenten. Toelating van financiële instrumenten: Uitgevers moeten voldoen aan uitgebreide toelatings- en rapportagevereisten. Gelijke toegang: Regels moeten eerlijk, transparant en niet-discriminerend zijn. Toezicht door nationale toezichthouders: Bijvoorbeeld AFM in Nederland.
Alle drie typen:	Transparantie: Pre- en post-trade rapportage aan toezichthouders en de markt. Best execution: Platformen moeten bijdragen aan eerlijke en efficiënte uitvoering. Marktmisbruikpreventie: Systemen om manipulatie en misbruik te detecteren. Technische standaarden: ESMA-richtlijnen en technische standaarden, zoals de vereisten voor beschrijving van MTF's en OTF's in (EU) 2016/824

3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Gedrag Financiële Markten

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Deel Gedrag GM & gerelateerde regelingen

Regelingen in het Deel Gedrag Gereguleerde markten:

Aanbieden RM-genoteerde effecten	Informatievoorziening uitgevende instellingen van RM-genoteerde effecten	Vergunning- & doorlopend toezicht-stelsel RM
Melding zeggenschap & kapitaalbelang in RM-aandelen-uitgevende instellingen	Openbare biedingen op RM-genoteerde aandelen	Regels toepassing gedragscode door institutionele beleggers
Transparantieregels ter bevordering van lange termijn betrokkenheid aandeelhouders	Regels voor de toegang tot betalingssystemen	Toezicht op ratingbureaus

Aan het Deel Gedrag Gereguleerde Markten gerelateerde regelingen:

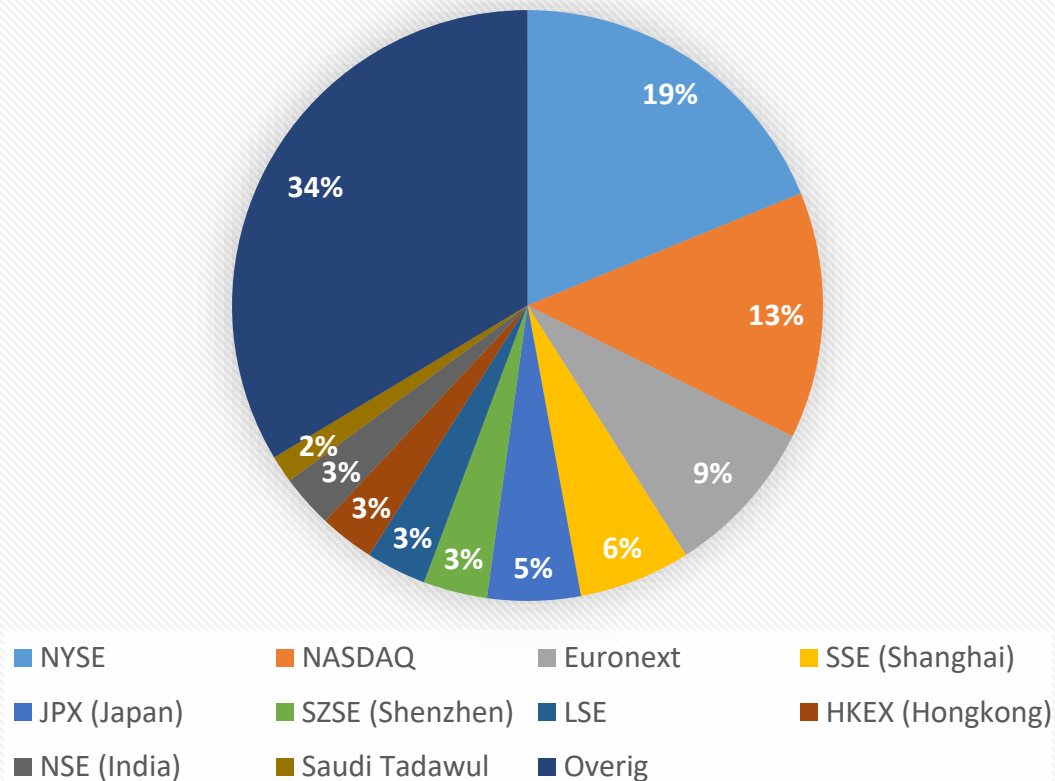
Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Aandeel wereldmarkt totaal

Omvang wereldmarkt: &267.000 miljard

Aandeel wereldmarkt aandelen + obligaties

- Het aandeel van de restcategorie "Overig" is met afgerond 34% relatief hoog. Reden: met name de "Over The Counter" obligatiemarkt is wereldwijd omvangrijk
- Het aandeel van de opkomende markten, zoals de NSE en Saudi Tadawul is inmiddels aanzienlijk

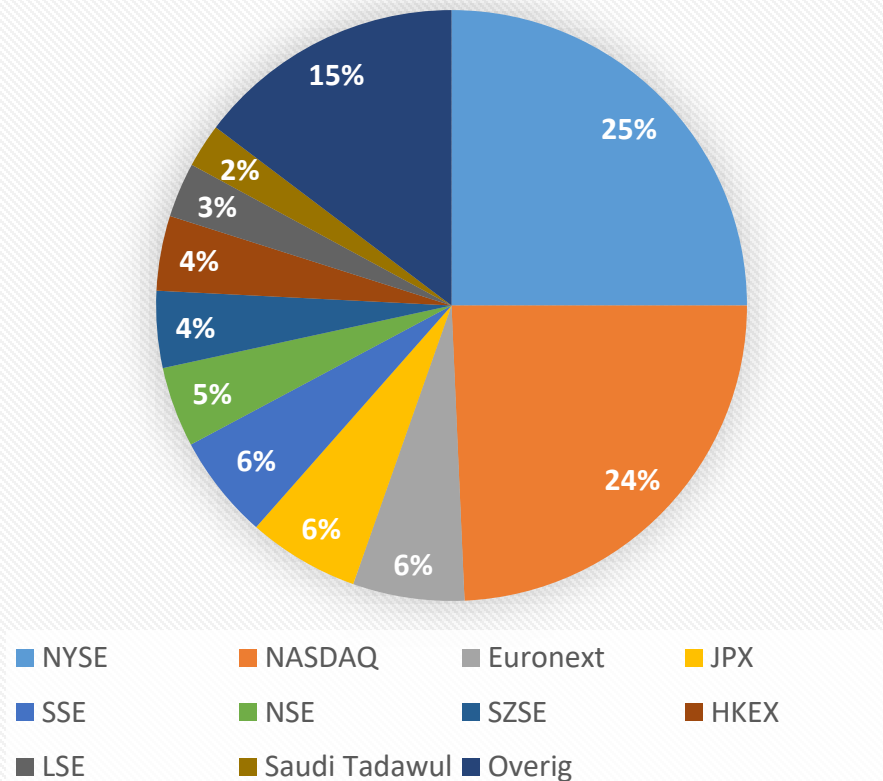
Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Aandeel wereldmarkt aandelen

Omvang wereldmarkt: \$127.000 miljard

Aandeel wereldmarkt aandelen

De aandelenmarkt is zeer geconcentreerd:

- De twee grootste (VS) beurzen hebben een aandeel van bijna 50%
- Het aandeel van de 5 grootste beurzen is 67%; en
- Het aandeel van “overig” is (afgerond) slechts 14%

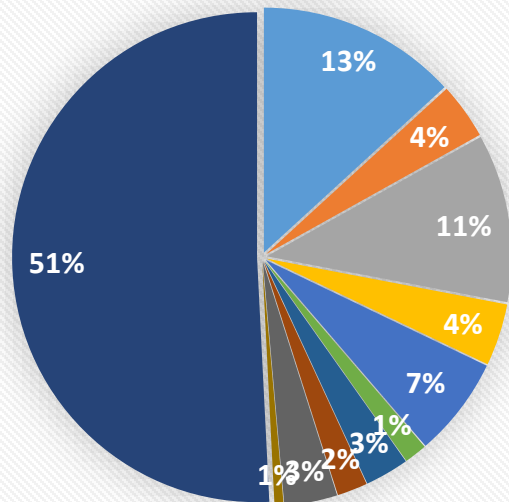
Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Aandeelwereldmarkt schuldinstrumenten

Omvang wereldmarkt: &140.000 miljard

Aandeel wereldmarkt schuldinstrumenten

NYSE	NASDAQ	Euronext	JPX
SSE	NSE	SZSE	HKEX
LSE	Saudi Tadawul	Overig	

De obligatiemarkt is zeer versnipperd:

- Het aandeel van de restcategorie “Overig” is afgerond 51%. Reden: veel obligaties worden ‘Over The Counter’ verhandeld
- Euronext is een heel belangrijke markt voor de obligatiehandel. Reden: Europa heeft een voorkeur voor schuldpapier en de VS voor equity
- NASDAQ is met een belang van 4% klein. Reden: op die markt zijn vooral techbedrijven genoteerd en die worden met ‘durfkapitaal’(aandelen) gefinancierd
- China (SSE) is evenwichtig (rond de 6% op beide markten), wat duidt op overheidssturing

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Aanbieden effecten / prospectusverordening (EU) 2017/1129

Art. 5:25 – aansprakelijkheid ingeval van:

- Onjuiste informatie
- Misleidende informatie
- Weglaten (VB: verzwijgen van risico's)

In rechtszaken koppeling aan:

“Onrechtmatige daad” (art. 6:162 BW)

Als de belegger zijn zaak kan aantonen, moet de UI de schade vergoeden

Kernpunten prospectusverordening:

- Prospectusplicht, tenzij een uitzondering geldt, met zeer gedetailleerde eisen
- “Paspoort” voor goedgekeurde prospectussen
- Vrijstellingen: onder andere (1) aanbiedingen aan minder dan 150 personen/lidstaat, (2) aan uitsluitend gekwalificeerde beleggersprofessionele personen, (3) Effecten met een nominale waarde (of een waarde per belegger) hoger dan €100.000
- Vrijstelling voor aanbiedingen met een totaal aan op te halen kapitaal van minder dan €5 mln. (wordt €12 mln. per juni 2026). Deze uitgiftes moeten wel aan de eisen voor een “informatiedocument” voldoen – een ‘prospectus light’

In de kern komen de zeer gedetailleerde eisen in de Verordening erop neer dat een prospectus alle voor beleggers wezenlijke (materiële) informatie moet bevatten om een goed geïnformeerde beleggingsbeslissing te kunnen nemen.

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Informatievoorziening RM-genoteerde effecten *Instellingen met zetel in Nederland*

Jaarlijkse fin. verslaggeving

Binnen 4 mnd. na afloop van het boekjaar:

- De jaarrekening als bedoeld in art. 2:393(1) BW
- Het bestuursverslag als bedoeld in art. 2:391 BW

Art. 5:25c Wft

Halfjaarlijkse fin. verslaggeving

Binnen 3 mnd. na afloop van de eerste 6 mnd. van het boekjaar:

- De halfjaarrekening ¹
- Het halfjaarlijkse bestuursverslag

Art. 5:25d Wft

Publicatie koersgevoelige info

Een uitgevende instelling maakt voorwetenschap, betreffende de instelling, zo snel mogelijk openbaar.

Openbaarmaking moet toegankelijk zijn en volledig, op een correcte wijzen en tijdig door het publiek kunnen worden beoordeeld

Art. 17(1) MAR (EU) 596/2014

¹ met inachtneming van de ter zake overeenkomstig artikel 3 van de IAS-verordening goedgekeurde voorschriften, indien de uitgevende instelling op grond van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te maken, of – wanneer de uitgevende instelling niet verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te maken – een verkorte balans, de verkorte winst- en verliesrekening en de toelichting daarop

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- **Exploiteren van GM**
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- Openbare biedingen effecten
- Toelating tot betalingssystemen

Vergunning- & doorlopend toezicht-stelsel RM

Vergunning:

- Verleend door de MvF, daarin geadviseerd door de AFM
- Europees paspoort

Vereisten voor een vergunning (hoofdzaken)

- **Geschiktheid & betrouwbaarheid** van de beleidsbepalers
- **RM-regels** om de goede werking van de RM te waarborgen – een beheerste en integere bedrijfsvoering, billijke en ordelijke handel, voldoende financiële middelen en operationele weerbaarheid met inbegrip van regels om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen
- **Toelatingsregels effecten**
- **Regels m.b.t. de toegang tot de RM**

Doorlopende vereisten:

- **Samenstelling & functioneren van het bestuur** en (indien aanwezig) van de RvC voldoet aan het bepaalde ingevolge art. 45(2-6) MiFID II
- **Uitbesteden van werkzaamheden** laat de eigen verantwoordelijkheid van het bestuur onverlet
- **Regels voor gekwalificeerde deelnemingen** in de RM

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Openbare biedingen effecten
- Exploiteren van GM
- Toelating tot betalingssystemen
- **Melding zeggenschap & kapitaalbelang**

Melding zeggenschap & kapitaalbelang in RM-aandelen-uitgevende instellingen

- **Melding zeggenschap & kapitaalbelang:** Aandeelhouders en andere houders van stemrechten in Nederlandse instellingen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot een gereguleerde markt (Euronext) moeten met het oog op het belang van transparantie van zeggenschap en kapitaalbelang, melden zodra zij een bepaald percentage van het kapitaal of van de stemrechten bereiken, overschrijden, of onderschrijden
- **De standaard drempelwaarden waarover wordt gemeld** zijn (afgeleid van de Transparantierichtlijn; ook geïmplementeerd in Wft): 3 % (eerste drempel) en vervolgens 5 %, 10 %, 15 %, 20 %, 25 %, 30 %, 50 % en 75 % van stemrechten of kapitaal
- **Melding door de uitgevende instelling zelf** wanneer het geplaatste kapitaal met 1% of méér verandert
- **Melding bijzondere zeggenschap:** Als iemand beschikt over aandelen met een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap (bijv. prioriteitsaandelen met extra stemrechten), moet dat ook worden gemeld
- **Melding door bestuurders:** bestuurders moeten melding doen als hun houderschap in de eigen uitgevende instelling verandert.

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Openbaar bod op RM-genoteerde aandelen - 1

- **Het doen van een openbaar bod op een vennootschap genoteerd aan Euronext Amsterdam** is gereguleerd in de Wft en in het daarop gebaseerde Besluit openbare biedingen (Bob). Het doel is het beschermen van de aandeelhouders en het waarborgen van een ordelijk verloop van de handel.
- **De regeling onderscheidt 3 typen biedingen:**
 1. Een **vrijwillig bod** - een bieder besluit zelf een bod uit te brengen op (meestal) de aandelen van de doelvennootschap
 2. Een **verplicht bod** - wanneer een partij (alleen of gezamenlijk) meer dan 30% van de stemrechten verkrijgt, is deze wettelijk verplicht een bod uit te brengen op alle resterende aandelen tegen een "billijke prijs"
 3. Een **partieel bod** - een bod op minder dan 30% van de aandelen

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Openbaar bod op RM-genoteerde aandelen - 2

- **De “Put Up or Shut Up” regel:** Zodra een partij publiekelijk hint op een mogelijk bod, kan de doelvennootschap de AFM verzoeken deze regel toe te passen. De bieder moet dan binnen **6 weken**:
 1. Een concreet bod aankondigen (**Put Up**), of
 2. Verklaaren dat er geen bod komt, waarna hij 6 maanden lang geen nieuw bod mag doen (**Shut Up**)
- **Het biedingsbericht:** de AFM moet het biedingsbericht goedkeuren (zie voor content van het biedingsbericht het Besluit openbare biedingen)
- **Aanmeldingstermijn:** loopt vanaf het moment waarop het bod is uitgebracht en duurt minimaal 8 weken
- **Gestanddoening:** de bieder moet binnen 3 werkdagen na afloop van de biedingstermijn beslissen of het bod gestand wordt gedaan

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Marktmisbruik - 1

- De Europese verordening marktmisbruik (Market Abuse Regulation, (EU) 596/2014) regelt dat **marktmisbruik** op financiële markten wordt voorkomen en bestreden.
- **Drie hoofdlijnen in de MAR** m.b.t. financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt, een MTF of een OTF, of andere financiële instrumenten waarvan de prijs afhankelijk is van die financiële instrumenten

1. Verbod op marktmisbruik, dat wil zeggen:

- Verbod op handelen met voorwetenschap** - *dus niet alleen misbruik maken van voorwetenschap!*
- Onrechtmatige mededeling van voorwetenschap** - *het delen van voorwetenschap met derden anders dan in de uitoefening van beroep of bedrijf*
- Marktmanipulatie** – *bijv. met transacties of orders die misleidende signalen geven over de handel in financiële instrumenten, of het kunstmatig op een niveau brengen of houden van de koers ervan*

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Marktmisbruik - 2

2. Verplichtingen voor uitgevende instellingen:

- Verplichting tot openbaarmaking van voorwetenschap** – *rechtstreeks op de uitgevende instelling van toepassing zijnde voorwetenschap moet z.s.m. openbaar gemaakt worden*
- Verplichting tot openbaarmaking van de gemelde transacties, bedoeld onder 3 hieronder**
- Uitstel van openbaarmaking** - *tijdelijk uitstellen van openbaarmaking is toegestaan, bijv. als onmiddellijke publicatie de rechtmatige belangen van de instelling schaadt (met vastlegging van de redenen van niet-openbaarmaking)*
- Insiderlijsten** - *uitgevende instellingen moeten lijsten aanhouden van insiders, in casu van de personen die toegang hebben tot de voorwetenschap*

3. Specifieke transparantieplichtingen voor bestuurders van uitgevende instellingen - *melden van transacties in de eigen financiële instrumenten van de uitgevende instelling aan de instelling*

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Marktmisbruik - 3

3. Specifieke transparantieplichtingen voor bestuurders van uitgevende instellingen

- melden van transacties in de eigen financiële instrumenten van de uitgevende instelling aan de instelling

- **Daarnaast bevat de MAR procedureregels voor “marktsondages” (market soundings)**
 - bijv. wanneer een bank een uitgevende instelling mag polsen over een transactie (bijv. de aanbidding van financiële instrumenten van de instelling bij uitgifte) en hoe in dat kader moet worden omgegaan met voorwetenschap*
- Vóóordat de MAR (op 3 juli 2016) in werking trad, waren deze regels opgenomen in het Deel Gedrag Financiële Markten Wft

Deel Gedrag Gereguleerde Markten (GM)

- Aanbieden van effecten
- Exploiteren van GM
- Melding zeggenschap & kapitaalbelang
- **Openbare biedingen effecten**
- Toelating tot betalingssystemen

Toepassen Corporate Governance Code 2025

Art. 5:86 Wft (koppelbepaling):

- **Naleving Corporate Governance Code 2025** - IB'ers met zetel in NL en een belegd vermogen waartoe genoteerde aandelen behoren, doet mededeling over de naleving van de principes en best practice bepalingen in de o.g.v. art. 2:391(2 e) aangewezen gedragscode = *Corporate Governance Code 2025*
- **Comply of Explain** - IB'ers die niet voldoen aan de Code doen daarvan gemotiveerd opgave

Kern Corporate Governance Code 2025

Corporate Governance Code 2025 - toepassing door institutionele beleggers (art. 5:86 Wft)

1. Duurzame Langetermijn waardcreatie	2. Cultuur en Waarden	3. Risicobeheersing en Controle	4. Beloningen (Remuneratie)	5. Rol van de Aandeelhouder
• Brede focus: bestuurders moeten niet alleen kijken naar aandeelhouders-waarde, maar naar de belangen van álle stakeholders (werknemers, klanten, milieu, samenleving) • Strategie: duurzaamheid moet een integraal onderdeel zijn van de bedrijfsstrategie • Verantwoording over risicobeheersing (VOR): Bedrijven moeten concreet rapporteren over de impact van hun handelen op mens en milieu.	• Gedrag en Ethiek: het bestuur is verantwoordelijk voor het stimuleren van een open en integere cultuur • Veiligheid: Er moet een veilige werkomgeving zijn waar misstanden zonder angst gemeld kunnen worden (klokkenluidersregeling) • Diversiteit en Inclusie: Er wordt meer nadruk gelegd op een diverse samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen, niet alleen qua gender maar ook qua expertise en achtergrond.	• Interne audit: de interne auditfunctie is cruciaal voor het monitoren van risico's • ESG-risico's: Risico's op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed bestuur (ESG) moeten expliciet worden meegenomen in de risicoanalyse.	• Maatschappelijke context: beloningen van bestuurders moeten "passend" zijn in verhouding tot de rest van de organisatie en de maatschappelijke positie van het bedrijf • Lange termijn: variabele beloningen moeten gekoppeld zijn aan lange termijn doelstellingen (incl. duurzaamheidsdoelen) in plaats van korte termijn winstbejag.	• Betrokkenheid: aandeelhouders worden aangemoedigd tot een constructieve dialoog met de vennootschap. • Transparantie: Bij een vijandig overnamebod of een activistische aandeelhouder kan een 'bedenktijd' van maximaal 250 dagen worden ingeroepen om de rust te bewaren.

→ Zie slide 198

CCC 2025 – verantwoording over risicobeheersing

- **Verantwoording over risicobeheersing (VOR):** van proces naar inhoud: het bestuur moet expliciet verklaren hoe de effectiviteit van de systemen in het verslagjaar is beoordeeld, toekomst gericht. Persoonlijke aansprakelijkheid
- **Wat specifiek in de VOR moet staan:**
 - (1) **Materiële risico's:** Welke risico's (waaronder specifiek cyberrisico's en ESG-risico's) hebben de strategie kunnen dwarsbomen?
 - (2) **Tekortkomingen:** Als er fouten zijn ontdekt in de controlemechanismen, moeten deze worden gemeld, inclusief de verbeteracties.
 - (3) **Directe koppeling met de accountant:** De verklaring moet aansluiten bij de bevindingen die de externe accountant deelt in de controleverklaring
- De VOR wordt opgenomen in het bestuursverslag

CCC 2025 – verantwoording over risicobeheersing

- Hoewel de Code geen wet is, kijken rechters en de AFM bij incidenten (zoals fraude of onvoorziene verliezen) direct naar deze verklaring. Als het bestuur zegt "in control" te zijn terwijl de basis niet op orde is, staan ze juridisch zwak. De CCC 2025 is óók relevant voor instellingen waarop de CCC 2025 direct of indirect (via de koppelbepaling 5:86 Wft) **niet** van toepassing is. Dit omdat de CCC 2025 een uiting is van de in Nederland algemene rechtsovertuiging over goed bestuur
- In het prudentiële domein geldt de CCC 2025 voor beursgenoteerde banken en bestempelt DNB de CCC 2025 als **Good Practice**, voor kleinere banken en andere financiële ondernemingen die onder DNB-toezicht staan, voor wat DNB beschouwt als 'goede governance'
- De **Verantwoording Over Risicobeheersing** sluit aan bij het **Risk Appetite Framework** en specifiek het **Risk Appetite Statement** - slides 106 - 111

3. De Wft Delen nader beschouwd

Deel Bijzondere Maatregelen Stabiliteit

Deel Bijzondere maatregelen Stabiliteit

- Bevoegdheden MvF in crisis situaties
- Rechtsbescherming & schadeloosstelling bij onteigening

Bevoegdheden MvF in crisissituaties

- **De MvF kan** als de stabiliteit van het financiële stelsel ernstig en onmiddellijk in gevaar komt door de situatie waarin een **financiële onderneming** met zetel in Nederland zich bevindt, met het oog op de stabiliteit van dat stelsel onmiddellijke **voorzieningen treffen** ten aanzien van de betrokken onderneming
- De MvF kan in dat verband besluiten tot **onteigening** van vermogensbestanddelen van de betrokken onderneming, van door of met medewerking van die onderneming uitgegeven effecten of van vorderingen op die onderneming
- Deze regels zijn aanvullend op de regels die DNB in staat stellen in te grijpen bij banken of verzekeraars door middel van het eisen van de uitvoering van herstelplannen door betrokken banken of verzekeraars of door het uitvoeren van resolutie plannen (afwikkelingsplannen)
- Deze “interventiewet” heeft zijn vroegste voorloper in de Beurswet 1914, waarin de MvF soortgelijke bevoegdheden werden toegekend
- De MvF heeft destijds gebruik gemaakt van zijn bevoegdheden bij de nationalisatie van SNS Reaal.

Europese context

De Wft kan niet los worden gezien van de rechtstreeks toepasselijke EU-verordeningen, gedelegeerde en uitvoeringsregelgeving en ESA-richtsnoeren. Deze worden behandeld in het afzonderlijke overzicht van de Europese financiële toezichtregelgeving – de *presentatie **EU Financial Services Legislation***.

Heeft u nog vragen?

c.Rensen@foexpertise.nl